

యితర సైనికోద్యోగులుగూడ నితని ఆభిప్రాయమునే బలపరచుటయగుటకు తలపెట్టినందునను మిక్కిలి విషమస్థితి అపుడు కలిగినది. అందువలన నపుడు యుద్ధముగ్రామా నుండి కల్లులు సీలీగారు రాజీనామా నిచ్చుటయును ప్రధానమంత్రిగా నుండిన ఆస్కీవ్ తుగాళే యుద్ధమంత్రి అధికారమునుగూడ వహించుటయును తలపెట్టెను. అంతలో ఐరోపా మహాసంగ్రామము అదృష్టమువలననో దురదృష్టమువలననో సంభవించుటచే యాసివిలు మిలిటరీ అధికారుల విధేయమువలన బ్రిటిషు రాజ్యాంగవిధానమున కెట్టిహానియును కలుగకుండ తప్పిపోయినది. అపుడు మహాసంగ్రామము తలపెట్టినందుననో ఐర్లండులో ప్రజాకలహము కలుగుటయును బ్రిటిషు సైన్యములో కొన్ని వర్గములుగూడ విద్రోహుల పక్షమును వహించుటయునుగూడ తలపెట్టించియుండును. అటులగాక సరిత్రాంతము లింకొకరికిగా పరిణమించినను రాజకీయ చేత్రలకును యోధులకును యాసంఘటనము ఇట్టిసందర్భములలో కలుగ గల అపాయమును పూర్తిగా వెల్లడించెను.

3

ప్రజా సంస్థలుగల దేశప్రభుత్వమున కయిననూ సైన్య మెల్లప్పుడూ లోబడియు యుండునన్న విశ్వాసము సత్యముకాదని నూచించుటకే నేనీ విషయములను వివరించితిని. ఇకపిందూడేశ పరిస్థితులలో నిది మరింత అసంభవము. నెహ్రూనివేదికలో నూచింపబడిన ప్రభుత్వ విధానము బ్రిటిషు పార్లమెంటు వారిచే యామోదించబడి శాసనముగా జేయబడిననో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ విధానము అదిరణలోనికి తీసికొని రాబడుననియును ప్రజాప్రభుత్వ మేర్పడుననియును నిశ్చయముగానే చెప్పవచ్చును. కాని ఆప్రభుత్వ సంఘములలో సభ్యులుగానుండు భారతీయులు యుద్ధమనగా నెట్టిదియో తెలియని శాంతి ప్రియులగు రాజకీయ పరిజ్ఞాతలు, న్యాయవాదులు మున్నగు వారలే అయియుండురు. అపుడుగూడ భారత సైన్యమునకు ఆంగ్లేయులే సైనికోద్యోగులుగా నుండురు. రాజకీయ పరిజ్ఞాతల నందరిని ముఖ్యముగా భారతీయులను వారు బహిరంగముగానే చాలదులకనగా చూచుచుండురు. అపుడు ఆట్టి యుద్ధోగ్రులే ప్రజా ప్రభుత్వముయొక్క ఆజ్ఞలను సెరవేర్చవలసియుండురు. సైన్య స్వభావమును రాజకీయ పరిజ్ఞాతలు గుర్తింపజాలకపోవుటయు సంభ

వమే. కావున ఆట్టి సమయములలో ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించెడి పద్ధతులను సైన్యము అంగీకరింప జాలకపోవుటకు కూడా యవకాశముగలదు. ఇట్టి సందర్భములలో ప్రభుత్వమునకును సైన్యము నకును వివాద మేర్పడిననో స్వరాజ్య భవనమున కే వివాదము తలపెట్టినపగలదు.

వెనుక నొకసారి యాంగ్ల దేశము సంగ్రామములను నతడు రాజ్యాంగసభల సభ్యులను కొనినట్లు మనదేశముందు కూడా నిర్వహించును, పుర్రేకస్వభావుడును నగునేనాని కొంత సేనతో దౌర్జన్యముతో రాజ్యాంగ సభలో ప్రవేశించి, సభ్యులను పారద్రోలి నిరంకుశ సైనిక ప్రభుత్వమును నెలకొల్పుట కూడా అసంభవముకాదు. అట్టి దౌర్జన్యమేదయిన నిజముగా జరిగిననో, బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు విప్లవకారులగు సైనికోద్యోగులను కిక్కించి స్వరాజ్యప్రభుత్వమునకు తోడ్పడి, రాజాధికారమును మరల నెలకొల్పిన రని మనమానించుట నిష్ఫలము. ఒకవేళ వారుతోడ్పడినను, అంతటితో స్వరాజ్య ప్రభుత్వ మంతరించి ఆంగ్లేయుల పరిపాలనమే మరల మేర్పడగలదు.

ప్రస్తుతస్థితిలో మనకు స్వరాజ్యమువచ్చిననో, ఇట్టి విపరీతమే కలుగవచ్చును. ఇపుడు శాసనసభలో యోధు లెవ్వరును లేరు. కల్లుతో ఉసురోహయతో భాను గారివంటివారు కొందరున్నను, వారు పురోభివృద్ధికి ప్రతిహతులు గ నే భావించబడుచున్నారు. కావున ప్రభుత్వవర్గములలో సైన్యప్రతినిధులు కూడా కొంతమంది యుండిన నేకాని, భావకాలమున భాగ్యతాయుత ప్రభుత్వము తనయధికారమును శాంతియుతముగా కొనసాగింపజాలదని నాయభిప్రాయము. పాలకసంఘమునందు సగమునుండి సైనికసభ్యులుగా నుండినయెడల పరిపాలనము చక్కగా కొనసాగగలదు. ఈ సైనికప్రతినిధులు సైన్యముయొక్క సమిష్టి యభిప్రాయమునే వెల్లడింతురగాని తమ వ్యక్తియభిప్రాయమును వెల్లడింపరు. ఎప్పటికయినా ప్రభుత్వమును, ప్రజలనూ, బానిసత్వమునుండియు, నిరంకుశత్వమునుండియు సరక్షించవలసినవారు రక్షకులే.

ఇట్లుంటుచే యీ సైనిక ప్రతినిధులకూడా ఎన్నికలలో నెన్నుకొనబడవలెనని నాయభిప్రాయముకాదు. సైన్య మెన్నటికి యిట్టి రాజకీయములగు చిక్కులలో తగులుకొనగూడదు. కావున ప్రస్తుతము మన కిది యవశ్యక ర్తవ్య మయియున్నది.

అదియునుగాక ప్రభుత్వమునకు లొంగియుండవలసిన సైన్యము తనయజమానియగు ప్రభుత్వముతో పోటీజేయుగల స్థితిలో నెన్నడును యుండగూడదు. రాజకీయ పరిజ్ఞాతలు యేవర్సమనకు చెందినవారో ఆట్టివిద్యాధిక వర్గమువారు సైనికుల మనస్థితిని బాగుగా గుర్తించుటకు వారితో యన్యధికముగా కలసిమెలసి యుండవలయును. ప్రస్తుతము రాజకీయ పరిజ్ఞాతలు శాసనములను జేసి పరిపాలించుచుండుటయేగాని సైనికులతో కట్టిపరిచయమును కలిగించుకొనుటలేదు. ఇందువలననే పాలకవర్గము చాలము, సైన్యము నకును యిపుడు ఆరమిక్కిలు చాలబెయ్యగా నున్నది. ఈ యవస్థము తొలగవలయుననిన, విద్యాధులుకూడా కొంతకాలము సైనిక శిక్ష నభ్యసించవలయును. అపుడు వారికి సైనికపద్ధతులన్నియు బాగుగా తెలిసియుండును గావున వారిపట్ల సైన్యమునకు నిరసనభావము లేకుండబోవును. సైన్యమునకును, పరిపాలకులకును నుండవలసిన సంబంధమును, పాలకసంఘమువారు బాగుగా గుర్తింపగలుగుదురు. అపుడుగూడ దుర్యోధనములవలననే సైనికదళమయిన ప్రభుత్వముపై తిరుగబడుట, తలపెట్టించిననో, ప్రభుత్వ సంఘ సభ్యులను, ప్రజలలో విద్యాధులనుకూడా, యోధులుగానే యుంచురుగాన, ఇట్టి పిష్టములను వారు కడు ముఖ్యముగానే యాచించేయ గలుగుదురు.

అదియునుగాక, స్వరాజ్యము కడు శీఘ్రకాలములో నొక్కసారిగామన కొనగబడునను నమ్మకము నాకు లేదు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు అంతచురుకుగా పనిచేయువారుకారు. నెహ్రూ ప్రజాధిక నామోదించిననూకూడా వెంటనే సైన్యమును వశపరుపవలయునని యా ప్రజాధికయును కోరలేదు. అందువలన కొన్ని యేండ్లపిరువాలే కొని సైన్యము మనపరముకాదు. ఈలోగా, చందేశముందలి విద్యాధుల కందరికిని యిప్పటినుండియు బాగుగా యుద్ధవిద్యను నేర్పుచుండినయెడల ముందు స్వపరిపాలనమును మనము శ్రేష్ఠముగా కొనసాగింప గలుగుదుము. మన దేశీయులు శీఘ్రవిద్యాపారంగతు లయిననో మన కింకను యర్హత కలుగ లేదను కారణమునగాని, మరియొక కారణమునగాని, సామగానిని, బ్రిటిషువారు స్వరాజ్యమును మనకొనంగటలో యిక నెట్టి యాలస్యమును చేయుటకుకూడ వీలుండదు. కావున ప్రస్తుతము మన కిది యవశ్యక ర్తవ్య మయియున్నది.

నూతన వాటర్ పూవులు.

మా 3 హక్కులు:—

1. ఇండియా, బర్మా, సిలోను మొదలగు చోట్లయందు మేమే అత్యధికముగా వాటర్ పూవులను దిగుమతిచేయుచున్నాము.
2. మాధరలు పోటీకి నిలుచును, మా సరకు శ్రేష్ఠత అసమాన్యమైనది.
3. అయాచితముగ నేనకువేలు యోగ్యతావ్రతములను రాజులు, నవాబులు జమీన్ దారు, గొప్ప ఉద్యోగిస్థులు వనైరాలవద్దనుండి మాకు వచ్చినవి.

మాచే దిగుమతిచేయబడునట్టి సరుకు యితరమైనవారు డబ్బామంది తెచ్చించు వాటి కంటెను అధికముగానుండును.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వానచొక్కాయలందు యెవగును మాతో పోటీకి నిలువలేరు.

- “మోసన్” ధర రూ 8.
- “పికాక్” ధర రూ 13.
- “రీడింగ్” ధర రూ 17.
- “నాబిలిటీ” ధర రూ 25.
- ఆఫీసర్లు “రాయల్ ట్రైన్స్” ధర రూ 30.

K. C. MARROT:
187, HORNBY ROAD, BOMBAY.

4

ప్రస్తుతము మన దేశముందున్న సైన్యము సుశిక్షితమైనది. కావున దానినిగూర్చి నే నిపుడెవరైనా తలపెట్టుటలేదు. దానికి సహాయకముగా నుండుటకు మనయువకులకు కూడా శస్త్ర విద్యను నేర్చి సుశిక్షితులగుగా జేయవలయునని మాత్రమే నేను కోరుచున్నాను. ఈ యువకులే జాతీయ సేనగా నేర్పడెదరు. రాష్ట్రీయ సైన్యము, తిక్కవిద్యాలయ విద్యార్థిదళము, పట్టణసైన్యము, అనుభాగము తదితర శక్తులు. కాని మనదేశములలో హెచ్చుమంది ఇంకను నీనిలో చేరబడలేదు. ప్రతి సంవత్సరము ప్రతిరాష్ట్రము నందును కనీసము 5000 మంది పురుషులకైనా యుద్ధవిద్యను నేర్పించుండవలయును. ఇటుల జేసినచో నొక వత్సరమునకు మనదేశమునందలి 9 రాష్ట్రములలోనూ, 45000 మంది విద్యార్థి కులగు యువకులు యుద్ధవిద్యలో నారితేరినవారగుదురు. వీరికి శస్త్రవిద్యను నేర్పుటకు ముఖ్యముగా నవసరమయి సంత నుందిని మాత్రమే యాంగ్లేయోద్యోగులను నియమింపవలెను. ఈ 45000 మందియును భారతీయులే యయి యుండవలెను. ఇప్పుడు విశ్వవిద్యాలయములలో శస్త్రవిద్య నభ్యసించుచున్న వారికి సైనికోద్యోగులుగా నుండుటకు తగిన యుద్ధవిద్య నేర్ప వలెను. అప్పుడు వారిలో నిష్టమున్నవారు సక్రమసేనలో పుద్యోగులుగా చేరగలరు తక్కినవారు. రాష్ట్రీయపట్టణ దళములలో నుద్యోగులుగా పనిజేయగలుగుదురు. రాష్ట్రీయ పట్టణ దళములలో సైనికులును, నుద్యోగులును గూడ భారతీయులే యయి యుండురు. ఈ కీర్తిగా పది వత్సరములు నడిగా నీ పద్ధతిని కొనసాగించినచో మన దేశీయులలో అయిదులకుమంది విద్యార్థి కులు రణకోవిదు లగుదురు. ఇరువది సంవత్సరములగుసరికి 10 లక్షలమంది భారతీయులకు, సైన్యమునకు సంబంధించిన నకలవిషయములునూ, కరతలామలక మయి యుండును. దేశీయ, రాష్ట్రీయ కాసన సభలలో గూడా సైనికవిద్య నభ్యసించినవారే సభ్యులుగా నుండురు. గాన, వారు ఆసభలలోనూ, పాలకసంఘములోనూ, సైన్యమునుగురించి సలహా నివ్వగలిగియుండురు. దీనివలన సైన్య వర్గమునకును, ప్రభుత్వవర్గమునకును, ఆరోగ్య మధికమునకును. అప్పుడు మనకు స్వరాజ్యము లభించినచో దానిని మనము చక్కగా కొనసాగింపగలుగుదుమనుట నిశ్చయము. ఈ ప్రభుత్వ సేనలో కూడ విద్యార్థి కు లగు భారతీయులే సైనికోద్యోగి గులుగా నుండురు గాన అప్పుడా సైనికదళముల స్వభావము పూర్తిగా మారిపోగలదు. ఇప్పుడు సైనికోద్యోగులుగా నున్న యాంగ్లేయులైనరైన అప్పుడుకూడ, ఇంకను, సైనికోద్యోగులుగ నుండుట తలపించినచూ, అప్పటికి నూతన పరిస్థితులకు వారు కూడా బాగుగా నలవాటుపడ గలుగుదురు. తమ లోడి సైనికో ద్యోగులలోనే కొందరుకూడ ప్రభుత్వసంఘమునందుండురుగాన, యట్టి ప్రభుత్వసంఘపు యాజ్ఞలను నెరవేర్చుటకు వారి కెట్టి యభ్యంతరము నుండదు. (తీవేణి.)

గవర్నమెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

“నవమేహరి”

గవేరియా, తెలుపు, మూత్రవాళ గోగము, కేరము నందు వ్రానకమును పుట్టించు తిత్తికి సంబంధించిన వ్యాధి, మల బద్దకము, అంజోరము, శుక్ల నష్టముచే గలుగు బలహీనత వగైరాలకు, మూత్రసంబంధమైనవ్యాధి లన్నిటికి అద్భుతసివారిణి. 12 గంటలలో గుణము పూర్తిగా గలుగును, 48 గంటలలో పూర్తిగా కుదురును. ఇతర జ్వరము లన్నియు నిరుపయోగమైనప్పుడు, నిరాశచేందక ఒక మోతాదు నవమేహరి పుచ్చుకొనుడు. తరువాత దాని ఇద్రవాలమువంటి గుణమును నమ్ముదు. తప్పక మీసేహితులకు దీనిని సిఫార్సు చేయవలెను. బుడ్డి 1-కి ధర డ్యు 8. తపాల్ భర్తు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De. Belegkata, calcutta.

జేమ్స్ పోమ్మేడు

తల దెండుకలను పోషించున. సాంపన సువాసన గలిగి అతినిర్మలముగా యుండును. బాదామి తైలము చేర్చబడుటచేత మెదడునకు అత్యంత హితకారి. అన్ని వాతలలో కొడుకులు 1 కి 10-20.

జేమ్స్ పోమ్మేడు కంపెనీ,

288 గోవిందప్పనాయనివిధి, మద్రాసు.

ఆలసింపకుడు!

ఆశాభంగమగును!!

ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు - బెజవాడ

3-12-1929

తృతీయ స్నాతక మహోత్సవమునకు వలయు

గౌనులు, హుడ్డులు, టోపీలు

అద్దెకు

మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి. నెట్టు 1కి రు 5-0-0 మాత్రం

ప్రత్యేకించి గౌనుకు రు 4 లు టోపీకి రు 1 హుడ్డుకు రు 1.

వలయువారు

ప్రెండ్సు అండ్ కో,

గడియారముల వర్తకులు, బెజవాడ.

అని వ్రాయవలయును.

ఏషియను ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రధాన కార్యస్థానం - బొంబాయి

1928 సం॥లో భీమా వ్యాపారము	రు. 41,57,000
సంవత్సరాదాయము	„ 5,16,395
లైపు ఫండు	„ 12,50,113
అమలులోనున్న భీమాలు	„ 1,00,00,000 కు పైగా
చెల్లించిన క్లెము	„ 8,00,000

(ప్రకటించిన బోనసు రు. 1000 కి రు. 26 చొప్పున, ప్రీమియము శేట్లు బహు చౌక—పాలసీ వరకు—సరఫరాచేసెను—కాశ్యత ఆంగ్ల కల్యాణమునకు, పాలసీదారునికి సంరక్షణ, పాలసీలు, రద్దు కాకుండుటకు, తగిన భద్రములు, ఈ పాలసీ లాసంగును.

ఆంగ్లదేశము నన్ని తావుల మంచినలుకుబడి, అనుభవము, సమర్థతగల ఏ షెంట్లు కావలెను మిగత వివరములకు యీ దిగువవారికి వ్రాయుడు.

బ్రాంచి మేనేజరు, గుంటూరు, విజయనగరం

నరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

ఇప్పటి మోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. బొంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో-ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాత్రైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుస్

బిర్న్ అండ్ బ్రాన్ ఫౌండర్స్

అయితే ఎంతైనా, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు వని నిశ్చయములయందు సమర్థతగలవారు. డ్రై కుభిల్లుకు కానుక

నిలంబుల్లు, రాష్ట్రండ్లు, పట్టణ, పరశుమార్ బహుళభును. సుబ్బరాయప్ప బిట్టి, డ్రై కుభిల్లుకు కానుక. మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు అక్కట యిచ్చిన రాయబడిచేసి ఇంజనీరును. ఈ త్రితములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

ఆంధ్రదేశ వ్యాయామసభ,

బెజవాడ

5-11-29

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత నూతక్కి రామ శేషయ్యగారి స్వాగతోపన్యాసము:— మహాజనులారా! మా ఆహ్వానసంఘమువారి పక్షమున మీకు స్వాగతము చెప్పుచున్నాను. జాతీయ నిర్మాణకార్యక్రమమున జాతీయవ్యాయామముకూడ ఒక ప్రధానాంశమని ఆంధ్రమహాజనులకు మనవి చేయుటకు నే డీమహాసభ ఆహ్వానింపబడినది. తమ జాతీయ సర్వాంగశోభితమైన దానినిగా జేయునామ ఆంధ్రులకు నేటి వ్యాయామసభయొక్క ఆవశ్యకతను గురించి విపులముగ చెప్పవలసిన అవసరము లేదు.

వ్యాయామవిజ్ఞానముయొక్క ఉత్కృష్టత వర్ణించుటకు వీలులేదు. ఈ శాస్త్రమునకు విచారణస్థువు మానవుడు. సర్వభౌతికశక్తులను మానవునికి హస్తగతముచేయుట ఈ శాస్త్రముయొక్క పరమావధి. ఈ శాస్త్రముయొక్క అధిదేవత హనుమంతుడు. అతడు కాలము, మారము అనే అభ్యంతరములను ఉల్లంఘించిన మహాయోగి.

భారతనాగరికత ఎంతపురాతనమైనదో భారతవ్యాయామవిజ్ఞానముకూడ సంతపురాతనమైనది. పురాణయుగమున జీవనపాఠోపేక్షము లన్నియు వ్యాయామవిజ్ఞానవేత్తలకే లభించెను. జానకి శిష్యులగును పంచిన బాలవీరుడు శ్రీరామనకు ప్రదానము చేయబడినది. ద్రౌపది ధనుర్విద్యాధురంధరులైన పాండవులను వరించెను. ప్రాచీనభారతమున మిక్కిలి వ్యాప్తిలోనుండిన స్వయంవరసభలో వ్యాయామవిజ్ఞానము మాత్రమే ప్రవేశముండెడిది.

వ్యాయామ విజ్ఞానమును గౌరవించి సంతకాలము భరత మాత నాగర ప్రపంచమునకు రాజియై ప్రకాశించెను. కాని జాతీయగౌరవమునుండియు తమయొక్క తిక్తి కారణమైన యీ విజ్ఞానమును భారతీయులు నిరసించుచున్నారు. “శరీరములు క్షణభంగములు— ఆత్మశాశ్వతము” ఇత్యాది విచిత్రవాదములు భారతీయులను వ్యాయామవిజ్ఞానముల చేసినవి. అప్పుడే భారతీయులు శిక్షాముఖ్యమను సాగించిరి. అప్పుడే భారతీయులు పరరాజులవాడికిని పరమత్ముల—దౌర్జన్యులకును లోబడిరి.

భారతీయులకు వ్యాయామవిద్యయందు అభిమానము వున రుద్ధింపించినట్లు అక్కడక్కడ కన్పట్టుచున్నది. దీని కనేక కారణములు కలవు. పాశ్చాత్యజాతులకు ఈ శాస్త్రమున కొంతగా అభిమానము కలుగుట ఒక కారణము. పాశ్చాత్యులు ధనసంపాదనయందు పండితులైనారు. వారిలో కోటికోట్లకు అసంఖ్యాకముగా గలరు. ఐక్యర్ష్యమునల్ల లభ్యములు కొదవ సౌకర్యముల లన్నియు వారికి హస్తగతములైనవి. కాని వీరి ననుభవించుటకు తగిన మనస్థితి, దేహస్థితి లభించుటెట్లు? ఈ సమస్యయే పాశ్చాత్యులకు మానవప్రకృతి పరిపూర్ణ వికాసము సాంధ్యుటకు అవసరములైన మార్గముల నన్వేషించుజేయుచున్నది. నేటి పాశ్చాత్య శాస్త్రము మానవదేహము, అం దనిదియున్న వివిధశక్తులను గురించి పరిశోధన సల్పుచున్నది. ఆరోగ్యము అయ్యగలవైన ధర్మము. ఆరోగ్యహీనుల బుద్ధిబలము నిరర్థకము. జీవన సంగ్రామమున బలహీనులకు ఆయుర్వృద్ధి నులకు చోటులేదు. వృద్ధ కాయలులేని జాతి స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు కావలసిన కష్టములను తరింపలేదు.

వ్యాయామ విజ్ఞానము అపారమైనది. పాశ్చాత్య వ్యాయామపద్ధతులకు ప్రాచ్యపద్ధతులకు చాల తారతమ్యము కలదు. భారతీయుల వ్యాయామపద్ధతి పరిపూర్ణమైనది, ఇందు దేహవికాసము, బుద్ధివికాసము సమానముగా పెంపొందును.

భారతీయుల యోగవిద్య వ్యాయామ విజ్ఞానములోనిదే. మానవదేహములో అంతర్భూతములై యున్న మహాశక్తులను సంఘటింపజేసి వ్యక్తివికాసమును కలిగించి యోగవిద్యలు భారతీయుల ప్రార్థనైత హక్కులు. యోగసాధననల్ల జరాభృత్యులను జయింపవచ్చును.

భారతీయుల శరీర వ్యాయామ పద్ధతికూడ మిక్కిలి ఉత్తమమైనది. లాటిప్రయోగము, గరిడీలు, లిచీము, ఇత్యాది సాధనలన్ని శరీరములోని ప్రతిమనయనును బలీకృతముగలయే గాక బుద్ధిబలము కూడ సమానముగా పెంపొందగలదు. ప్రాచీన వ్యాయామవిజ్ఞానము పునరుద్ధరించిన వారిలో అగ్రగణ్యుడు Professor మాణిక్యరావు.

పాశ్చాత్య వ్యాయామపద్ధతి చాల అసంపూర్ణమైనది. ప్రత్యేకాయనములకు కావలసిన ప్రత్యేకసాధనమును మాత్రమే పాశ్చాత్యశాస్త్రము కనిపెట్టినది. దేహమునకు, బుద్ధికి సమగ్రమైన వికాసమును కలిగించుపద్ధతి ఇప్పుడే పాశ్చాత్యుల నృప్తిని ఆకర్షించుచున్నది.

ఆంధ్రమహాజనులు ప్రాచ్యవ్యాయామ విజ్ఞానమును దేశమున విరివిగ వ్యాప్తిపొందింపవలసి యున్నారు. ప్రతిగ్రామము నను వ్యాయామసౌకర్యాలను స్థాపించి భారతయువకుల జన సత్త్వములను వృద్ధిచేయవలసి యున్నారు. ఇందుకు శ్రమించులు, ధూన్యాములు, స్థానికసంస్థలు సర్వవిధముల తోడ్పడవలెను.

ఈ మహాసభను అగ్రగణ్యతనహింస సంగీకరించిన ఆయ్యాదు రాజాగారు మీ కందరకు చిరపరిచితులు. వీరి స్థాజ్యోదార్యములను ఆంధ్రులు పూర్తిగా నెరుంగుదురు. బాలభటోద్యమము యువజనోద్యమము వీనియందు వీరికి గొప్ప అభిమానము. ఈ మహాసభకు రాజావారు అగ్రగణ్యతను అంగీకరించుట వ్యాయామోద్యమముయొక్క భావిభాగ్యమును సూచించుచున్నది.

శ్రీవారి యాధిపత్యముక్రింద మన మహాసభ నిర్వహింపబడుచున్నది. సాగవలసిన భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఏజెంటు కావలెను.

ఒక గొప్పపట్టుబట్టికంపెనీకి మద్రాసు రాజధానియందన్నీ భాగములందు ఏజెంటు కావలెను. ఇదివరలోనే ఈ కాఖియందు పనిచేయుచున్న కంపెనీవారు ఆంగ్లభాషయందు ఉత్తరములను వ్రాయవలెను.

c/o Post Box 212. Andhrapatrika, Madras.

జగదీశచంద్రప్రతిష్ఠాపన

12వ వార్షికోత్సవము

అద్భుతముగు శాస్త్రవేత్తగారి విశేషములు కలకత్తా, నంబం 20:—బోసుప్రతిష్ఠాపనయొక్క 12 వ వార్షికోత్సవము నంబం 80-వ తారీఖున జరుగును. అసమయమునబోసుగారు ఐరోపాదేశమందంతటను సంచలనము గలుగజేసిన తన శాస్త్రవిచార ఫలితములను ప్రదర్శించెదరు. చెట్టు జాతియొక్కయు, పసుజాతియొక్కయు జీవితవిధానము ముఖ్య విషయములలో నొకటియే యని నిరూపించు ప్రయోగములను జేసి చూపించెదరు. జగదీశచంద్రుడు కనుగొనిన యితర శాస్త్ర విషయములను ఉచితరీతిగా చూపింపబడును. గాన యీ తరుణముమిక్కిలి గొప్పదియనియే నుడువలయును. శాస్త్రవిషయములలో పరమాద్భుతమయి వెలయునట్టియు, నూతనముగా కనిపెట్టబడినయు నయిన వృద్ధినిరూపణాశ్రానును పుష్కలములలో నెట్టి చూపించెదరు. పెరిగేటటువంటి సకలనష్టపులను యేవిధమునను లేపిన ఒకేవిధమున చలించుననిబోసుగారు నిరూపించెదరు. (ఫీ. పైన్)

సాలామిక్రిసంజీవి.

1 శబ్ద రూ 1-12-0
2 శబ్ద రూ 7-4-0
84 చెట్ల దీడులు అవురేయి కలిపిన లేహ్యము. పేహాదలకు సవాయి, శ్రీల కుమువ్యాధులకు ఆహ్వానము. డిబ్బి ఉడుకులకు, కుక్కనవ్వుము, చర్మవ్యాధులకు, శ్రీల ఋతువ్యాధులకు గ్యారంటీ. 120
జి. మర్. గాన, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామనాయకుపేట, నువ్వీచెట్ల, కృష్ణాల్లా

మలయచందనము

గనేరియా (నెగ)కు కురారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేకయోగ్యతాపత్రకలు పొందినది. వెల డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చందనతైలం డెస్సు 8-0-0 రెండును అగ్గులతో 5-12-0
సుధాసారము, సవాయికి రాజోపధము. నీసా 4-0-0
గంధర్వపార్శవీ, రాయవరము, గోదానగిల్లా.

తరుణము మించిపోకమునుచే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దుశ్శవతో ఊడినవచ్చునంతవరకు ఆలసింపవద్దు. వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదిశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియాఆయిల్

ను నీటినుండియే వాడుటారంభించుడు.
తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికి
దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంఠివిహీనముగాను, చిట్టిపావులు విడుచుగా నుండుటనుండి రక్షించి వట్టుకుచ్చునై, ఉమ్మెనలెక్కిలగునై నిగనిగలాడించును. ఈనులభవంతిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీవెండ్రుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్ల ననయను గలిగించు గనో మనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు ఇట్లు అధిక కృత్యము గలుగజేయునో గుర్తింపుడు. ప్రతివట్టుకునులోను, పల్లెలోను, డుకాడాదారులందరివద్దను, పరిమళ ద్రవ్యము లమ్మవారలందరివద్దను దొరకును. మీయూరివరకులయొద్ద కొనుపచ్చుడు, కామినియాఆయిల్గా అని చూచి మరీ కొనుడు.

నీసా 1-8 వెల రూ 1-0-0; పాస్తీ 0-6-0 ప్రత్యేకం. నీసాలు 8-8 రూ 2-10-0; పాస్తీ 0-0-12-0.

టో ది ల్ బ హా రు

కొనుట ముతవకుడు.

మీదుమ్మలమీదగాని, జేబు దువ్వలమీదగాని చెంబుముడు చుక్కలు అలోడియోబోల చల్లిన వెంటనే విక్కిలి మనోహరమైనట్టి చుట్టె, దైశీపువ్వుల పరిమళములను, చెరువు నట్టినవర్షము, పెండ్లి సముయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆలోడియో బహుళకృత్య మరెదియు కావరాదు. నేడే ఒకసేసాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవించు.

1/2 పౌన్సు పీలోడియోబోలహాద	రూ. 2-0-0
1/4 " " "	" 1-4-0
1/8 " " "	" 0-12-0

నమూనానీసా వెండ్రుకల బోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పంపబడును.
సువాసన కార్డు 1-8 లాగా 1

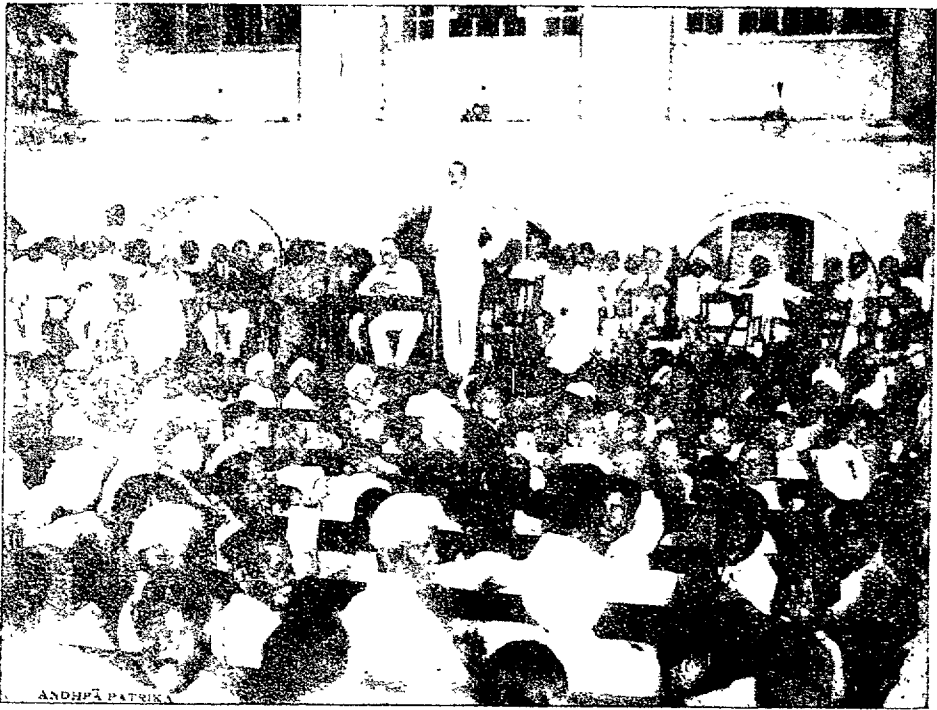
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.
885, బాహ్యముకీడు మార్కెట్టు, బొంబాయి. నెం. 8

గుంటూరుమండల రాజకీయసభ

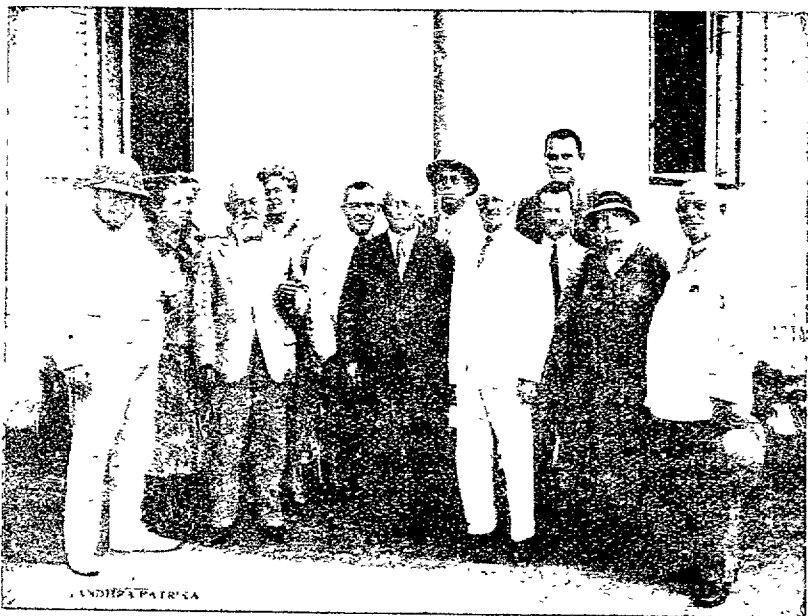
27, 28, 29 తేదీలయందు మంతనవారిపాలెమునందు సమావేశమగును

మండలములోని కాంగ్రెసువాద: లెల్లరు విచ్చేయ బ్రాధితులు

ఇట్లు: ఆహ్వానసంఘము.

కర్నూలు క్రాఫ్ట్స్ గారి ఉపన్యాసము:— గోఖలేహాలులో 20-వ తేదీని కర్నూలు క్రాఫ్ట్స్ గారు ఉపన్యసించుట. (ప్రె. ఫో. బి.)

జర్మను దేశీయులు:— ఇండియాను చూడవచ్చిన జర్మను దేశీయులు 13 గ్గురు మదరాసు వచ్చిరి. చారి నాయకులను ఆర్థిక వంచనగాన మధ్య నిల్చుకొనియున్నారు. (ప్రె. ఫో. బి.)

నారాజ్ కి రాజు కేరయ్య చౌదరిగారు (ఎడమ) మువ్వల శివారావు (కుడి) బెజవాడలో జరిగిన ఆంధ్ర వ్యాయామ సభాసభ్యుల సంగమమును, కార్గిలెల్లరు

డా. ఆర్. ఆర్. విలియమ్స్ గారు మదరాసు జనరలు ఆఫీసులో ప్రథమ సభ్యులగ నియమింపబడిరి. (ప్రె. ఫో. బి.)

బీద రైతులకు మంచి తరుణము

మెదక్ జిల్లాలో కొత్తపల్లి గ్రామము కలదు. యిది టువవచ్చుటకు బెజవాడనుండి ఆక్కిన్నె పేటకు రు 4-18-0 మెయిల్ పోస్ట్ చేర్చించి కేరుగా ట్రాక్ కట్టు తీసుకొని వెళ్ళవచ్చుచున్నది. బండిమారి ఆక్కిన్నె పేటలో దిగి మెదక్కు మోటారుమీద రావలెను. మెదక్కునుండి ఆక్కిన్నె పేట 12 మైళ్ళ దూరము. మెదక్కునుండి కొత్తపల్లి 5 మైళ్ళ దూరము. మెదక్కునుండి కొత్తపల్లి గాంధారపల్లి పొడిశేవపల్లి యల్లాపురము 4 గ్రామములకు కర్ణికము చేయుచున్నాము. మా గ్రామములకు లక్ష రూపాయలు డౌలు చేల్లుచున్నది. మా గ్రామములలో అనగా చుట్టూ మైలుదూరములో 40, 500 యకరముల భూమి ప్రస్తుతపు ప్రైవేట్ సహకారమును సమర్థ భూములు కేంద్రము అందులో కొన్ని కేంద్ర వర్గ రాల పైరులుగలవు. సమర్థ భూములు మాగానిలోకి 1928 వ సంవత్సరములో చేర్చి కాలువలు క్రెచ్చి నాలుకేయుటకు సిద్ధముగానున్నది. కొంతవరకు యీ సంవత్సరము సాగు అయినది. సమర్థ భూములు రైతులు విక్రయించి రిజిస్టరు చేయుదురు. యిది యకరమునకు మిడివంతున చేయవచ్చును (నూరు కేంట్లు) యకరమునకు మైలులేకుండా రు 30 మొదలు 50 లు వరకు (హాబీ రూపాయల) ధరలుగలవు. యకరం 1 కి 10 మొదలు 15 బస్తాలవరకు పండుచున్నది. యిది గరువు భూములుమాదా కలవు. అది చాలా సంవత్సరములనుండి నాగును ను మాకు కరమునకు 15 మొదలు 30 బస్తాలు వరకు పండుచున్నది. ఇది యకరం రు 100 లు మొదలు రు 250 లు వరకు ధరలుగలవు. ఎక్కువ ధరలుగల భూములలో తరచుగా చెరుకుతో బలు చేయుదురు. యకరము చెరుకుతో బలకు రు 1000 లు అయి పోవచ్చును. గర్భభూములు చాలా రెండు పంబలు పండును. కేంద్రము ప్రస్తుతము ఒక పంబు మాత్రమే. యీ భూములకు శిస్తు యకరమునకు రు 30 లు మొదలు రు 15 లు వరకు సర్కారి కిచ్చి పోయినది. మా గ్రామములకు రి మైల్ల దూరములో గొవారి పులకదియగు మాంజరీ నదికి ఆనకట్ట కట్టి చాలా దూరము కాలవ ప్రవహింపజేయించుచున్నారు. ఈ ఆనకట్ట 1913 వ సంవత్సరములో శ్రీ నైజాం సర్కారు కట్టించియున్నారు. ఈ కాలవలు ప్రతిసంవత్సరం జేబ్బమాసములో ప్రారంభమై తిరిగి వైశాఖ మాసములో కట్టివేయుదురు. రెండు పంబలకు యెండు ముడుగులేక నీరు సప్తయి అయిచున్నది. యిచ్చుటపశువులు గొట్టెలు మేకలు మొదలు జాన్తీగా కలవు. వీటియెగురులును పచ్చియెగురులును జాన్తీగా వారకును. యిచ్చుట అడవులు చాలా దూరము. మృగభయము దొంగభయమును యేమాత్రము లేదు. మా లీలు రోజుకు 0-2-0 మొదలు రు 0-5-0 లు వరకు వుచ్చుకొనుచుండును. జీతగాళ్ళు రెండు రు 4 లు మొదలు రు 6-0-0 లు వరకు తీసుకొనెదరు. మా లీలు జాన్తీగా దొంగకుదురు గాని నాలుకేయు పద్ధతులు తెలియక భూములు అమ్ముచున్నారు. యీ భూములు చల్లుచేతనే ప్రైవేటుగా పండుచున్నది. యిచ్చుట నూటికి 30 సంవత్సరములనుటలాడుదురు. యిచ్చుట సారంజి నిమ్మ కొబ్బరితోటలు వగైరాలు బాగుగా ఫలించుచున్నది. మా గ్రామములలో గుంటూరు జిల్లా వారు యీ సంవత్సరం జిరాయిత్ చేయుచున్నారు. మా గ్రామమునకు 4 మైళ్ళ దూరములో గుంటూరు కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలవారు గ్రామము డుక్ కట్టి పెక్కు మందికమ్మ వారు వగైరాలు జిరాయిత్ చేయున్నారు. యిచ్చుట యిచ్చుట భూములు దరఖాస్తుమీద దొరకును. యిచ్చుట దరిజ్వరము వగైరాలు లేక యిచ్చుట దేశీయులకు కూడా చాలా ఫౌజ్ లుగానున్నది. యిచ్చుట దేశీయులు 3 సంవత్సరములనుండి యీ ప్రాంతములను వసించుచు చాలా ఆరోగ్యముగాయున్నారు. గాం కావలసిన వారు వెటరనేవచ్చి ప్రైవేటుమాచి కావలసిన భూములు విక్రయించు కొనకొర్రాను. ఒకదములు యింకనూ కావలసినయెడల దయయుంచి చీటితో సహా బ్యాంక్ రాయించవలెను. ప్రైవేటుతో సహా కావలసిన వారికి వేరే ధరలు ఏర్పాటు చేయబడును.

కొత్తపల్లి రాజేంద్రరావు పట్వారీ (కర్ణం) అనంతకొత్తపల్లి మెదక్ జిల్లా సైబాం

రాజద్రోహ నేరస్థులు

ప్రత్యేకతరగతి ఖైదీలుగ నుంచరాదు సంజాయి ప్రభుత్వమునారి రహస్యపు టుత్తరువు లాహోరు, నంబం 21:— రాజద్రోహపు నేరము క్రింద దొర్లకృష్ణవరమము జేసినందుకు శిక్షింపబడు ఖైదీలెక్కురినిగూడ ప్రత్యేకతరగతి ఖైదీలుగ నుంచరాదని విచారణ సంఘము జిల్లా ట్రిబ్యునలనికి సంజాయి ప్రభుత్వమువారు రహస్యముగ ఉత్తరువు జేసినట్లు “ఎండమాతంబి” పత్రిక యిచ్చుచున్నది. (ప్రె. ఫో. బి.)

ఈ విచిత్రమయిన కల్పనలతో గూడిన ఒకటి రెండు భాగములైన తేజోవంశముల కరకమలముల నలంకరించిన, కాన నిండలే ఆధ్యాత్మిక కల్పనాధిపులైన వారికి విశేషమయ్యేయవచ్చు. ఇది శ్రీ విచిత్రవేదాల గ్రంథాల తృతీయ ప్రకరము. ఈ మాండలికములు గ్రంథముల నామము ను నార్యకవలచెనటు కేట్రీసంగీతమును లేదు దానిని కృష్ణానంతోనందుకొంటు. మొదటిభాగమున ప్రారంభింపబడిన ప్రధానాగ్రము మాండలికమునందలి పదువారన ప్రకరణమున సభసమాప్తినిబడినదిగాన తోడనే తత్తుల్యమును తనమబంధముననుచురయుకగాన ప్రారంభింపబడినది. అది యీ మాండలికమున ముగింపబడలేదు. ఈ కథాసంవర్ధ మతిష్ఠ్యముగానుండుటనే యిందలి పాత్రలకేర్ల ను పరస్పరసంబంధములును సరిగ భావకమునకునును దుర్బలమేయైనది. ఇందు, 21 ప్రకరణములును 204 పేజీలును కలవు.

వ్యవసాయము

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

యూనైటెడ్ బాయి జన్మదినము

నవంబరు 18. — మొన్నటి సాయంకాలము పురమండల మన యూనైటెడ్ బాయి జన్మదినోత్సవము జయప్రదముగ జరిగెను. నూలుమకు ప్రదర్శనము 4 గంటల కారంభింపబడి సభ్యునియవరకు జరుగుచుండెను. ప్రధానమున సభకు శ్రీయుత తెన్నటి విశ్వనాథముగారి నధ్యక్షులుగ నుండునట్లే నని శ్రీపురి పండా అప్పలస్వామిగారు కోరిరి. శ్రీయుత దిగుమర్తి రామ స్వామిగారు బలపరచిరి. అంతట శ్రీవిశ్వనాథముగారి నధ్యక్షత నహింపుచు లక్ష్మీబాయి జీవితప్రాశస్త్యమును తెలిపిరి. పిమ్మట ప్రభుపండా అప్పలస్వామిగారు వ్రాసిన వ్యాసముచదువబడెను. తరువాత శ్రీయుత మల్లిమడుగుల కోదండరామస్వామిగారు యూనైటెడ్ బాయి జీవితమును, ఆమె జీవితమునకు దేరియులు గ్రహింపవలసిన విషయములను తెలిపిరి. పిమ్మట శ్రీయుతులు కం. సర్వేశ్వరశాస్త్రి, డి. వెం. రామస్వామిగారును యూనైటెడ్ బాయి దేశభక్తిని స్వాతంత్ర్య కాంక్షను ముచ్చటించిరి. అంత ప్ర. రంగాచార్యులుగారను నొక విద్యార్థియును ఘరిదుర్ జమాయును పద్యముల చెదివిరి. అంతయున అధ్యక్షుల కోర్కెపై అబు శ్రేణుగట్టబడిన స్వరాజ్య పతాకను సభ్యులందరును లేచి నమస్కరించిరి. అధ్యక్షుల అంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను.

లాలాజీ నిర్వాణదినము

జాతీయ పతాకారోహణము

నిన్న మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు లాలాజీ పటమును జాతీయ కీర్తనలతో ఊరేగించిరి. సాయంకాలము సమస్త తీర మున శ్రీయుత మల్లిమడుగుల కోదండ రామస్వామిగారి అధ్యక్షత వహించి పెద్దసభ జరిగెను. పరిదుర్ జమ దిగుమర్తి రామ స్వామిగార్లు ప్రార్థన సలిపిరి. సీతానగరము ఆశ్రమమునుండి ప్రత్యేకముగా విచ్చేసిన శ్రీయుత

బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు

ప్రధానమున ఎన్తగ కేంద్రపాద జాతీయ పతాక నెత్తిరి. పిమ్మట జాతీయ పతాకారోహణమును లాలాజీ జీవిత రహస్య మును ముచ్చటించిరి. ఇంకను శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యముగారు గంధీర ముగ చురచ్యుకింపుచు యూనైటెడ్ బాయి జన్మదినము నిన్న పరిచితిమనియు నేను లజపతిరాయ ముర్ముదిన మరియు అం జ్ఞాయల నమ్మరాధన నూలులు 150 వర్సరముల క్రింద మర జించుచు యూనైటెడ్ బాయి చెప్పినవేషవర్సరముక్రింద లాలాజీ చెప్పినవియు తెల్పిరి. రాజప్రతినిధి ప్రకటనము కేవలము మాత్రమే నామకమనియు, లాహోరు కాంగ్రెసులో నేతీయులు ముందుజ్ఞానముతోక ఆరికట్టు మంత్రాంగమనియు ఎట్టి ఛాక ర్యములను బ్రతిఘటించి యుద్ధరనియు, యు స్వశక్తిమీదనే భారతీయులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును బడయుననెననియు తెల్పిరి. ఇంకను ఉపన్యసింపుచు నన్నట్లే నను భారతదేశము కను స్వాతంత్ర్యము చేయరున్ అను భావమునకై సర్వము నర్పించిన యువకులు త్యాగముమీద, జతీంద్రునివంటి త్యాగ నిలర కట్టబడుమీదనే చేయవలసియు సహజమని నాయ కర్యముక్రింద ఆత్మశక్తితో రాబోవు విత్సరము సంపూర్ణ స్వా తంత్ర్యముకోసము పోరాటము జరుగుననియు మొదలగు అనేక విషయములు తెల్పిరి. వీరి రాకవలన నగరమున ఉత్సాహము చెలరేగెను. పిమ్మట కొల్లూరి సూర్యవారాయణ సప్తగరు లజపతిరాయి జీవిత సంగ్రహమును తెలుపుచు నేను జాతీయ పతాక నెగురవేయుట తమకు సంప్రదీకరముగ నున్నదనియు కొలవ దినములక్రిందట పొట్టితేకుండ గెలిచిన పురపాలకసంఘ ఉపాధ్యక్షుల గౌరవించుటకు జరిగిన విందులో పెద్ద “యూని యనుబాక్” ఎగురవేసినదియు అందున కిది పాదలన తగు జవా బనియు తెల్పిరి. జయజయధ్యానములతో సభ ముగిసెను. ఈ కేంద్రపాదములను ప్రాంతకాలములందు నగరసంకీర్తనము జాతీయ శిరములతో జరిగెను. శ్రీపురిపండా అప్పలస్వామిగారు వ్రాసిన “లాలాజీ నిర్వాణము” అను పద్యములు కరపత్ర రూపమున ప్రకటింపబడెను. సభకు శ్రీయుత విక్రమదేవ వర్మగారు మొదలగు ప్రముఖు లుడవెంచిరి.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

కృత్తిస్తీకారము

నవంబరు 19:—17 వ తేదీ అదివారమునాడు తెయిల కోన్న ప్రపాకాలలో నొకయశూర్యసభ జరిగెను. సభ పండితోత్తముల చేతను హూణభాషా విశారదులచేతను నలంకరింపబడి యఖండప్రజ్ఞావంతులును ఉభయభాషాప్రసిద్ధులును కవి శ్రేష్టులును అను శతావధాని బ్రహ్మశ్రీ చెల్లపిళ్ల వేంకట శాస్త్రిగారి యాధిపత్యమున విలసిల్లెను. ఆనాడు శ్రీ కాకర్ల కొండలరావుగారిచే నాంధ్రీకరిం బడిన “అభిజ్ఞానకాకుంటిలా కృతిని” శ్రీ పొన్నపల్లి వీరరాఘవ సోమయాజులుగారు స్వీకరించిరి.

సభ ఉదయమున కొంత వరకు సాగినతరువాత మధ్యాహ్నము తిరిగి రి ఘంటలకు ప్రారంభ మాయెను. శ్రీయుతులు చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తిగారు, శ్రీరాముల సచ్చిదానంద శాస్త్రిగారు, గరికిపాటి మల్లావధానులుగారు, దురుశేటి చిదంబరరావుగారు, వేమూరి రామగోవిందశాస్త్రి లు గారు మొదలగు పలువురు ఉపన్యసించి కృతికర్తను, కృతిభర్తను గొనియాడిరి. అధ్యక్షులగు వేంకటశాస్త్రిగారును అట్లే గావించినతరువాత కృతిభర్త యగు సోమయాజులుగారు తనకు గో చినవీరిని కవిసత్కారము గావించెను. కృతికర్తకు వెయ్యిరూ ప్యములు కట్టుము చెదించి సంతోష పెట్టెను. సభ జయప్రద గా ముగిసెను.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

తప్పించుకొని పారిపోయినదొంగ పట్టుపడుట

నవంబరు 21:— రాజమండ్రి నెంట్లలుజేయిలునుంచి తప్పించుకొనివచ్చెనని తెలుపుకొనుచుండిన, తోట గోపాల మను వై దీ బండరు పోలీసువారిచేత ఇటీవల బలరాముడుపేటలో పట్టుకొనబడ్డట్లు తెలియుచున్నది. ముద్దాయి యీనెల 28 వ తేదీని విచారింపబడును.

మంతెనవారివారలం కేసు

తెజనాదనుండి నెమన్నుకోర్టుకు కమిట్ చే య బ డి న మంతెనవారిపాలెం దొమ్మికేసు, జిల్లాకోర్టునందు విచారింపబడు చున్నది.

సాక్ష్యము పుచ్చుకొనుటకు ఇంకను ఘూరు వారము కోజులు పట్టునని వినవచ్చుచున్నది.

బారిసాలు సత్యాగ్రహము

జామీనుబాండ్ల నిచ్చుట

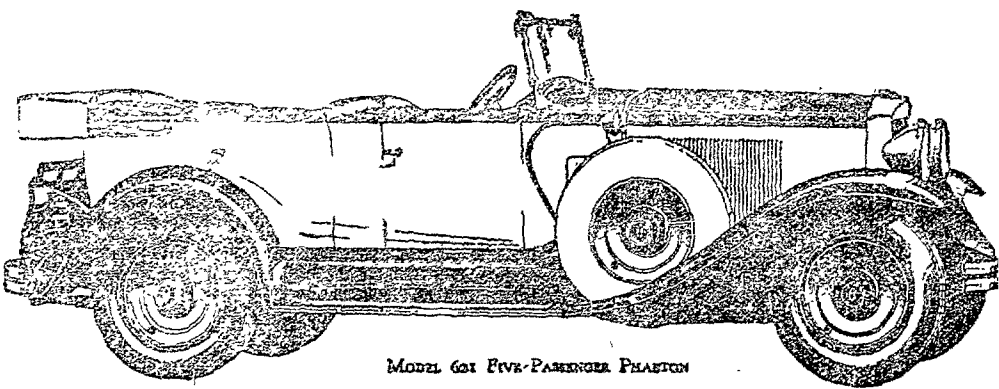
కలకత్తా, నవంబరు 20:— బారిసాలు సత్యాగ్రహము సందర్భమున సతీనుసేనుగారితోపాటు శిక్షింపబడిన హీరాలాలు దాసు ను ప్రతిరోధకంద్రనేను, పానీలాలు ఛబర్తి, సతీశచంద్రవి శ్వాసు, వినోదబెహరికవిమలాలు, చుట్టో కృష్ణమిత్రగార్లు నేటి దినము ప్రధాన రాజధాని మాజిస్ట్రేటు ఎదుట జామీనులను ఇచ్చిరి. (ప్రీ.వె.)

దీనియందు ప్రజలకు విశ్వాసముగలదు

గ్రహం-పేజ్ ఆటలు మోటారులను విశేషముగా కొనునట్టి వారి విశ్వాసమును గలిగియున్నది. నవీన ఆటో-మోటో ఎంజి నీరింపబడతులను చక్కగా చే గమనించుచున్నారు. గ్రహం-పేజ్ 4 స్పీడ్ ఫార్వర్డు ట్రాన్సుమిషన్ (2:1 శ్రేణి మైన హైస్పీడ్లు, స్టాండ్ల గియరుషిఫ్ట్) 4 చక్రముల బ్రేకులు ప్రారం భింపబడి నవ్వుటినుండి మోటారుకారు హాచియందు గొప్పలాభ కారిగా తలచునట్లు సుభముగా నడుపుట, సౌఖ్యము, భద్రత, వైరాలను గలిగించియున్నది. ఒక మాత్రన గ్రహం-పేజ్ ఆటలు నడపిమాడుదు, మీరు దీనికొకరణమును గ్రహించెదరు.

Joseph B. Graham
Robert C. Graham
Ray A. Graham

MODEL 601 FIVE-PASSENGER PHAETON

మద్రాసు రాజధానికి, హైదరాబాదు, (డక్కన్) మైసూరు సంస్థానములకు :
సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—హుడన్ బర్గ్ అందు కంపెనీ, 2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.
త్రాంచీలు:—బెంగుళూరు, ఉదకమండలం, సికింద్రాబాదు.
ట్రావెలింగ్ ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలకు:—సి. అబ్బాయి నాయుడు, హోల్మకాం, విశాఖపట్టణ.
దక్షిణజిల్లాలకు:—టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్యర్, హోల్మకాం, తిరుచినాపల్లి.
పశ్చిమజిల్లాలకు:—కాప్టన్, ఏ. డన్నింగ్, హోల్మకాం, త్రివారం.
నవీడిల్లు అన్ని జిల్లాలలో : గలరు.

1788

GRAHAM-PAIGE

కైకలూరుతాలూకా కాపుమహాజనసభ

డబ్బెల్లో తృప్తియనమావేశము

1929 సం॥ నవంబరునెల 17 తేదీ ఆదివారము

సన్మాన సంఘాధ్యక్షులగు మ॥ రా॥ శ్రీ కృతారీ సీతారామయ్యగారి స్వాగతోపన్యాసము:—
సోదరులారా!

మా యీ గ్రామమున నీమాడన మహాజనసభను జరుపు భాగ్యము మాకు లభించుటతో బాటు అనితర స్వసంఘాభిమాన పూరితులగు మీవంటి పెద్దల సందర్శన మధికముగ మాకు లభించినందుల కొంతయు నా నందించుచు, ఆహ్వానసంఘము తరఫున మీ కిది స్వాగత మొసగుచున్నాడను. సన్మానవిషయములో మాయం డెట్టిలోపము జరిగినను మన్నింప గోరుచున్నాడను.

ఆరంభమున మే మింకాభిమానముతో మరలించుకొని రెండుసభలను జేర్చి రెండు దినములు జరుపమనెడిచితిమి కాని, ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షుల అంకితములు తరుణములో బయల్పడకపోవుటచే, నొకవారము దినములు వాయిదా వేయవలసి వచ్చినది. ఇట్లు వాయిదా వేయుటవలన పనిపాట్లనయము సమీపించుచున్నదనియు, నిట్టితరుణములో రెండుదినములు పనిచేడి సభలలో బాల్లానుట సాధ్యపడదనియు, మన యీతాలూకాలోని ప్రముఖులు కొందరు ద్వేషించుటచే వారియనుమతి ననుసరించి యొక్కదినమునందే సభలు జరుపనిశ్చయించి మొదట ప్రకటించిన అయిదుసభల నీయొక్కదినములో నిర్వహింపజాలమని తోచినందున సంఘసంస్కారసభను, ఉపాధ్యక్షసభను విరమించి మిగిలిన మూడుసభలు మాత్రమే జరుపనిశ్చయించితిమి. ఈమూడుసభలైనను, ఒక్కొక్కటి నాలుగుగంటలకు మించి జరుగుట కవకాశము లేకపోవుటచే సోదరులు విశేషవాదోపవాదములతో బ్రోవుచున్న కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటలో శీఘ్ర గమనము ననుసరింతురని మిక్కిలి విశ్వసించుచున్నాడను.

మాయీతాలూకా పరిస్థితులగుర్తి ఇంతవరకు మేము చేయగలిగిన కృషి ని వార్షికరీతిపాటు మూలమున మాసంఘ కార్యదర్శిగారు ఈసభయందే నివేదింపనుండుటచే, నే నావిషయమున వదలి భౌతిక కర్తవ్యముగుర్తి మాత్రము నాకు తోచినంతవట్టు విన్నవించెదను. వీరవిద్యార్థుల వసతిగృహమునకై ఇప్పటి కీతాలూకాలో పదివేల రూపాయలకు పైగా చందాలు వేయబడియున్నవి. ఇంకను ఒకవేయ రూపాయల వాదాపు చందాలు వేయించవలసియున్నవి. ఈ మొత్తముతో గత మార్చి నెలలోపలనే వసూలై యిదివరకే భవననిర్మాణము కొంత వరకు పూర్తి గావలసియున్నను సమయములో లోకలుబోర్డుల ఎన్నిక లడ్డవచ్చుటచే నీ విషయమును మరచి, ఆ ఎన్నికలలో నీతాలూకాలో విశేష ప్రయత్న మొనరింపవలసిన మావశ్యకత, సంఘీయులందరికిని తటస్థించియున్నది. ఇట్లు తటస్థించుటవలన, నేదోవిధముగ కార్యమును సాధింపగలిగినను ప్రధానకార్యము వెనుకబట్టుటచే, సంఘీయులలో నే మంతని శేషోత్సాహము ప్రబల లేదనియే చెప్పవచ్చును.

అయితే, చందాలు వసూలుచేయుటలో ప్రకారము వలన నుపేక్ష, వహింపబడినను ఈ సంఘమునుండి నూతనముగ సంఘవీరవిద్యార్థుల కొకరికే వేతనసహాయము గావించుటలో సంఘీయులు మావినశ్రద్ధ మిగల నుత్సాహజనకముగ నున్నదని మాత్రము చెప్పవలసి యున్నది. సంఘ వీరవిద్యార్థులకు, తగినంత సహాయము గావించుటకు, భవననిధి సత్వరము వసూలైన గాని, తగినయవకాశ మేర్పడజాలదు. రానున్న వత్సరారంభము నందైనను, సంఘీయులు శ్రద్ధ వహించి మార్చి నెల లోపుగా ఈ నిధిని వసూలుచేసినగాని మన మీ మహాత్మాకర్మముండి గట్టెక్కజాలము. ఇతరప్రార్థన జరిగిన మహాజనసభల రెండింటి యందును సంఘప్రయోజనము వాంచి గావించియున్న శ్రీరామములు పెక్కుగలవు. వానిలో నింతవర కొక్కటియైనను అనుష్ఠానమునకు దెచ్చియుండకపోవుట మిగుల కోపనీయము. ఆస్తి, ఆదాయములపై వేసేకొనినవార్షిక చందాలనుగాని, వివాహ కట్టములనుగాని, వసూలుచేయుటలో మన మిప్పటి కేమాత్రపు శ్రద్ధనైనను వహించియుండలేదు. సాంవత్సరికచందాలను వసూలుచేయుటకు వేసిన వివరింపబడినభవననిధియు లోకలుబోర్డుల ఎల్లకనులు నడ్డవచ్చినను, వివాహ కట్టములను వసూలుచేయుటలో నెంతటిసమకార్యము లున్నను నడ్డరాజాలవు. ఈస్వల్ప విషయములోగూడ, సంఘీయులు విన్నకుండు టంతభావ్యము కాజాలదు. మాయీగ్రామములో వివాహకట్టములమూలమున నింతవరకును ముప్పది రూపాయలు వసూలుచేయబడియున్నవి. ఇట్లే యీతాలూకాలోగల వాదాపు నలువదిగ్రామములందును వసూలు గావించియున్నచో, సగటున గ్రామమునకు పది రూపాయలవంతున వసూలైనను నాలుగు వందల రూపాయలు వసూలై యుండెడిది. ఈసామ్యుతోనింకను పదిమందివిద్యార్థులకు విద్యాదానము జరిగియుండెడిది ఈవిషయమును గమనించి సంఘీయు లీకముందైనను మిక్కిలి శ్రద్ధవహించుట అవసరము.

త్రాగుడు, పరకట్టుములు, వివాహ విపరీత వ్యయములు మున్నగువిషయములనుగూర్చి సభలలో నెంతమోగినను ప్రయోజనము కూన్యమేయగుచున్నది. ఇది తప్పని తెలిసియుండియు, నింటి కేగినవెనుక నాయాచారమునే సాగించువారి నెవ లేమిచేయగలరు? ఇందు కెవరెవరికృతాపరాధమును వారనుభవించి పశ్చాత్తాపపడుటదక్క గత్యంతర మేమియును లేకున్నది. వ్యవసాయ విషయమునందును, పశుసంరక్షణమునందును యీతాలూకాయందుంట్లును నానాటికిని సంఘీయులలో నొక్కొంత శ్రద్ధ యేర్పడుచున్నను, నింతమాత్రముతో దృష్టినిండుటకు వీలులేదు. భూములపై విశేషవాదాదులు చేపూరు నవీన పద్ధతుల నింకను బెక్కింటి ననుసరింపవలసియున్నవి. కృషికును ప్రధానయిన పశుసంరక్షణముగుర్చి నిరంతరమును మన మాలోచింపవలసియున్నది. అతిబాల్య వివాహ దురాచారము మొదటినుండియు, మన సంఘమునం దంతగా లేకుండుట మనయదృష్టముని చెప్పవలయును. ఈకారణముచేతనే మన మెప్పుడు ఈవిషయమును గూర్చి ఆలోచించవలసినంతటి యవసరము గన్పట్టకపోయినది. నేడు కారదాగారి డబ్బెల్లోను నావిషయము నికముం దెప్పుడును జల పెట్టవలసినంతటి యవసర ములేకపోవుట మరింత ముగానహుయిన విషయము. ఇక మన యీసంఘము నెదుర్కొనియున్న యొక్క ముఖ్యవిషయమును మాత్రమువిన్నవించి నాయా ప్రసంగమును ముగించుచున్నాను. భవననిర్మాణవిషయములో గట్టి భవనమును నిర్మించుట, లేక హెన్సాల్లు మాతృభవనము లేర్పడువరకును సామాన్య పాకలతో గాలముబుట్టుట, యను విషయము సంఘీయులను గలవరపరచుచున్నది. దరహమమీద ప్రజాభిప్రాయమును గమనించినచో గట్టిభవనమునే నిర్మింపగోరుచున్నట్లు విశేషము కాగలదు. ఇందువిషయములు సభవారు భారమాలోచించి నిర్ణయింపవలెనని మన జేయుచు, ప్రముఖులైనట్టియు గౌరవ కుటుంబమునకు జెందినట్టియు ప్రకృతము జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగనున్నట్టియు మ.రా.శ్రీ శిలంకెట్టి వెంకట రత్నంనాయుడు రిటైరు అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగారిని యీసభాధిపత్యమును వహింపగోరుచు, సభవారిందు కేకగ్రీనముగ నామోదము చేలుపవలయునని విన్నవించుచు విరమించుచున్నాడను.

మిత్రమండలి స్వాధీనములోనున్న జర్మనుసాత్తు నమ్మి వేసి ఆ సామ్యును జర్మనులీయవలసిన సామ్యుక్రింద జమకట్టు కొనెదరనియు మిత్రమండలి బాకీతీరగా మిగిలిన సామ్యున్నచో దానిని జర్మనుల కిచ్చివేసెదమనియు స్పష్టముగారు చెలిపిరి.

ప కటన

ఇందుమూలముగా సమస్తమయినవారికి తెలియజేయున దేమనగా:—నాకు 25-11-1929 తేదీతో మెజార్టీ రాగలదు. నేను పాటిబండ్ల శ్రీమారుపేళ్ళరంగారి కుమారుడను. నాపేరు పాటిబండ్ల శ్రీరామ నరసింహం. కాని నాతల్లి లక్ష్మీనీతారామ నరసింహం అని కొన్నిచోట్ల వాడుకుండెడిది. యీ రోజువరకు నేను పాటిబండ్ల శ్రీరామ నరసింహం అని దస్సాతు చేయుచున్నాను. నా ముఖ్యకాలములో చేయబడిన కొన్ని దుర్బోధనలల్ల సానోటు ప్లాంపులు అంటించిన కొన్ని తెల్ల కాగితములమీదనున్న కొన్ని పుస్త్రములు వగైరాల మీదనున్న దస్సాతు చేసియున్నాను. అవి యిప్పుడు నా కేతువుల చేతులలో చిక్కియున్నవి. వారు యీ కాగితములు దేవిధముగాను పువయోగించుకుండా ఉండగలండులకు యీరోజు లగాయను నాపేరు పాటిబండ్ల వెంకటరామారావుగా మార్చుకొని ఆరీతిగానే దస్సాతు చేయుచున్నాను. కాబట్టి యీ దస్సాతుతో కాకుండా మరియే దస్సాతుతోనైనా యేకాగితములైనా బయటికి వచ్చేయెడల ఆవి శాస్త్రనిరుద్ధమయ్యివయి యున్నవి. అవి నన్ను బాధించనేరవు. 21-11-29 పాటిబండ్ల వెంకటరామారావు.

నోటీసు

లోగడ 23-8-1929 సం॥ తేదీని నాల్గు అక్రమముగా పవరునామా వ్రాయించుకొని దగాగా నాతాలూకు పెద్దాపురము గ్రామములోని బజారువీధిని యున్న కొట్టుసలము వగయిరాల చుప్పలపూడి కాపురస్థులు కుంభము నుబ్బారాయణుగారు విక్రయించియున్నారు. సదరు క్రయము చెల్లనేందు, దగాగా సదరు నుబ్బారాయణుగారు వ్యవహరించివారు కాబట్టి సదరు నుబ్బారాయణుగారికి నేను యిచ్చినపవరు యిండు మూలముగా రద్దుచేయుచున్నాను. యికముందు నాకెట్టిని గురించి ఆయన ఏవిధముగాను వ్యవహరించుటకు హక్కు లేదని అందరకు తెలియుటకు యీనోటీసు వ్రాయడమైనది. రాజమండ్రితాలూకా కలహగంటి అయ్యన్న క్రిరంగపట్నం

శ్రీవాణీవిలాస సభ

(జహ్వరీబాయి నాటక ప్రదర్శన)

జమువడుపురం:—పై సమాజముగా జహ్వరీబాయి నాటకమును 18-11-29 శనివారము ప్రదర్శించి యుండును. ఈనాటకమునకు వచ్చిన నీక రాదాయము, యీపు ముం ఆంధ్రాలచే నిర్మింపబడిన ఆంధ్రభక్త శ్రీరామభజన మండలిమును సహాధిమొసంగబడెను. నాటకము కడుచక్కగ ప్రదర్శించిరి. ఈ జమువడుపురములో యంత మనోహరముగ, యిట్లు ధర్మార్థముగ, ఎన్నడూ, ఎవ్వరిచేరను ప్రదర్శింపబడియుండలేదు. ఇంక నాటక ముఖ్యాంశములను చూతము.

శివాజి:—శ్రీయత కాదూరి జగన్నాథరావుగారు(బరంపురం) అభినవశివాజీ బిరుదాంకితులు. వీరి పాత్రధారియగు మిగిలిన నపుణులు. ఆ మహావీరుడు ముఖ్యాంశము దిగివచ్చేవా యని భవంపచేసిరి. పగభామినులను మాతృసమానులుగా పరిగణించి పరమసౌజన్యనిధి ఎవ్వరని, వీరినే శివోద్ధారవలయును, వీరిని, యీ వాణీవిలాస సభవాగ ఒక బహుగవ్యకమును బహూకరించిరి.

జహ్వరీబాయి:—శ్రీరామ లక్ష్మీనరసింహం శ్రీగారు. వీరి పాత్రమును నవరసభరితులగు శ్రీకృష్ణులను, నవరసము లాలకించుచు వారి మెప్పువడయునట్లు నటించిరి. వీరు రంగస్థలమునకు వచ్చుటయేతడవుగా తెరచిన కండ్లు, గాల్చుకుండ గను, మాన్యున్నవారు, లేవకయును, నిర్జనస్థలమాయనట్లు నిశ్శబ్దముగనుండిరి. వీరిని శ్రీరామ భజనమందిరము వారు ఒక బంగారుపతకమును బహూకరించిరి.

వరీకు:—మి. ఆర్. ఎస్. ఆశ్వంధిగారు, వీరు అరవబ్రాహ్మణులయి నప్పటికి, ఆంధ్రరంగస్థలమున పేరుసంపాదించి వీరిశాఖవారికి మిక్కిలి మెప్పుచెచ్చిరి. నిజముగా వీరి జాతివారు గర్వపడవలసిన సమయము వచ్చినది. వీరిని శ్రీకాకుళకాపురస్థులైన శ్రీ వై. సూర్యనారాయణనాయుడుగారిొక బంగారుపతకమును బహూకరించిరి.

మరియు, పై సమాజమువారు యీ పైనాటకమును యంత చక్కగ ప్రదర్శించి జమువడుపురమునకు వన్నెచెచ్చిన యీ శ్రీ వాణీవిలాస సభవారికి దైవము సిరిసంపదలుప్రసాదించుగాక!

(ఒక ప్రేక్షకుడు.)

నోటీసు

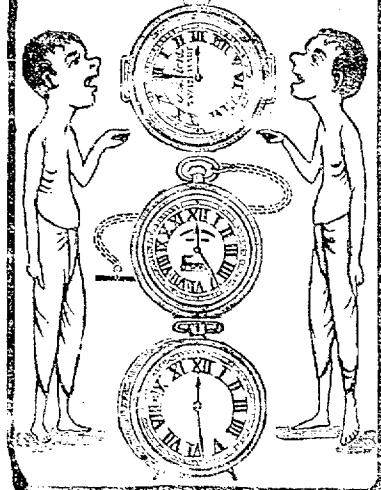
ఏలూరు అడివనల్ డి॥ ముననలు కోర్టులో
O. S. 800 & 801/1929.
వాదు:—పూటుకూరి శేంద్రుడు వగైరా.
ప్రతివాదు:—చలమలకెట్టి రామస్వామి వగైరా.
క్లెయిము ఆర్డరు రద్దు నిమిత్తము వాడు ప్రతివాదులపైన రెస్ట్రెయరు వావాలు తీసుకొని వచ్చినారు. కానీకొరమయ్య హాజరయ్యెని॥ 9-12-29 తేదీకి వాయిదా పడినది. సదరు తేదీకి జానకిరామయ్య కోర్టుకు హాజరు కానియెడల Exparte చేయబడును.

ఏలూరు, } దుగ్గిరాల రామరావు, }
2-10-29. } వకీలు.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!

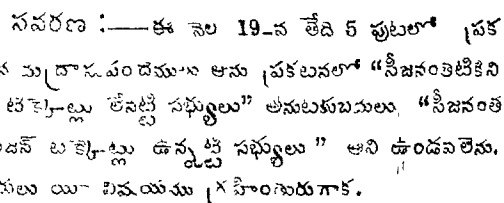
అన్నియు మీకే

అత్యుత్తమ తరణము - స్విరపడుడు
ఇందులో తెలుపబడిన బంగారు రిస్టువాచిని రు కి-8-0

లకు కొనినవారికి ఒక జేటు గడియారము, ఒక టైంపీసు ఇనాముగా పంపబడును. అన్నియు చిరకాలము మున్నుటకు, సరియైన కాలము చూపుటకు పూర్తి నివ్వజడును. ఆ కాభంగము గలగండుటకై త్వరపడుడు. బహుమతులుమితముగానే యున్నవి. మీ

ఇంగ్లీషులోనే వ్రాసి ఆర్డరును ఈదిగవెలూసమునకు పంపుడు.
THE LONDON WATCH Co.,
Dept. No. 8, 2, Armenian St., Calcutta.

పెక ప్రతి బుధే క్ర... విజయము:—నిన్న
 తాత ముగ్ధపున శిశు... పట్టగడ్డ పంకియుండి చీటితో
 యీడ్చబడు గుడి... శింక పట్టితాళునో యిన్న ప్రతి పకే తీర్తిగా
 చునులు పసిండు. ఈమె జననం ఆరవ ప్రతి గొంపోబడిన.
 ఆనుకుప్రి గంకు ఆమె పోడి ఉదయమున పనివోయెను.

రైల్వే ప్రమాణికుడు త్రెయినునుండి దుముకు
టచే చనిపోవుటఁ—నిన్న బొంబాయి ప్యాసంజులో
ప్రయాణము ప్రాయమున ౭ ప్రయాణికుడు మంగపట్టణము
నేమను ఎనిమిదవ రైల్వే బండినుండి దుముకుటచే బండినక
నుంచి దిగినది తెలియదు. చాగయోను ఈ వృత్తి ఎవని
బండినకునుగూడ ఎవనినూ బయ్యెను.

(శ్రీ) సంగీతం, ముద్రాము: _____ అక్షరములై
చెట్టయారే గారే యాజమాన్యమున "సీతాసంకీర్ణనం" అను
కాలక్షేపము రేపు 23 వ డేదీని సాయంకాలము 4-15 గంట
లకును, 24 వ డేదీని సాయంకాలము 4-15 గం. "రామరా
జ్యాభిషేకము" అను కాలక్షేపమును గోకలేశ్వరనందు మహా
కథా కంఠీరవ బ్రహ్మశ్రీ మంతుడి విమంబర భాగవతముగారిచే
జరుపబడును.

ఒక హిందూ శ్రీ రైల్వే ప్రెయిన్ కింద
 పడుచు చనిపోవుట :— గిన్నా ఉదయము పెరంబూరు
 రైల్వే స్టేషను సమీపమున ఉక్కునులై ఆను తీర యేండ్ల హిం
 దూ శ్రీ రైల్వే ప్రెయిన్ కింద పడి తీవ్రము గాయములు తగి
 లెను. ఈమె నడకకు అపకృతికి విషమిగాన గొంపోబడినది.
 అప్పు యీ శ్రీ గిన్నా రైల్వే స్టేషను సమీపమున పోలీసువారు నేడు
 విచారణ నిలిపిరి.

(అ. ప్రె.)

రాకపోకలు:— కలవల్ కాక నాగు యురొప్పి
మను నగును కార్తవ్యము నేటినుద్ధాత్తును బెనుకూరునకు
కలిరి.

జి. జ్యోతిష్, ఛేంబర్స్ గారును వారి సతియు సేతును
జ్యోతిష్, సు. చెంబర్స్ గారు కలిసి.

యస్, ప. రామస్వామి పెందలియారు ఉదకమండల
మామగి కేటి ఉదయమా ము. రామయ్య తిగివచ్చిరి.

[illegible]

దలి, సి. కుబ్జస్వామిచెట్టి, రాజా పి. పార్థసారథి నాయుడు గారు, బూరా రాజమన్నారచెట్టి, బి. గోవిందరాజులు బి.ఎ. బి. యల్., విశ్వబ్రాహ్మణ అన్నదాన సభ చేరియొక 50 మంది కిసి, జి. ముత్తుస్వామిచెట్టి, కో.పి.కె.ఆర్. వెంకటాచలమొదలి యారు చేరి కిన్ని, పి. చలమయ్యచెట్టి, సి. ముత్తుస్వామి చెట్టి, రిక్వా సంపత్తుచెట్టి, పి. చంగల్యరాయచెట్టి, వె. నా రాయూస్వామిమొదలియారు (వెల్లూరు) సి. వలేశచెట్టి, సి. ము మస్వామిచెట్టిగారి భార్య, సి. రాజమ్మగార్లు చేరియొక 25 మంది సంవత్సరముచేయించిరి.

రాజీనామా

ఉపసంహరించుకొనుటకు కారణములు
బోనుగారి ప్రకటన

కలకత్తా, నవంబరు 21. — సుభాష్ చంద్రబోసుగారి
గాజీనామానుగూర్చి పత్రికలలో దురభిప్రాయములు కలిగించు
వార్తలు ప్రచురింపబడుటకులన సుభాష్ చంద్రబోసుగారు ఆ
విషయమే యిటు చెప్పిరి

18-వ తాళమున జరిగిన రెండు వర్క్సింగ్ కమిటీ సభల
లోను సేనుంటిని. ఈ రెండు సభలలో సేమయ్య యిదిమిదమని
తీర్మానింపబడలేదు. ఈ రెండు సభలలో జరిగినవర్క్సింగ్ సేను
పాల్గొనలేదు. ఏలవనకా జే వదివరకే రాజప్రతినిధి ప్రక
టనకుకూర్చి వా యభి ప్రాయములును వ్యక్తిత్వముచే
సియుంటిని వర్క్సింగ్ కమిటీవారు చేసిన తీర్మానమును సేను
గూడ అంగీకరించితిమని ప్రవచింపబడినవార్తలకు నాకు ధూళి
మ కలుగచున్నది. ఢిల్లీ సభ సమయమున నా కెట్టి యభిప్రాయములందైనా యిప్పుడుగూడ వా క్తయభిప్రాయములే గలవు.
వర్క్సింగ్ కమిటీవారికి శీఘ్రమున దిద్దిమరల దాని నేలయుప
సంకరించుకొంటిని. పలువురునన్న అడుగునున్నారు. దానికీ
ప్రత్యేకరమిచ్చునున్నాను. సేను, శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగ
గారు, బండిట్ జమనాధాల్, నాంబూద్రిగారలు వర్క్సింగ్
కమిటీ కన్నుల నబజినప్పుడు మేము సంప్రదించుకొనితంత్ర్యవా
దులను నియంధిరు నెరుండురురు. కలకత్తా
కాంగ్రెస్ తీర్మానము గూడ మేము సంప్రదించుకొనితంత్ర్యమునకై
ప్రచారము సలుపవచ్చునని యాదేశించెను.
కాని ఢిల్లీ వాయుకుల సమావేశములో వర్క్సింగ్ కమిటీ సమాప్తి
బాధ్యతగల సభకుననియు, అధిక సంఖ్యాత్ములు జేసిన తీర్మా
నమునకు అంగదును కట్టుబడియుండవలెననియు గాంధీ మహా
త్ముడు తెల్పుటచేత సేను తత్సంఘమునందే రాజీనామానిచ్చి
వర్క్సింగ్ కమిటీలోని యితర సభ్యులకు కష్టములేకుండా నా
ప్రచారమును సేను చేసికొనవచ్చును గదాదాని రాజీనామా ని
చ్చితిని. వర్క్సింగ్ కమిటీ సభలో వివిధాభిప్రాయముగల వా
కుండుటకు తావున్నదనియు, రాజీనామానిచ్చి సవసరములే
గనియు, మోతీలాల్ గారును కౌంట్టరులును చేప్పినమాటల మా
రాజీనామాలు చువసంహరించుకొనట ఉత్తమమని మేము తలచి
తిమి. నాకాన్వై తత్తత్త్ర్యమును, కార్యాచరణ తత్తత్త్ర్యమును
వర్క్సింగ్ కమిటీవారు సంఘమున్నప్పుడు సేనెందుకా సంఘ
ములో నుండరాదో తెలియదు.

పీలు ప్రభువుగారి రాక

బొంబాయి, నవంబరు 22:— ఇదివరకు ఇండియా-రాష్ట్రాలయమునందు సహాయ కార్యదర్శిగ నుండిన పీట ప్రభుగారు సేవనందుమా "రాజ పుటానా" యను నాకట బొంబాయి రేవులో దిగిరి.

తానుండవలసిన రెండు నెలలలో ఇదిదేయూ ఒక్కొక్కరు
సంచారములేని కేసుయొక్క రాజకీయపరిస్థితులను తెలిసి
న సందిచినని పట్టాదు దెలిపిరి. స్వేచ్ఛను కేసునువారి పని
పట్టెను, భావిరాజ్యంగ విధానముగూర్చియు తనయభిప్రాయము
ప్రకటనొల్లకుండే. పలు ప్రభువుగారు ప్రభుత్వముంచి
యు అతిథిగ నున్నారు. ఒకటి రెండు రోజులలో ఈ భక్తసభా
రాష్ట్రములలో భోలువున్నారు. (అ. ౩)

సనాతనధర్మ ప్రచారము

కాశీ కృష్ణమాచారిగారి శుర్యటనము
 గుంటూరు, నవంబరు 21:— అభిలషారత సనాతనశా
 మహాసభ అధ్యక్షులుగ నున్న కొబిడిన కాశీ కృష్ణమాచారి
 సనాతనధర్మపు ఉద్దేశములను ఆనర్హములను వివరించుచు
 బయలు, నెల్లూరు, కృష్ణాజిల్లాలుందు పుర్యటన మొనర్చు
 రంభించి. (అ. నె. ౧౯.)

శాసనము-దేశాభివృద్ధి

ప్రిన్సిపాలు రత్న స్వామిగారి ఉపన్యాసము

చెన్నపురి వై. యం. సి. ఏ. భవనమునందు న్యాయ కళాశాల ప్రవీణులు రత్న స్వామిగారు తాననుచు దేశాభివృద్ధి అను విషయముగూర్చి ఉపన్యసించిరి. స్థూలుకాబోర్డు న్యాయ మూర్తులగు రా. బ. పాల్ అప్పాస్వామిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. అధ్యక్షులు మొట్టమొదట మట్లాడుచు భారత దేశము ఇప్పుడు దివిది నాభివృద్ధి జేందుచున్నదనియు, నానాముఖముల సంస్కరణములను గాంచు చున్నదనియు నాటి యుపన్యాసము సుమయ స్ఫూర్తిగ నుండగలదనియు పల్కిరి.

ఉపన్యాసము

ప్రస్థానము రత్న స్వామిగారు తన ఉపన్యాసమందర్శ
మున నిట్లు వాడివిరి:—

సామాన్యమనవునకు శాసన మన నెట్లు ఆరమభున? జీవితమందు ఆశ్చర్యతములును పురుషార్థము అదియేనా? ఆధునిక సంఘ జీవితము వివిధసమస్యసంకులమై యొప్పుచున్నది. ఈ యశేకత్వముచేత యీ న్యాయశాస్త్ర జ్ఞానము సుబోధకముగ నుండుటలేదు. నాగరకత చెందిన సంఘమునందు ఆవలంబించబడదు. కార్యనిర్వహణ నిబంధనాచయమే శాసనములుగా నేర్పడుచున్నవి. దీనికి సత్యము నూత్రప్రాచుముగ నుండవలెను. అపుడే జీవితనిర్వహణమున కిది సోపానముగలదు. న్యాయశాస్త్రము, యీ కార్యమును నెరవేర్చునలెనన సాంఘిక జీవితమెట్లు పరిణామ మొందునో అట్లులే కాలానుకూలముగ మార్పులు చెందవలెను. న్యాయశాస్త్ర మెట్లు పుష్కలము అభివృద్ధికి సాయపడునట్లు అనుగుణముగ నుండవలెను. తరచుగా ప్రజలు ఆచారములను ఆనసరింపుచుండుదు. ఇయ్యది పురోభివృద్ధిని సూచింపదు. సార్వమలకు పూర్వము ఆంగ్లో-హైందవులు ఇట్టి యాచారములను పాటించుచుండిరి. నార్మన్లు యింగ్లండు దేశమునకు న్యాయశాస్త్రముల గొంపోయిరి. న్యాయశాస్త్రము ప్రజలను సన్నిహితులుగ నొనర్చి వికమత్వమును పెంపుజేయును. ఆచారము వేరువేరు విభింపదును. నార్మన్ పరిపాలనమువలన ఆంగ్ల ప్రజలు ఒకేజాతిగ కేర్పడిరి. మరియు న్యాయశాస్త్రమువలన ప్రజలస్వాతంత్ర్యము అధికమయెను. ఇంగ్లండు దేశములో పార్లమెంటు సభియొక్క సక్రమనిర్వహణమందు మధ్యయుగములో న్యాయవాదులే ఎక్కువగ పాల్గొనిరి.

భారతదేశమునందు శాసననిర్మాణసాధనము అభివృద్ధియై
న్నందున కొలదికాలముక్రిందటివరకు ఈదేశము పెక్కునష్టముల
జాలాయెను. వ్యవస్థి న్యాయశాస్త్రము మనదేశముందు ప్రధాన
స్థానము మాక్రమించియుండెను. ఇతరదేశములలో జాతకంతటికిని
సంబంధించిన న్యాయశాస్త్రము ముఖ్యముగ అమలులోనున్నది.
(ఈసంబంధమునందు ఉపన్యాసకులు మహమ్మదీయులు కా
రవాబిల్లును ఆక్షేపించుట యీవ్యవస్థి న్యాయశాస్త్రము నాధార
పరచుకొనియే యని తెలిపిరి.) చలనరహితముగ, లేక మార్పు
కొందని, లేక అభివృద్ధి లేని న్యాయశాస్త్రము అర్థవిహీనముగ
పడదు. శాసనాధికారము, శాసనసంస్థలు, సర్వము
కునిర్వహింపజాలము. శాసనాధికారులకు ప్రజాభిప్రాయబలము లేనిచో శాసనములు గానించు
కష్టతరము. శాసనసంస్థలకు పూర్వము చాలాకాలమునుండి
యీ న్యాయస్థానములు న్యాయమును నిర్వహించుచుండెను.
అంగ్లండు దేశములో పార్లమెంటు ఏర్పడుటకు పూర్వమే
కేంద్ర న్యాయస్థానములు సంస్థాపింపబడెను. భారతదేశ
మందును అటులే సంఘమునందు శాంతిసంరక్షణలు అవశ్యక
మైనచో తన్నిర్వహణమునకు సంస్థలను సహవాన్వీతములై.
దేశములందువలె భారతదేశమున న్యాయస్థానములు
తంతగా ప్రధానస్థానములు ఆక్రమించెదరు. అంగ్ల
కాలములు యీ దేశమునందలి ప్రజల సాంఘిక నట్టములను
కేమారు చుట్టుటకు ఫిట్టబడినవారి తూర్జీకభావము వహించి
యుండెరి. అట్లు కానిచో యీదేశము చాల యభివృద్ధికొంది
యిందెడివి. భారతదేశము జాత్యైకమర్థమును బడయగోరుచో
న్యాయశాస్త్ర సిద్ధాంతముల ద్వారా దానిని స్తుభ్ధముగ సాధిం
వలెను. అని పలికిరి.

అర్హితుల సభను ముగించుచు స్వామివాస్త్రము అభి
 మాద్యమైనను, స్వామివాదుల, మాత్రము అభివృద్ధికి పెడ
 సలహావేయవారిని తల్లిరి కావనమును బలపరచెడి ప్రభాభి
 యము. దేశమునందు లేనదో చట్టము స్వతాక్షరముగ నిలిచి
 తును. అర్హితులను ఈ ప్రభాభి నకులకు
 రచనములతో సభ ముగిపెను.

జనవరి 11 : లేదీస్తుంటే జిహ్వాను బంధారు విశేషము
తొలగును.

రాజ్యభారత శాసనసభా కార్యక్రమము

శారదా బిల్లును సవరించుటకు ప్రయత్నములు

శ్రీశ్రీ, నవంబరు 21:—శారదా బిల్లును సవరించుటకు మార్చి 1937 నాటి నుండి ప్రయత్నములు చేయబడినవి. ఇందుకు వారు రాజ్యభారత శాసనసభాసమావేశములో ప్రత్యేక బిల్లును తెచ్చెదరు. కాని ఆసమావేశమున సభాపతి చివరికి సవరించిన అసభికార తీర్మానములు చాలవన్ని విగతము అయినందున ఇప్పుడు ఆసమావేశము లేదు.

అధికార బిల్లులు

అధికార బిల్లులలో ప్రజాసంగ్రహ చట్టము, ఇన్ కంటాక్టు సవరణ చట్టము, ఇతర బిల్లులు:—అసామాన్యముగా బిల్లులు బిల్లు, ఇండియన్ రైల్వే సవరణ చట్టము ఇండియన్ ఇన్ కంటాక్టు సవరణ చట్టము, ఇండియన్ సేల్ ఆఫ్ గూడ్సు బిల్లు, కాంట్రాక్టు ఆమెండు మెంటు బిల్లు.

స్టేట్ కాన్స్టిట్యూషన్ ఆమోదించినట్టియు, శాసన సభ యొక్క సెలవు కమిటీ నివేదించినట్టి రెండు బిల్లులపై, అనగా పేటెంట్స్ డిస్కంబిల్లు, ప్రావిడెంట్స్ సవరణ బిల్లు మొదలు చర్చించబడును. వివాదాంశములను హంగర్ పైపు బిల్లు సెగ్మెంట్ యిటో ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ బిల్లు యిప్పుడు సభ్యుల యభిప్రాయమునకు పంపబడినవి.

అసభికార బిల్లులు

అసభికార బిల్లులలో హాజిగారి కోస్తా వాణిజ్య చట్టము ముఖ్యమైనది. ఈ బిల్లును రాజప్రతినిధి యొక్క సభా సమావేశమునకు సరిగ్గా రెండునెలలు పూర్వము చేరినది యాపియంబడెను. కే. సి. నియోగి గారి స్టీమ్ వెసెల్స్ సవరణ బిల్లు, మర్చండ్స్ మాన్యువల్ బిల్లు సెలవు కమిటీనుండి బయటపడలేదు. ఇంకా 20 అసభికార తీర్మానములు ప్రతిపాదించబడవలసి యున్నవి. ఇవిగాక అసభికార తీర్మానములనుండి 28 బిల్లులు ప్రతిపాదించెదమని నోటిఫికేషన్ జరిగినది. వీనిలో యామాన్ గారు శారదా బిల్లుకు సవరణయు, ఖద్దరు పరిశ్రమను రక్షించుటకు మోతీలాల్ గారి బిల్లు, ఈశ్వరేశ్వర గారి లెజిస్లేటివ్ బాడీస్ సెలవు బిల్లు ముఖ్యమైనవి.

ఇండియన్ బ్రాన్సుల సవరణ బిల్లు, ఇన్ కంటాక్టు సవరణ బిల్లును ప్రతిపాదించెద మని చాల మంది సభ్యులు నోటిఫికేషన్ చేసెను. (అ. ప్రెస్.)

ద. ఇ. రైల్వే కార్మికుల రాయబారము

వైస్రాయిగారు తిరుచనాపల్లివచ్చి వెల్లిన తర్వాత ఈ రాయబారము జరుగును

తిరుచనాపల్లి, నవంబరు 21:—గోల్డెన్ జూబిలీ ద. ఇ. రైల్వే కార్మికుల సభకు నిర్వహించుటకు అధ్యక్షత వహించి యిట్లు చెప్పిరి:—

రైల్వే కార్మికుల సభలలోని కార్మికుల కొరకై గోల్డెన్ జూబిలీ సెలవులపై ఆసక్తి అధికారములందు కూడ తెరచి యుండవలెననియు, పనివాండ్లకు సెలవు కావలసినప్పుడు కొంచెము దాక్షిణ్యభావముతో సెలవొసంగ వలయుననియు ఈ రెండు కోరికలను మిగిలిన యభిప్రాయముతోపాటు రైల్వే ఏజెంటుగారి యెదుట కార్మిక ప్రతినిధి రాయబార వర్గమువారు నివేదించవలయుననియు, ఈ రాయబార వర్గమువారు రైల్వే ఏజెంటుగారి వద్దకు ఇప్పుడే వెళ్లవలసినదియు, వైస్రాయిగారు తిరుచనాపల్లివచ్చి వెల్లిన తర్వాత రాయబార వర్గమువారు ఏజెంటుగారిని సందర్శించుట యుక్తమనియు చెప్పిరి. (అ. ప్రెస్.)

దక్షిణభారత రైల్వే అడ్వైజరీ బోర్డు

తిరుచనాపల్లి, నవంబరు 21:—ఈ దినము సెర్పెంటు దినవార దక్షిణభారత రైల్వే అడ్వైజరీ బోర్డు సభ్యులుగ, రెండు సవరణములకు నియమింపబడి రని తెలియచున్నది.

- (1) సి. ఇ. వుడ్ గారు (మద్రాసు వర్తక సంఘము)
(2) అన్నామలై సెట్టిగారు (దక్షిణభారత వర్తక సంఘము)
(3) పాల్. సి. కృష్ణగారు (తూర్పుభారత వర్తక సంఘము)
(4) రావు బహదరు సి. యస్. రత్న సభాపతి మొదలగు (కోయంబట్టూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులు) (5) ఎన్. కాళిదాసు అయ్యగారు (రైల్వే ప్రయాణికుల సంఘపు ప్రతినిధి). వీరు కాక ఖాను సాహెబు, కె. గౌన అహమదు కోయగారు డి. బి. సర్టి, దేశికాచారిగారు కొచ్చిన్, తిరువార్కాడ పురుకొట సంస్థానముల ప్రతినిధులు ఈ సంఘమునకు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఈ సెల 30 వ తేదీ బోర్డువారి ప్రథమ సమావేశము జరుగును. (అ. ప్రెస్.)

లంగూనులో బహిరంగ సభ

ప్రస్తుత రాజకీయములగుర్చి గాజేంద్ర సాదుగారి ఉపన్యాసము

దేశోద్ధారకుని అధ్యక్షత

లంగూను, నవం 22:—పర్యటన గాజేంద్ర సాదుగారు రాజేంద్ర ప్రసాద్ గారు నిన్న సాయంత్రము ఆగస్ట్ హాలులో సుపన్యసింపిరి. దేశోద్ధారక కే. గాజేంద్రరావు పంతులుగారి అధ్యక్షత వహించిరి. అధ్యక్షులు ప్రారంభమున ఉపన్యసింపించు తాము దేశ స్వాతంత్ర్యము బడయ మహాత్మా గాంధీగారి మార్గము ననుసరింతుమనిరి. తాను మహాత్మాని అనుచుండెనని చెలిపిరి. బర్మాలో స్వాతంత్ర్య సమస్యతోపాటు ఇండియానుండి వినబడు సమస్యగూడ గలదు. భారతీయులు ఎన్నడును బర్మీయుల స్వాతంత్ర్యమునకు విరుద్ధముగ నుండరు. సహాయకముగనే యుండుదురు. ఇచ్చట ఆంగ్లేయులు ఎక్కువగా కార్మికులై యున్నారు బర్మీయులు గ్రామపురస్థులగుట, మూలమకుటకు పూనుకొని వలెనని హెచ్చరించిరి.

స్వరాజ్యమును దానముగ భారతీయు లంగీకరింపజాలరని రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు రసిరి. దానముగ వచ్చు స్వరాజ్యము అంగీకరింప దగ్గదికాదు అంగీకరించినను అప్పుది సుస్థిరముగ నుండజాలదు. కావున మనము స్వతంత్రత నభివృద్ధి చేసుకొనవలెను. ప్రజలు మంచి సంస్థాపనాశక్తి కలవరచుకొనవలెను.

కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ననుసరింపవలెను. నాయకుల ప్రకటనగుర్చి నడుపుచు అందరి నాకృత్యము లన్నియు స్పష్టముగ నున్నవి. కాంగ్రెసు సభ్యుల నిజముగ భావములు వెల్లడించుచున్నవనిరి. ముంగుజుగనలిన కార్యమునందు యితర రాజకీయ పక్షములగుడ తోడ్పడుదురని నమ్ముచున్నాననిరి. (ఫీ. ప్రెస్.)

పత్రికా కార్యాలయములందు పోలిసునారి సోదా

నిషేధించబడిన ప్రకటనపత్రములు దొరికినవి

శ్రీశ్రీ, నవంబరు 22:—నవజీవను పత్రికా కార్యాలయమున, భారతసభా యను పత్రికా కార్యాలయమున, అర్జున అను పత్రికా కార్యాలయమున అర్జున పత్రికా పత్రములను ప్రాధేను ఇంద్రాగారి (కేదానందుని కుమారుని) యిల్లును, హిందూ స్థాన ప్రైవేటు పత్రికా విశేషములను చునులూగారి యింటిని పోలిసునారు సోదాచేసిరి.

రవ్యాలోని సోదా బిల్లు రిఫర్మింగు అసోసియేషను భారతయువకులకు ప్రబోధపూర్వకముగా ప్రకటించిన విజ్ఞాపన పత్రముయొక్క ప్రతులు 40 దొరికినవి. ఇది యంతకుపూర్వ పంజాబు గవర్నరు మెంటువారిచే నిషేధించబడియుండెను. (అ. ప్రెస్.)

బడిపిల్లల దేశోద్ధారమును గావించుట

కలకత్తా, నవంబరు 21:—కలకత్తా పట్టణమునకు బయటనున్న ప్రభుత్వ పాఠశాలలలోను, న సతీ గృహములందును గల బాలకుల దేశోద్ధారమును సక్రమముగా పరిక్షించు పద్ధతిని ప్రభుత్వమువారు త్వరలో యాచరణలో పెట్టెద రని తెలియచున్నది. కలకత్తాలో ప్రత్యేకముగా యిట్టి ఏర్పాటు యీ వరకే జరిగియున్నది. ప్రజాోద్ధార శాఖగారిచే మూడు నెలల కాలము ఆ రోగ్యవిషయములలో తనిఖీ పొందిన వైద్యాధికారిని రాష్ట్రములోని యితర పాఠశాలలన్నిటికిని ఒక్కొక్కని చొప్పున నియమించెదరు. ఈ వైద్యాధికారి తన కాలములో కొంతభాగమునే తన పాఠశాలకు వినియోగించవలసి యుండును.

ఈ వైద్యాధికారులు బాలర ఆరోగ్యవిషయమై సమర్పించు నివేదికల పరిక్షించి, ప్రభుత్వమువారు ముందు ఆలంబించవలసిన పద్ధతులను నిర్దేశించుటకై రాష్ట్రీయ పితార్థుల సంఘ మొకటి కలకత్తాలో స్థాపింపబడును. (ఫీ. ప్రెస్.)

జెయిలునుండి తప్పించుకొనివచ్చినవానిని

పోలీసువారు పట్టుకొనుట మచిలీపట్నము, నవంబరు 21:—రాజగుహేంద్ర వరము సెంట్రలు జెయిలులందు శిక్ష సమభించుచున్న తోట గోపాలం అనునతడు కారాగృహమునుండి తప్పించుకొని పారి పోయెను. ఇతనిని, బందరుపోలీసువారు నురల పట్టుకొనిరి. ఇతనిపై కేసువిచారణ ఈనెల 28వ తేదీ డివిజను మాజిస్ట్రేటు కోర్టులో జరుగును. (అ. ప్రెస్.)

భారత మహమ్మదీయ శాసనసభ్యుల సంఘముయొక్క లండన్ శాఖ

అమీర్ ఆలీ, ఐ. సి. యస్. గారు కార్యదర్శిసదవి అంగీకరించుట

మద్రాసు, నవంబరు 21:—ఖా. బి. మిర్ మెజరుద్దీను గారిటులు ప్రాయమున్నది:—అమీర్ ఆలీ ఐ. సి. యస్. గారు తమ ప్రభుత్వ సభ్యులుగా పనిచేయుచున్న భారత ముస్లిము శాసనసభ్యుల సంఘపు లండన్ శాఖయొక్క కార్యదర్శి పదవిని స్వీకరించెనని ఖా. బి. మిర్ మెజరుద్దీను గారిచే ప్రకటన బ్రిటిష్ పోస్టు ప్రజ్యుమ్నలోని ప్రతిపాదనలకు నకును సంతోషముతో లిగింపక మానదు. ఇతడు మహమ్మదీయ సంఘముయొక్క ప్రతిపాదనలపై నిజజీవితము ధావోపిన మహమ్మదీయ నాయకునిమారుడు. ఘనతలెదిన గా|| సయ్యద్ అమీర్ ఆలీగారి మరణమువలన మహమ్మదీయ సంఘమునకు కలిగిన లోటును అతని పూర్వజ్ఞుడైన కుసురుడు బిర్లులుకు అర్హతలెది యుండుట మహమ్మదీయ తెల్లరకు సంతోష కారకముగా నున్నది. అమీర్ ఆలీగారి తల్లికూడ ముస్లిము ప్రతినిధి సంఘముకటి ఏర్పరచి ముస్లిము సంఘాభివృద్ధికి తోడ్పడెదనని మేము వాంఛించుచున్నాము. (ఫీ. ప్రెస్.)

వివాహ సంస్కారము

మైలాపూరులో సనాతనధర్మావలంబకులు సభలో అల్లరి జరుగుట

చెన్నై, నవం 22:—అఖిలభారత సనాతన ధర్మసభ ఆహ్వానసంఘపు యజమాన్యమున నిన్నటి సాయంత్రము మైలాపూరులో పురజనుల సభ జరిగెను. పలువురు వివాహ సంస్కారమును నురించి యుపన్యసింపిరి. ఉపన్యాసములను హేళన జేయుటకు ప్రయత్నములు జరిగినందువలన సభలో అల్లరి జరిగెను. జానకిరామ గుప్తగారు మొదలు నుపన్యసింపించు ప్రైవేట్ ప్రయత్నకారకునియు, పెద్దల మార్గమునే యనుసరింప వలయుననియు నుడిచిరి.

తదనంతరము యు. పి. కృష్ణమూర్తిగారు మహా రుచికరముల కాలము ఆంగ్లమున ప్రాంధవుల అభిప్రాయము ప్రకారము వివాహమున సర్వమేమియో తెలుపుచు గంభీరపన్యాస మొసంగిరి. వారుమాట్లాడుటకు ప్రారంభించగానే వారిని హేళనజేయుటకు కొందరు ప్రయత్నించిరి. సభలో కలకలము ప్రబలెను. కొంతసేపటికి శాంతిముకలిగెను గాని సోమదేవశర్మగారును, అనంత కృష్ణశాస్త్రిగారునూ నుపన్యసింపించు సమయమున గొప్పగోల కలిగెను.

శ్రీ గానాల రామమూర్తిగారు ప్రేక్షకులను శాంతముగానుండుటకు ప్రబోధించిగాని విఫలమనోరథులయిరి.

శారదాబిల్లును నివారించుటకు భగవంతుని ప్రీత్యర్థమై యాగము సలిపితిమని సనాతనధర్మములు బలికనంతనే తిరుగా అల్లరి ప్రారంభమాయెను. వీరప సభ అల్లరితో ముగిసెను. నేటిదినము మగల నోకసభ జరుగునని ప్రకటించబడెను.

మధ్య సిద్ధాంతోన్నా హిసీసభ- అగ్రతీర్థము

మదరాసు హైకోర్టువారితీర్పు

డిసెంబరు నెలలో ప్రతిపత్నీయము తీరవలెననియు అలీ మేలు మంగాపుర చునబసు చిగుతానులలో జరిగెడు శాస్త్ర సిద్ధాంతోన్నా హిసీ సభలో ఉత్తరాది యకము స్వామిలకు మతాధిపతులకు అగ్రతీర్థమిచ్చు పద్ధతి అక్రమముగాన అన్ని మతములవారిని సమముగానే గౌరవించ వలెనని కోరెను ఎన్. ఎన్. సి. రాజాచారిగారు మున్నగువారు చెన్నైలో హైకోర్టులో తెచ్చిన దావాలో నిన్న 20 వ తేదీ బుధవారమునాడు న్యాయమూర్తులు కుమారస్వామి శాస్త్రి, పాకెను హను వాల్మీకీగారు వాదలకు రాజాచారిగారు మున్నగువారి కనుమలముగా తీర్పుచెప్పిరి. "1. సభలో అన్ని మతముల వారిని సమానముగానే గౌరవించవలెను గాని ఉత్తరాది మతమునకుగాని మతమునకుగాని ఆధిక గౌరవమును చూపరాడదు. 2. శ్రాస్త్రసభ్యులను చేర్చుకొనుట సభ వార్షికము జరుగుటకు 15 రోజులు ముందుగానే నిలిపివేయవలెను. 3. ఆసభలో తీర్మానముల నుపపాదించగోరువారు సెలరోజులు వ్యవధియొండగానే కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు పంపవలెను. 4. కనీసము 15 రోజులైన న్యవధియుండగానే ఆతిర్థాగమముల కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు సభ్యుల కందరికిని తెలియజేయవలెనని తీర్పులో నున్నది

ఆంధ్ర పత్రిక
1929 వ సంవత్సరము 22 వ తేది
శుక్రవారము

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులు

విప్రస్థుల తండ్రివారి బట్టి, తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయ సమస్య అనుకూలముగ పరిష్కారముగాదని, తలంపవలసివచ్చును. సామాన్య నియోజకవర్గపు ఏర్పాటు వివాదాంశముగనున్నది. భారతీయులిట్టి ఏర్పాటును గోరుచుండ, తెల్లవారిది పనికిరాదనుచున్నారు. బ్రిటీషు మంత్రివర్గము త్వరలో గూడ ఈ విషయమై నిర్ణయము గావించునని తెలుపుచున్నది. లేబరుపక్షమువారు అధికారము నకు రాకముందు, సామాన్య నియోజకవర్గము సభి మూనించుచుండిరి. వీరు పరిపాలన భారమును వహించిన పిమ్మట, వెనుకటి యుద్ధేశ్యములను విడనాడెదరా యను ప్రశ్నగలదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారికి, కెనియా సమస్య గొప్ప పరీక్షయగుచున్నది. క్రైస్తవ కాలనీల పరిపాలన బాధ్యతను వీరు నిర్వహించుచున్నారు. ఇందు నిమిసించెడి భారతీయుల క్షేమమునకు వీరు ప్రయత్నించుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా అధినివేశరాజ్య మగుటచే, అక్కడి భారతీయుల రక్షణ విషయమై వీరు నిస్సహాయతను జూపవచ్చునుగాని, కెనియా భారతీయుల విషయమున అట్టి నిస్సహాయతను చూప వీలులేదు. పండిత వృద్ధుల నాథ కుంజగారును, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారును కెనియాకు వెడలి పిఠలమనోరథులై తిరిగివచ్చిరి. కుంజగారి పుడు లండనుకు వెడలి, తూర్పుఆఫ్రికా భారతీయుల కష్టములను ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుచున్నారు. వీరు ఇండ్ల యా మంత్రిగారిని, కాంగ్రెసు మంత్రిగారిని గూడ సందర్శించిరి.

పెద్దపుట్టు బెన్నుగారు సానుభూతి జూపినను, సానఫిల్లు ప్రభువుగారు కెనియా భారతీయులకు సామాన్య నియోజక వర్గమును ప్రసాదించుట కేమాత్రము అంగీకారము జూపకున్నారని తెలియుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారయినను, భారతీయుల కోర్కెల పట్ల పట్టుదల జూపక, ఎమ్మిగ్రేషను ప్రాండింగు కమిటీవారి యభిప్రాయములను మాత్రము పరిశీలించి తెలియుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల దుస్థితి దొంగకరుడుట వింతగాదు. తూర్పు ఆఫ్రికాలో శ్వేత సమాఖ్య నేర్పరచుతలంపు తెల్లవారికి గలదు. హిట్లరు యంగు కమిషను రిపోర్టును, విల్సను రిపోర్టును యిట్టి ఏర్పాటుకే బారి జూపుచున్నది. శ్వేత సమాఖ్య పక్షమున, భారతీయు లికమిషన్ తలచెత్తుటకు వీలులేదు. జనరలు స్మిట్సుగారు దక్షిణాఫ్రికాలో రంగు జాతులవారి సంగతికొక్క, శ్వేత ప్రాబల్యమును పెంచుటతో తృప్తిచెందక, తూర్పు ఆఫ్రికాను

గూడ శ్వేతమయము గావించి వలయునని, ఇంగ్లండులో నుపన్యసించిరి. ఆఫ్రికా నాగరిక మభివృద్ధి జెందుటకు, యూరపియనుల ప్రాబల్య మవసరమని, స్మిట్సుగారు నూచించిరి. తూర్పు ఆఫ్రికాలో శ్వేత ప్రాబల్య మవసరమని, వీరు బోధించిరి. రోడిసియా మొదలు, కెనియావరకు ఇట్టిస్థితి ఏర్పడవలయునని, వీరు గోరుచున్నారు. క్రొను కాలనీ లన్నియు, తెల్లవారి రాజ్యములు గావలయుననియు, ఆఫ్రికాయందు నూతన శ్వేత అధినివేశ రాజ్యము సుస్థాపితము గావలయుననియు, స్మిట్సుగారు గర్హించిరి.

అప్పుడు దక్షిణాఫ్రికా, తూర్పు ఆఫ్రికా లు గలసి ఒక్క మార్గమునే ద్రోక్కువచ్చును. స్మిట్సుగారి యుపన్యాసమునకు ఆఫ్రికా ఖండమునందలి తెల్లవారు కృతజ్ఞులుగ నుండునని మార్షింగ్ పోస్టు పత్రిక భావించుచున్నది. రంగు జాతులవారి హక్కులను హరించుటయే, వారిని నాగరికవంతుల జేయుట మార్గము గాబోలు! ఇక్కార్యమును గావించుటకు క్రిస్టియను మిషనరీలు గూడ బనికి రారని, స్మిట్సుగారు భావించుచున్నారు. శ్వేతాధికారు లొక్కరు మాత్రమే యందుకు తగినవారు గాబోలు! కాని, ఇట్టి పద్ధతివలన, రంగు జాతులలో గలిగెడి యసంతృప్తిని వీరు గ్రహించుటలేదు. దక్షిణాఫ్రికాలో ఏర్పడిన దుస్థితియే, ఇతర భాగములలోగూడ వ్యాపించిన ఆశ్చర్యముండదు. భారత దేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించిన గాని, ఇతర దేశములలో నుండు భారతీయుల హక్కులు సురక్షితముగ నుండజాలవని, తేట తెల్లమగుచున్నది. అంతవరకు విదేశములలో నుండు భారతీయులే, తమ హక్కులను తాము కాపాడుకొనుటకు ప్రయత్నింపవలయును. మాతృదేశ భారతీయులు తాము చేయగల సహాయము నొసర్చెదరు. శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి సయమును తూర్పు ఆఫ్రికాకు వెడలుట సమంజసముగ నున్నది. ఈ మే వక్రృత్వ సామర్థ్యమువలన, తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులలో ఆత్మ విశ్వాస గౌరవములు పెంపొందునని నమ్మవచ్చును. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందే, భారతీయులు నీచముగ చూడబడుచుండ, అమెరికా మున్నగు వెలుపలి దేశములలో వీరి కష్టము లినుమడించుట వింతగాదు. సామ్రాజ్యముపట్ల, హిందూ దేశమున కభిమానము ప్రబల కుండుటకు తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులదుస్థితి మున్నగు సందర్భములు ముఖ్యకారణము లగుచున్నవి. బ్రిటీషు మంత్రులీ సంగతిని గ్రహించుచో, ప్రస్తుతము జూపుచున్న తృణీకార భావమును చూడజాలరు. వీరి అంత్య నిర్ణయ మెటులుండునో యని, భారతీయులు వేచి యున్నారు. కామన్వెల్త్ లో నడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చుచు, తూర్పు ఆఫ్రికా విషయమై ప్రభుత్వ దృక్పథము గూర్చి తాముక ప్రతిపాదనము గావించెదమనియు, పార్లమెంటు సభవారు దీనిని చర్చించుట కవకాశ ముండుననియు, క్రిస్తమను పండుగ నాటికిగాని ప్రభుత్వ సూచనలను బయల్పరచుటకు వీలుండవనియు, బ్రిటీషు ప్రధానమంత్రియగు రామ్సే మాక్డొనాల్డుగారు చాటిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వసూచన లెటులుండునో, కామన్వెల్త్ లో భాగభాగమున చర్చ పరితన ఫలితములను చూడవలయును.

లోకలు బోర్డులు

1927-28 సంవత్సరపు లోకలుబోర్డుల నిశేధ కము ప్రచురింపబడినది. దీని నింత యాలస్యముగ ప్రచురించుటచే, చదువుటకు ప్రజలకు కుచూహం మేర్పడజాలదు. లోకలు బోర్డుల పరిపాలనము బట్టి ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతను నిర్ణయించుట కన్నను అసంగతము వేరుండదు. స్వపరిపాలనము లభించిన పిమ్మటగాని, లోకలు బోర్డుల స్వేచ్ఛయు, ఆర్థికస్థితియు చక్కబడజాలవు. నివేదన సంవత్సరమున, విశోదముల పన్ను చట్టము అమలులోకి వచ్చెను. జిల్లా బోర్డుల సంఖ్య 24 నుండి 25 కి పెరిగెను. కృష్ణాజిల్లా బోర్డు రెండుగ విభజింపబడెను. తాలూకా బోర్డుల సంఖ్య వృద్ధిగాలేదు. యూనియను బోర్డుల సంఖ్య 479 నుండి 469 కి తగ్గెను. జిల్లా బోర్డులలో నామినేటెడు సభ్యుల సంఖ్య 211 నుండి 216 కి పెరుగుటయు, ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల సంఖ్య 597 నుండి 505 కి తగ్గుటయు వింతగ నుండకమానదు. ఇటులనే తాలూకా బోర్డులలో గూడ నామినేటెడు సభ్యుల సంఖ్య 634 నుండి 753 కి పెరిగెను. ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల సంఖ్య 1766 నుండి 1715 కి తగ్గెను. యూనియను బోర్డులలో గూడ ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల సంఖ్య తగ్గెను. నివేదనసంవత్సరమున, గుంటూరు, కడప జిల్లాబోర్డులకు అధ్యక్షు నెన్నికొను హక్కు ప్రసాదింపబడెను. మలబారు, నీలగిరిలు, రామనాథు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా బోర్డులకు అధ్యక్షుల నెన్నికొనుట కింకను హక్కు గలుగలేదు. తాలూకాబోర్డుల కింకను అధ్యక్షు నెన్నికొను హక్కు ఏర్పడలేదు. యూనియను బోర్డుల కింకను ఎన్నికహక్కు లేకున్నది. స్థానిక స్వపరిపాలనము ఎంతమందగతునము జూపుచున్నదో గ్రహింపవచ్చును. తాలూకాబోర్డులకును, యూనియను బోర్డులకును జరిగిన యెన్నికల పట్ల ప్రజలలో నెక్కుడు ఉత్సాహము ప్రబలినటుల, రిపోర్టు తెలుపుచున్నది. సభలకు హాజరయినవారి సంఖ్యయు ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. సంవత్సరాంతమున 2698 పంచాయతులు గలవు. వీనిలో 2181 మాత్రమే పనిజేసినవి. క్రొత్తచట్ట ములులోనికి వచ్చి, పంచాయతులు స్థానికస్వపరిపాలనకు బునాదులుగ నేర్పడుచో, ప్రజలకు లోకలుబోర్డులవలన ఎక్కుడు లాభ మేర్పడవచ్చును. లోకలు బోర్డుల కయిన 18 లక్షల 60 వేల రూపాయల ఖర్చులో, 13 లక్షల 14 వేల రూపాయలు సామాన్యనిధినుండి వెచ్చింపబడెను. సిబ్బంది ఖర్చులు రానురాను పెరుగుట భావ్యముగ లేదనియు, వీనిని తగ్గింపవలయుననియు, ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. జిల్లా బోర్డులవారు 3657 మైలుల ట్రంకురోడ్లను పోషించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారిందునిమిత్తము కొంత గ్రాంటు నిచ్చినను, వీని పోషణభారమును పూర్తిగ వహించుచో, బోర్డులభారము కొంతవరకు దగ్గును. విద్యకై లోకలు బోర్డులు వెచ్చించిన ధనము 6 లక్షల 53 వేలు పెరిగెను. 105 తాలూకాబోర్డుల వారు విద్యకు సంబంధించినపన్నును విధించిరి. అయినను నిర్బంధవిద్య అయిదు తాలూకాలలో మాత్రమే ప్రవేశపెట్టబడెను. గ్రామము లన్నిటిలో నిర్బంధించిత ప్రారంభవిద్య నెలకొనవలయు పనిన, ధన

వ్యయ మధిక మగును. లోకలు బోర్డు లింతధనమును ఖర్చు పెట్టగల స్థితిలో లేవు. ప్రభుత్వము వారు విరివిగ ధనసహాయము జేసినగాని, నిర్బంధ విద్య సమకూడజాలదు. విద్యపట్ల ప్రజల కాసక్తి గలదని గ్రహించుటకు, పాఠశాలలకు వెడలుచున్న విద్యార్థుల సంఖ్య చాలియుండును. కాని, నిర్బంధ విధానమున్న గాని, విద్య తిన్నగ వ్యాపింప దనుట నిశ్చయము. లోకలు బోర్డులు నిర్వహించెడి సెకండరీ పాఠశాలల సంఖ్య 178 నుండి 181 కి పెరిగెను. వీని లోని విద్యార్థుల సంఖ్య గూడ 3646 నుండి 3874 కి పెరిగెను. యస్. యస్. యల్. సి. పరీక్షకు హాజరయిన 2680 మంది విద్యార్థులలో 1346 విద్యార్థులు జయము గాంచిరి. గ్రామములలో వైద్య సహాయము చాల తక్కువగ నున్నది. చెంగల్పట్టె, కర్నూలు లోకలు బోర్డులొక్క ఆస్పత్రి నయినను పోషించుట లేదు. కడప, తిరుచునాపల్లి జిల్లా లొక్కొక్క ఆస్పత్రిని మాత్రము పోషించుచున్నవి. మొత్తముమీద లోకలు బోర్డుల యాజమాన్యము క్రింద నిర్వహింపబడుచున్న పాశ్చాత్య వైద్య ప్రతిష్ఠాపనల సంఖ్య 677 నుండి 728 కి పెరిగెను. ఇట్టి పెరుగుదలకు భారలు డిస్పెన్సరీల స్థాపన మేముఖ్యకారణ మయ్యెను. సంవత్సరాంతమున, ఇట్టి డిస్పెన్సరీలు 307 అయ్యెను. ఆయుర్వేద వైద్యాలయములు 78 మాత్రముండెను. ఇవి 695993 మంది రోగులకు వైద్య సహాయ మొనర్చెను. విశాఖపట్టణమునందు 18 ఆయుర్వేదప్రతిష్ఠాపనలు గలవు. ఇవి 1,05,110 మంది రోగులకు సహాయము సలిపెను. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 8 ప్రతిష్ఠాపనలు గలవు. ఇవి 81342 రోగులకు చికిత్సగావించెను. గుంటూరునందును, తంజావూరునందును తిరునల్వేలియందును, 7 ప్రతిష్ఠాపనలు గలవు. గుంటూరు జిల్లాబోర్డు పోషించెడి ప్రతిష్ఠాపనలు ఏడే యయినను, ఇవి 116827 మంది రోగులకు చికిత్స గావించెను. ఈ మండలమున వైద్యసహాయ మందిన రోగుల సంఖ్య మిగిలిన మండలములలో కన్న నెక్కువగ నున్నది. ఆయుర్వేద వైద్యముపట్ల ప్రజల కెట్టి విశ్వాసము గలదో, దీనినిబట్టి గ్రహింపవచ్చును. లోకలుబోర్డుల వారు దేశీయవైద్యము నభిమానించుచో, ఇందు వలన వ్యయము తక్కువ యగుటయగాక, జన సామాన్యమున కెక్కుడు లాభము గలుగును. ప్రభుత్వమువారి విషయమై తగు ప్రోత్సాహ మొనగుట మేలగును. పాశ్చాత్య వైద్యప్రతిష్ఠాపనలలోని వైద్యులకు పూర్తిపని లేకబోవుటచే, వీని పరిసరగ్రామములకు పంపుచున్నారు. పాశ్చాత్య వైద్యప్రతిష్ఠాపనలలో చికిత్స బొందిన రోగుల సంఖ్య వృద్ధి గాంచెను. లోకలు ఘంధ్యువలన పోషింపబడెడి స్త్రీల వైద్యాలయములు, ఎనిమిది ముగిసిపలు పట్టణములలో గలవు. ఆంధ్రదేశమున తునిలోను, బొబ్బిలిలోను నివి గలవు. కలరా వ్యాధివలన చనిపోయినవారి సంఖ్య 19025 నుండి 32360 కి పెరిగెను. నెల్లూరు, తంజావూరు లలో ఇట్టిమరణముల సంఖ్య యధికముగ నుండెను. స్ఫోటకవ్యాధి మరణముల సంఖ్య 9800 నుండి 7139 కి తగ్గెను. ప్లేగు మరణములసంఖ్య 1630 నుండి 2427 కి పెరిగెను. మధురలోను బళ్లారిలోను ఇట్టిమరణముల సంఖ్య విస్తారముగ నుండెను. లోకలుబోర్డులరాబడి 459 లక్షల 51 వేలు గాగ, ఖర్చు

456 లక్షల పదివేలుండెను. నిలువ 88 లక్షల 14 వేలనుండి 91 లక్షల 55 వేలకు పెరిగెను. రాబడి పెరుగుటకు రైల్వే రాబడి పెరుగుట యొకకారణ మయ్యెను. లోకలుబోర్డుల లెక్కలు కొంత అభివృద్ధి పొవినను, ఇవి యొకను తృప్తికరముగ లేవనియు, దీనిని మించిదారికి తేవలయు ననియు, ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. యూనియను బోర్డుల రాబడి 22 లక్షల 77 వేలయ్యెను. వీని ఖర్చు 22 లక్షల 59 వేలయ్యెను. ప్రభుత్వ దృష్టిలో, చిత్తూరు, పశ్చిమగోదావరి, దక్షిణగోదావరి, మధుర, నీలగిరి, తంజావూరు, తిరుచునాపల్లి జిల్లా బోర్డుల పరిపాలనము ప్రశంసార్హముగ నుండెను. గంజాము, కర్నూలు, మలబారు, నేలంజిల్లా బోర్డుల పరిపాలనము సుమారుగ నున్నది. ఉత్తరాంధ్రా, అనంతపురం, దక్షిణాంధ్రా, రామనాథ జిల్లా బోర్డుల పరిపాలనము కొంత ఆశాజనకముగ నున్నను, ప్రధానలోపములు చాల గలవని, ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. కడప, గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లా బోర్డులు ఏ మాత్రము తృప్తికరముగ లేవని, వీరి తలంపు. అనంతపురము, గంజాము, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, మలబారు, తిరుచునాపల్లి జిల్లాబోర్డులవారు తమరిపోర్డులను బంపుటలో మిగుల ఆలస్య మొనర్చి రని ప్రభుత్వమువారు డెలుపుచున్నారు. రాజ్యాంగ విధానము చక్కబడిన పిమ్మట, లోకలు బోర్డుల పరిపాలనముగూడ చక్కబడునని, నమ్మవచ్చును.

నిరుద్యోగనివారణము

ఇంగ్లండులో నిరుద్యోగ నివారణము విషయమై లేబరు ప్రభుత్వమువారింతవరకు ఫలప్రద మగు చర్యలను దీసికొనరనుచు. ఈ కారణముచే, వీరు విదేశ విధానముల విషయమై దీసికొనెడి శ్రద్ధను ఆంతరంగిక సమస్యల విషయమై దీసికొనుట లేదని, కార్మికులు కొందరు బలకుట తటస్థులైనది. లేబరు మంత్రియగు బౌండుఫీల్డు కన్యగారు నిరుద్యోగ నివారణ చట్టమును కామన్సు సభలో ప్రతిపాదించిరి. పనిలేనివారి కుటుంబములకు ధన సహాయము జేయుట కీ చట్టము సంకల్పించినది. ఇంతకు పూర్వము, వయోవృద్ధులకు పెన్షను నిచ్చుచునే యున్నారు. ఇకమీద కొందరు యువజనులకు గూడ నీయవలసినవచ్చును. లాయడు జార్జి గారీచట్టమును తీవ్రముగ ఖండించుచు, క్రొత్త చట్టమువలన అత్యంత వ్యయమగుననియు, ఇంగ్లం దేశము దీనిని భరింపజాలదనియు, యువజనులలో నిది సోమరితనమును పెంచుననియు, అట్టివారికి పని గల్గించుట ధర్మము గాని, వారికి డబ్బిచ్చుట పాడిగాదనియు నుడివిరి. లాయడు జార్జిగారు జెప్పిన సిద్ధాంతము సరియేగాని, బాత్తుగ పని దొరకనపుడు, నిరుద్యోగులు మాడవలసినదేనాయను ప్రశ్న యుదయించును. ఇంతకుపూర్వము బ్రిటీషు యువకులను ఆస్ట్రేలియా మున్నగు కాలనీలకు బంపుచుండిరి. అక్కడ నిరుద్యోగము వ్యాపించియుండుటచే, బ్రిటీషువారి నింకను బంపి లాభములేదని, ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసిరి. ఎక్కడనయినను బావా యను సామెత వచ్చుచున్నది. ఆస్ట్రేలియా దేశము తనకుమాలిన ధర్మములు చేయుట నడచును. మూల నిరుద్యోగ నివారణచట్టము, ఎంతవరకు వయోగ కరముగ నుండునో ఘోషించుగాని తెలియదు. కేవల

యంత్రములనే నమ్ముకొని, వ్యవసాయమును చేతి పనులను వినర్జించిన, ఇంగ్లండువంటి నాగరిక దేశము గూడ నిరుద్యోగముచే బాధపడచుండ, యంత్ర పరిశ్రమలు హిందూదేశమును రక్షింపగలవని తలచుట వ్యర్థముగాదా? వ్యవసాయమునకు దోడుగ, రాటముతో గూడిన చేతిపనులను పెంపు జేసికొనుటచేనే, హిందూ దేశమున నిరుద్యోగము తొలగును. స్వరాజ్యము సిద్ధించిన పిమ్మట గూడ, ఇట్టి మార్గమే అవశ్యావలంబనీయ మగును.

సర్ విల్సనుగారి ప్రలాపము

కలకత్తాలో నిదివరకు వ్యాపారము చేసి డబ్బు గడించిన సర్ వాల్టరు విల్సనుగారిచుడు డెయిలీ మెయిలు పత్రికలో భారతీయులకు చెప్పుచుచేయ బ్రయత్నించుచున్నారు. వెజ్లివుడ్డు బెన్నుగారు సామ్రాజ్యపు బునాదులను పెలింపుచున్నారని, విల్సనుగారు నిందించుచున్నారు. అధినివేశ స్వాతంత్ర్య లక్ష్యమును ప్రకటించుట గూడ, వీరి దృష్టిలో నేరమగు చున్నది. భారత రాజకీయ నాయకులు, బ్రిటీషు వర్తకము హిందూదేశములో సాగకుండ చేసెదరట. సుంకములను విధించి, భారతీయ పరిశ్రమలను పెంపుచేసి కొందురట. అందుచే, స్వరాజ్యము నీయగూడదని, విల్సనుగారు నుట జూచిన, స్వరాజ్యము వలన యూరపియను వర్తకుల స్వలాభములకు భంగము గలుగునని, వీరెటుల భీతిజెందుచున్నారో గ్రహింపవచ్చును. వెజ్లివుడ్డుబెన్నుగారి చర్యలవలన, హిందూదేశమున బ్రిటీషు మార్కెటు అంతరించునని, విల్సనుగారు గోల పెట్టుచున్నారు. స్వరాజ్య ప్రతిపక్షుల వాదము లెంత నిస్సారములో, ఎట్టి స్వార్థముతో గూడుకొని యున్నవో, దీనినిబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి వైఖరి

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు, ఇంతకు పూర్వము ప్రభువుల సభలో రాజప్రతినిధి ప్రకటనము గూర్చి గండగోళము సలుపుటతో తృప్తిజెందక, మరియొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరట. హిందూదేశమున రుష్యా సలుపుచున్న ప్రచారము నెటుల అరికట్టెదరని, వీరు ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నించెదరట. డెయిలీ మెయిలు పత్రికలో హైందవజాతీయోద్యమమునకును, బాల్లివిక్కు ప్రచారమునకును సంబంధము గల్గింప జూచుచున్నారు. రుష్యాతో ఇంగ్లండు సంధి జేసికొని, రుష్యా ప్రతికూలప్రచారము జరుపకుండ కట్టుదిట్టముల జేసికొనిన పిమ్మట గూడ, హిందూ దేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమమును నిరసింపుటకై రుష్యా సంబంధమును దెచ్చి పెట్టుట, ఎంత పరిహాసాస్పదమో యాహింపవచ్చును.

విమానములు : ఉపద్రవములు

విమానోపద్రవములు బలమగుటకు, వీరిని నడుపువారికి గల నిరంతర శ్రమయే కారణమగుచున్నది. వీరు ఏమోత్రము పొరబడినను, ప్రాణోపద్రవము తటస్థించుచున్నది. ఇప్పుడు కనిపెట్టినవర్షాటుల ప్రకారము, విమానములు వానియంతట యనియే ఎట్టి వాతావరణమునం దయినను నడచునట. విమానములను క్రిందకు దింపునపుడు మోత్రము, నడుపువారి సహాయము గావలయునట. క్రొత్త వర్షాటు, ఇంకను పడియుండున్నది. ఇయ్యది వాష్టవముగ నుండునో, విమానోపద్రవము లంతరింపుననుటకు సందియములేదు.

పాటియాలా మహారాజుగారు:

రాజ్యప్రతినిధి ప్రకటనమందు సూచించబడిన రాండులేబిలు సమావేశమును సూచించబడిన రాండులేబిలు సమావేశమునకు పాటియాలా మహారాజుగారు తమ ఆమోదమును తెలుపుచు ప్రసంగించిరి. హిందూ దేశమునందు సమాఖ్య ఏర్పడుచో, స్వదేశసంస్థానములకు ఆంతరంగిక స్వాతంత్ర్యముండవలయునని, వీరు కోరిరి. కాని, సంస్థానాధీశులు స్వాతంత్ర్యముతో వ్యవహారము సరిపోవదు. ప్రజలకు బాధ్యతవహించికి పరిపాలనమును, వీరు కోరినవిగలవలయును. లేమియు, సంస్థానప్రజలు స్వేచ్ఛ జేందగునని, వారి ప్రకటనముల బట్టి గ్రహించవచ్చును.

నిరాధారనింద

దక్షిణాఫ్రికాలోని రంగుజాతులవారిలో గలిగిన అశాంతికి, రుష్యాప్రద్యుయు కారణమని, న్యాయశాఖామంత్రి చెప్పియుండెను. ఇది యసత్యమనియు ఆర్థికమంత్రియే అశాంతికి కారణమనియు, ప్రభుత్వమువారు ఆర్థికాభివృద్ధి కేమాత్రము తోడ్పడలేదనియు, రంగుజాతులన యకులు ప్రకటించిరి. ఇకనయినను, యిట్టి నిరాధారనిందలను దక్షిణాఫ్రికా ముఖ్యులు మోపకుండుట యవసరము.

లాహోరు కుట్ర కేసు

విద్యార్థిక్రానుపరీక్ష పూర్తి యగుట
లాహోరు, నవం 21:—యాదు రోజులు క్రానుపరీక్ష జేసినపిదప మాలఫతల్ అహమ్మద్ అను విద్యార్థి సాక్ష్యము నేడు ముగిసెను. నేటి క్రానుపరీక్షలో నిట్లు చెలిపెను: రోడ్డునకు ఒకచైపున సాండర్సన్లవము, రెండవచైపున చమున సింగ్లీవము పడియుండెను. హత్యలగుర్తి సాక్షి అబ్దులు మజీదుగారిలో తప్ప నింకెవరితో ముచ్చటించియుండలేదు. ఆరోజు తనలో చాలీఅటయందు ఎవరాడిరో ఎవ రోడిరో ఆతనికి జ్ఞాపకము లేదు. తనతండ్రి కొరినందున ఆతడు పోలీసువారికి చాజూల మొసంగెను. ఈ సాక్ష్యము చెలిసినందువలన మున్నందు ఉన్న తోవోగ్గ మొసంగబడునని ఉత్త్యంశ లేవ్వరను ఆతనికి జెప్పి యుండలేదు.

సుఖదేవు దేవిదాసు అను పేరన తనవద్దయిల్ల టైక్ గెకోసె ఎన్నికొనెమలాలు రోరాగారు సాక్ష్యము చెలిపి సుఖదేవు ను గుర్తుపట్టెను. ఫక్రి హుసిద్దీను సాండర్సన్, హత్యను గుర్తి యాచినట్లు చెప్పెను. ఈతనిసాక్ష్యము ఇతరులసాక్ష్యములతో యుండెను. (ప్రీ ప్రెసు)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సెనేటు

భూస్వాములపక్షమున ఇద్దరు సభ్యులయెన్నిక
(రిజిస్ట్రార్ ప్రకటన)
గంజాం, విశాఖపట్నం, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు, అల్లూరుతో కూడిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సరిహద్దులోనున్న భూస్వాముల పక్షమున ఇద్దరు సభ్యుల యెన్నిక గుర్తి నవంబరు 20 వ తేదీ నెల్లూరులో నొక ప్రకటన గావింపబడును. ఆ తేదీతరువాత నామినేషను పత్రములు రికార్డులో స్టంపురా పంపబడువలెను. డిసెంబరు 6 వ తేదీ లోని రిజిస్ట్రేషనునకు చేరవలెను. పైన పేర్కొనబడిన జిల్లాలయొక్క భూస్వాములలో 1929 అక్టోబరు 22 వ తేదీ నెల్లూరులో ప్రకటించబడిన భూస్వాముల నియోజకవర్గపు చట్టకలో గమకేర్తలవారు మాత్రమే పోటునిచ్చుటకును, యొన్నిక నిలుపుటకును అర్హులగుదురు.

నర్ బార్లి షూటరు

నూతనజెల్లీ, నవం 21:—నర్ బార్లి షూటరుగారు ఇంగ్లండులో నింకొకవారము ఉండిపోవని వచ్చివది. కావున వారు డిసెంబరు 13 వ తారీఖులోగా బొంబాయి చేరలేరు.

అలహాబాదు నాయకుల మహాసభ

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారి వార్తలు సత్యములుకావు

ప్రీ ప్రెస్ వారు సత్యముగువార్తలను ప్రకటించుట

(ప్రీ ప్రెస్ తంతివార్త)
అలహాబాదు, నవంబరు 21:— అలహాబాదు నాయకుల సభవారి వర్తమానుగూర్చి అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారు ప్రకటించినవార్తలు చాలనుట్టుకు అసత్యములని సర్ లేజుహార్డార్ స్పెల్సో, ముహమ్మద్ బాదు మహారాజుగార్లు మున్ను నవారినేకులు తెలుపుచున్నారు. కాంగ్రెస్ కార్యాలయమువారు గూడ అవార్తలు చాలవరకు అసత్యములని వ్రాయుచున్నారు.

వర్మింగ్ కమిటీలో చర్చలు

కాంగ్రెస్ వర్మింగ్ కమిటీలో జరిగిన చర్చయొక్క సత్యమునవార్త గడచిన మంగళవారమునకు తెలియపర్చివది. సభాసమన్య సభ్యులు: పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, మహాత్మా గాంధీ, పండిత మదనమోహన మాలవ్య, మాలావా అబ్దుల్ కలంఅజద్, డాక్టరుఅన్నాసే, నేట్ జమ్మన్ లాల్ బజాజ్, జె. యమ్. నేగసుప్రా, సుభాష్ చంద్రబోసు, డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్య, పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూగార్లు.

అజ్ మిర్ కాంగ్రెస్ కమిటీ తగాదా

అజ్ మిర్ కాంగ్రెస్ కమిటీ ఎన్నికలను గూర్చి గిర్ ధ రి లా త్, రాఫీ అహమ్మద్ కిద్వాగూగారు నీవేదికను, తగాదాలో కక్షిదారుల వాజ్మాలమున వర్మింగ్ కమిటీవారు విచారించిరి. రెండు పక్షములవారు తమ వాదమును తెలుపుకొనుటకు ఆహ్వానింపబడిరి. కాని ఒక పక్షమువారు మాత్రమే వచ్చిరి. అజ్ మిర్ జిల్లాలో తప్ప లేకైన జిల్లా లన్నిటియందును ఎన్నికలు సక్రమముగానే జరిగినవని సభవారు అభిప్రాయపడిరి. ఒక్క వోటింగునుమాత్రమే ఖద్దరు ఉద్దుల అజ్ మిర్ లో ఎన్నికలను కేవలము బూటకమయినవిగా చేసిరిని సభవారు నిర్ణయించి, ఆ యెన్నికలు చెల్ల నేరవని తీర్మానించిరి.

ఈ ఎన్నికలలో నెన్నుకొనబడినవారిని ఒక సంవత్సరమువరకు యే ఎన్నికలకుగూడ నిలువకుండ, కాంగ్రెస్ మహాసభకు ప్రతినిధులుగా రాకుండ సభవారు తీర్మానించిరి.

డిసెంబరు 12 తారీఖులోగా క్రొత్త ఎన్నికలు జరుగవలెననియు, అజ్ మిర్ ఎన్నికల సభ కమిటీలో గిర్ ధ ర్ లో గారందుట కంగీకరింపలేదు గనుక మజిల్ లో కొధారీ, రాఫీ అహమ్మద్ కిద్వాగూగారును ఎన్నికలను జరుపుటకు నియమింపబడిరి. కాంగ్రెస్ సభ్యుల ఎన్నికలను జరుపుటకుగూడ ఈ ఉపసంఘమువారికి అధికార మియ్యబడెను. జిల్లా ఎన్నికలైన తరువాత డిసెంబరు 20 తారీఖులోపల ఆ. భా. కా. సంఘము యొక్క ఎన్నికలు జరుపవలెను.

పంజాబు కాంగ్రెస్ కమిటీ ఎన్నికలు

సభవారు పాంచాలమునందలి ఎన్నికలనుగూర్చి చర్చించి విషయము చాల ముఖ్యమైనది గనుక సభాధ్యక్షుడు తగాదాను పరిష్కరించవలసినదని కోరిరి.

రెంగాల్ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ కమిటీ ఎన్నికలనుగూర్చియు, మైలెట్, చిట్టాంగ్ జిల్లా ఎన్నికలనుగూర్చియు విచారించుటకు సభవారు అధ్యక్షునకు అధికారమిచ్చిరి.

సుభాష్, జవహర్లాల్ గారల రాజీనామాలు

రాజీనామాపత్రములను ప్రకటించుట ఉచితముకాదని జవహర్లాల్ గారు తెలుపుచుండుటచేత సుభాష్, జవహర్లాల్ గారల రాజీనామా పత్రములు ప్రకటనకీ వ్యతిరేకము. రాజీనామాలు సభవారు విచారించి దేశక్షేమము నాలోచించి వాని నుపసంహరించుకొన వలసినదని వారిని కోరి రని మాత్రము తెలిసినది.

డిల్లీ ప్రకటన

డిల్లీ ప్రకటననుగూర్చి విషయములు యిదివరకు ప్రకటించబడెను. అవిక సభలో చర్చింపబడిన పక్షములు కాంగ్రెస్ ఆదాయవ్యయపట్టిక యిత్యదులయెన్నవి. ఆదాయ వ్యయపట్టిక 1929-30 సంవత్సరమునకు ఆ. భా. కా. సంఘము వారి రెకార్డులో ఆదాయము 28,800 రూపాయలుగాను (ఇందులో ప్రతినిధి రుసుము 1, 000 రూపాయలు చేరియున్నవి.) వ్యయము 48, 200 గాను తెలుపబడినది. వ్యయములో వర్మింగ్ కమిటీ వారిచే నియమింపబడిన ఉప సంఘమునకు ఖర్చులు 15, 000 ఆ. భా. కా. సంఘ కార్యాలయమునకు 14, 500, భారతదేశములోని గ్రాంట్లు 8,000 రూపాయలు విదేశములలో గ్రాంట్లు 1,500, టెల్గ్రాఫ్ ప్రచురణకాఖు 5,000 రూపాయలును యింకా కొన్ని అంశములును కలవు.

పాటియాలా మహారాజుగారి సంతృప్తి

“పుట్టింట ఆడపడుచును గాని స్వంత కాపురమునకు యజమానురాలినే” - అనుసిద్ధాంతము స్వదేశ సంస్థానాధీశులకు వర్తిండును-అని

పాటియాలా మహారాజుగారు చెప్పిరి

పాటియాలా, నవంబరు 20:—స్వదేశ సంస్థానాధీశుల కాసనసభకు ఛాన్సెలరుగానున్న పాటియాలా మహారాజుగారు వైస్రాయిగారు చేసిన ప్రకటనను గూర్చి యిట్లు చెప్పిరి: వైస్రాయిగారి ప్రకటనవల్ల నిరాశజేరిన భారతీయులకు నూతన దైర్ఘ్యమును ఊదిరి, భారతీయులలోనూడ యీ వాగ్దానమువల్ల సరియైన సంతృప్తికలుగుట కుభావము.

కాని, స్వదేశ సంస్థాన ప్రతినిధులను గూర్చి యొకమాట చెప్పవలసియున్నది. వైస్రాయిగారు బ్రిటిషు ప్రతినిధులతో భారతదేశ ప్రతినిధులకు సంప్రదింపు సభ ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. కనుక యీ సంప్రదింపు సభలో బ్రిటిషు యిండియా భారతీయుల ప్రతినిధులతో బాటు స్వదేశ సంస్థానాధీశ ప్రతినిధులను గూడ ఒక్కమాడగనే సమావేశపరచుట యుక్తము.

సంస్థానాధీశులు తమ స్వంతసంస్థానములలో తాము సర్వస్వతంత్రులై యున్నను, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి యెదుట మిగిలిన భారతీయులవలె అడకున మందపలిన వారే. కాబట్టి సంస్థానాధీశ ప్రతినిధులతో కేరొక ప్రత్యేక సంప్రదింపు సభను ఏర్పాటుచేయుట యుక్తముకాదు. కిస్లింగ్ మహాకవి వ్రాసిన వాక్య మెచునవర్తిండును? “పుట్టింట ఆడపడుచును కాని స్వంత కాపురమునకు యజమానురాలినే” కాబట్టి స్వదేశ సంస్థాన ప్రభువులు తమ సంస్థానములందు తాము స్వతంత్రాధికారులై నను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారియెడ భారతీయులతో కలిసి దేశాభివృద్ధికి సమాన సంప్రదింపుచేయవలసినవారై యున్నారు.

ఇక సజ్జానాధీశులకును, బ్రిటిష్ యిండియా భారతీయులకును సంబంధబాంధవ్యములను దూరమయ్యెడి దినములు వచ్చుచున్నది. రాజోవు నూతన ప్రభుత్వ మెట్టిదై నను అన్ని రాష్ట్రములను సర్వస్వతంత్రాధికారములు కలిగి యుండవలెను. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరు జిల్లాసభలు

డా॥ బి. నుబ్రహ్మణ్యంగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి

క్షత్రియసభ, హిందూసభగూడ జరుగను

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, నవంబరు 22:—గుంటూరు జిల్లాసభలకు గొల్లపూడి సీతారామకామ్రెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహింప నిరాకరించినందున వేరొక అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గసమావేశము నిన్న సాయంత్రము చేకబట్టిన అధ్యక్షతను కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందు జరిగెను. సీరం సుబ్బారావునాయుడుగారు, ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారిచేరును ప్రతిపాదించిరి. ఎఫ్. వి. ఎఫ్. సరసింహారావుగారు. బలపలచిరి. కాని ఆమె ప్రస్తుతము బయటియూరిలో కారదానికేతనము తరపున ధనము ప్రాసూదేయుటకు నాటకములు వేయించుచున్నందున సమయమునకు రాజాలకుండులేమాయని గొందరు మూచింపగ, డా॥ బి. నుబ్రహ్మణ్యంగారి నామును ప్రతిపాదించి బలపరుపబడెను. వారే అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

సభలు జరిపించుటకు యేర్పాటులన్నియు పూర్తియైనవి. హిందూసభ నేపాదేశభకు అధ్యక్షతవహింప గాడిచర్ల వారి సర్వోత్తమరావుగారు ఆంగీకరించిరి. క్షత్రియసభకు ఎ. వెంకట్రాజుగారు (రాజుపాలెం, రామ్మూరు జిల్లా) అధ్యక్షత వహింపకుట. పి. ఆంజనేయులుగారు జిల్లా హిందూమహాసభాధ్యక్షత వహింపకుట. (తంత్రి)

బీదలకు అన్నదానము:—ఎగ్మూరు జగన్నాధభక్తసభవారి యాజమాన్యమున 24 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయము 11:30 గ. ఎగ్మూరు కార్యోద్యమపాఠశాల ఆటలమున బిచ్చుల అచ్చము పెట్టబడును.

విదేశవార్తలు

పనిలేనివారి భీమాచట్టము

ప్రస్తుతముందున్న లోపమును సవరించుట

(వైరెస్)

రుగ్వీ, నవంబరు 21.—కార్తిక మాసప్రదనిని నిర్వహించుచున్న బాండు పీల్లు కన్య కామన్వెంట్ లో రెండవసారి పనిలేనివారి భీమాచట్టమును ప్రవేశపెట్టెను. తిక్కరణకుదిగ లేన నోపాధికై ప్రయత్నించితి ననువరకును తీసివేసిరి. పనిలేని వారలు భృతిని గోరునపుడు కేరుగతిలేక భృతికై ప్రాపకములు చున్నామను వర తుండగూడదనిరి. పనిలేనివారి కుపాధిని కలుగజేయుటకు నియమించబడినవారు జూపించవలెననియు విధించిరి. ఎక్కడ పనిదొరకునో ఆసంగతి పనిలేనివానికి తెలిసి యుండవలె నను వరతును దీసివేసిరి. పూర్వమున్న వరతులను అనుబంధపుట కద్దవని బాండుపీల్లు కన్య డెలుపుచున్నది. వ్యాపారము మందగించిన ప్రదేశములందు ఈవరతును న్యాయ ముగ అనుబంధపుట సాగ్యము గాదనిరి. భీమాచేయువారి నయనున తగ్గించిరి. పాతకాలలను విడిచిపెట్టువారు 15 సంవత్సరములవరకు చదివినగాని విడిచిపెట్టురాదని నిరూపించిరి. ఇది 1921 వరకు అనుబంధములోకి రాదు.

లాయిడ్ జార్జిగారి బిల్లును తీర్మానముగ ఆక్షేపించిరి. పనిలేనివారి భార్యలకు రెండుపీల్లులను అదనముగ ఇవ్వరావనుటకు నోరాడదు. ఈబిల్లువలన అపారముగ వ్యయమును పోవుచున్నది. దేశము ఈ భారమును భరింపజాలదు. ఎన్నికలలగాయతు అభ్యుజ్జే మనము వచ్చేసంవత్సరము ఆర్థికపత్రమున 19000000 పానుల భాగమును గల్పించితిమి. పనిలేనివారలకు భృతలనిచ్చి నీతిబాహ్యతను ప్రవేశపెట్టుటకంటె వారలకు పనులను గల్పించవలెను. 17, 18, 19 సంవత్సరములు ఆపైనబడిన యువకులకు ఉపాధిని కలుగజేయవలెనని లాయిడ్ జార్జి గారు డిలివీరి.

తూర్పు ఆఫ్రికా సమస్య

రాం శే మగ్డోనాల్లుగారి ప్రకటనము

(వైరెస్)

రుగ్వీ, నవంబరు 21.—కొన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చుచు, తూర్పు ఆఫ్రికా విషయమై ప్రభుత్వవిభాగము నుగూర్చి ప్రకటనమును గావించెదమని రాం శే మగ్డోనాల్లు గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. ప్రభుత్వముచేసిన పరిష్కారములకు కామన్వెంట్ వారికి అవకాశము గల్గుననిరి. కాని క్రైస్తవులలో పుగ ప్రభుత్వముచేసిన పథివారికి డెలుపజాల మనిరి. ఈజిప్టు విడంబడికను, ఆఫ్రికాను జూజుగూడ క్రైస్తవులలోపుగ సంతకముజేయటకు వీలులేదనిరి. సాధ్యమైనంత త్వరలో గవనలపని చొరగిడి చట్టమును పెట్టుకొనెదరు.

టి. పి. ఓకోనరుగారి అంత్యక్రియలు 20 లేదీని లండనులో జరిగెను. (వైరెస్)

బొగ్గుగనుల ఏర్పాటు

రుగ్వీ, నవంబరు 21.—కారీయ గవనలపనివాండ్ర ప్రతి విధిపథివాడు ప్రభుత్వముచేసిన సంగీతించిరి. అందు జిల్లాలందు మాత్రమే ప్రభుత్వవిభాగమునకు విముఖులుగ నుండిరి.

వేతనములసంఘమును నియమించు వివరములను తిక్కరణ ప్రకటించెదరు. ఇంతవరకు యాజ్ఞాప్రకటనమువారు అంగీకరించిన పొగ్గుయబంధముల ప్రభుత్వవిభాగమున సహకారము సమర్థవంతముగా ఉన్నది. ఇప్పటికైన యజ్ఞములు రాజీకై రావచ్చునని ప్రయత్నింపక నూచించుచున్నది. బొగ్గును బహుములు సమిష్టిసభలో జేరుటకు పండితులగుదులేని శాంతియుతేతనముల నిర్ణయసంఘము సేర్పరచుటకు అవసర. మేర్పడును. బలవంతముగ యజ్ఞములపై విధించుటకంటె వారి సమ్మతితో ప్రవేశపెట్టుటైన ప్రభుత్వమువలన వలసవలెను. (వైరెస్)

భారత రాచకీయబందీలు

బెన్ను గారు

(బీముసర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 21.—భారత రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదలగూర్చి బెన్ను గారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములు స్వల్పభివరాయణులను బ్రతిఘటించుటకు తృప్తిని కలుగజేయలేదట. ఇండియాలో తీవ్రపరిస్థితులను తొలగించుటకు రాచకీయబందీలను విడుదలకు ఇర్విన్ బెన్ను గార్లు కలసి పనిచేయుచున్నారని అనుకొనుచున్నారట. ఇట్లు జేసిన ప్రమాదము వాటిల్లునని బ్రిటిషు ప్రతికూలు ప్రకటించుచున్నది. ఇండియానుండి వచ్చుచున్న వార్తలను ప్రకటించుచున్నది. రాజకీయబందీల నందరిని విడిచిపెట్టుట తగదని ప్రభుత్వవిభాగమువారును, మితవాద రాజకీయ వేత్తలును డెలుపుచున్నారని ప్రయత్నింపకా విలేఖని థిల్లనుండి డెలుపుచున్నాడు. ప్రబలముగ ప్రాతిపదికలమును జూపుచున్నారనిరి. శాంతిస్థాపనలనుగోరువా రందరును ఎంతమాత్రము ఈ బందీలను విడిచిపెట్టుటకు సహింపరలు. రాచకీయబందీలలో ప్రాణములను, జంతులేకుండ తీయవలెనని వారుగూడ గలరని ఆవిలేఖరి వాయుచున్నాడు. వారిని విడిచిన దేశమునకు అన్యాయము జరుగునట. పోలీసుగృహలో నీతి బాహ్యత ఏర్పడుననుచున్నాడు. ఐరిషు సినిమీసులలో దౌర్జన్యములను సర్వీకరమును, దౌర్జన్యమునో కూడిన పట్టణములలో పాల్గొన్నవారి కలరని ఈజిల్లి విలేఖరి మరచిపాడని ఫ్రీప్రెస్ విలేఖరి డెలుపుచున్నాడు. ఎట్టి దౌర్జన్యమును భారతజాతీయ రాచకీయవేత్త లంగీకరింపరనియు వారందరును మహాత్మాగాంధీ గారి ఆహ్వాన భర్తావలంబులనియు ఈవిలేఖరి ఎరుగ దనుచున్నాడు. రాచకీయ దాస్యమును తొల్ల అట్టి దౌర్జన్యము తప్పని బ్రిటిషువారికి అనుకొనెదరు. రాచకీయబందీలను విడుదల జేయుటలో ఇండియా కార్యాలయమువారేమియు ప్రశ్నమున చర్చను దీసికొనరట. ఇర్విన్ ప్రభువుగారు భారతరాచకీయ నిర్బంధితులనుగిడిచిపెట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు అట్లు జేయునో బెన్ను గారు ఇర్విన్ ప్రభుని చర్చను అంగీకరించునని తెలియుచున్నదనియు ఫ్రీ ప్రెస్ విలేఖరి డెలుపుచున్నాడు. ఇప్పుడు తేలవలసిన నిషయమేమన, అందరిని విడుదలచేక కొందరినే విడుదలచేయును ప్రశ్న బయలుదేరెదది.

డెయిలీ మెయిలు పత్రిక భారతీయులను దూరుట

(బీముసర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 21.—ఇక భారతీయులను దూరుచు తనపత్రికకు వ్రాయువారు లేనందున గాబోలు డెయిలీ మెయిలు పత్రిక మేమోకన్య నందరికియూనుండి కొన్ని ఆధ్యాత్మములను సేవకు ప్రకటించుచున్నది. మొదటి ఆధ్యాత్మములో నున్న అస్పృశ్యులు వారి సహకారము ప్రదరించును. బాధితులను వీరిని రాచకీయ నాయకులు బాధించి పీడించుచున్నారనియు అందుచే ఇండియాకు స్వపరిపాలనమును బ్రతిఘటించుచున్నారనియు అందుకు జేయుటకై ఆధ్యాత్మమును ప్రకటించుచున్నది. బ్రిటిషువార్త మెంటువారు స్వపరిపాలనను నిర్మించునగా ఈ జన సామాన్యము పట్ల తగు భార్యమును నిర్వహించుటకై వారలను ప్రకటించుచున్నది. వందేత్ వ్యాధియనాధి సంజ్ఞాగాగు తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల సమస్యనుగూర్చి చిన్న వ్యాసమును, వారి ఇక్కటులను డెలుపుట బంపిన దానిని ప్రయత్నింపక ప్రకటించ నిరాకరించెను. ఫలము లేదట.

చీనాతూర్పు రైలుమార్గము

త గా డా

(భూటరు)

లండన్, నవంబరు 22.—స్వాంకింక ప్రభుత్వముతో సంబంధము లేకండ చీనా తూర్పు ఇమవదారిని గూర్చి సోచియటు ప్రభుత్వముతో తాయవారములను సల్పుటకు చాంగ్సా నియంను, వేకాని విశ్వయించెదవని తెలియుచున్నది. పోలియటు ప్రభుత్వముల బ్రతికిచే ఇట్లు నిర్ణయించరట. చీనా తూర్పు ప్రభుత్వము విశ్వబయలున్న భుట ఇండియా కార్యములు. అన్నా సోచియటు డెలుట, లేదన్నమాట.

“ఐరిషుత్తర” రాయలు వాకావిమనము 21 లేదీని పథుననునకు ప్రవేశపెట్టిరి. అందు 28 యువకులు, ఆయువుగరు పిల్లంద పోషకులు.

ఇండియను సెంట్రలు కమిటీ నివేదిక ప్రకటనము

(భూటరు)

లండన్, నవంబరు 22.—సాధ్యమైనంత త్వరలో ఇండియను సెంట్రలు కమిటీ నివేదికను ప్రకటించునన్నారనుని బెన్ను గారు కామన్వెంట్ లో ప్రత్యుత్తరంబిడిరి. కాని ఏలేదీలో పుగ ప్రకటించెదమో గూడ నిర్ణయించలేదనిరి. ఆఫ్రికా కేళ కాళు సేగ్నాటుచేయవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సమ్మతిని డెలుపుచు ఏమియు నర్తమానము నును బంప లేదనిరి.

దర్బాను అశాంతి

విచారణ సంఘము

(భూటరు)

లండన్, నవంబరు 22.—దర్బాను దేశీయుల విచారణ సల్పుటకు ప్రభుత్వమువారు దేశీయులతో గూతుకొన్న విచారణ సంఘమును నియమించెదరట ఆ ప్రక్కన ప్రజల ఆందోళనమునకు నూడన అంతర్జాతీయ సంఘము ప్రమేయమెంతమాత్రము లేదని దేశీయ నాయకులు తీవ్రముగ డెలుపుచున్నారట. ఆఫ్రికను ప్రజల ఆందోళనమునకు ఆర్థిక యొత్తిడియే కారణమునుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు శ్వేతముఖులను ఆఫ్రికా ప్రజలపై పుగిగొల్పుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనిరి. దేశీయుల ఆర్థికాభివృద్ధిని ప్రభుత్వమువారు సర్వవిధముల అరికట్టు చున్నారనిరి.

ద్వితీయ హేగు మహాసభ

ప్రంచి ప్రభుత్వ నిర్ణయము

రుగ్వీ, నవంబరు 21.—ప్రంచి ఆర్థికపత్రముతో నిమగ్నమై యుండుటచే ద్వితీయ హేగు మహాసభను జనవరి మాసవ లేదీవరకు ఆపుజేయవలెనని ప్రంచి ప్రభుత్వమువారు నూచించిరి.

ఆర్ 101 విమానము

19. కోజలనుండి పయనము. సల్పునన్న దనియు పాశ్చాత్య మెంటుసభ్యుల పయనము కేనివారము సాగుననియు వైమానిక మంత్రి ప్రభుత్వసభలో డెలివెను. వచ్చేవారమున ఆర్ 101 విమానము సిద్ధముగ నుండునట.

ప్రపంచములో అన్నిటికంటె ఆతివేగముగ పోవు మోటారు పడవను థేమ్సునదిలో 21 లేదీని పయనమునకు పడలేదరు. 64 అడుగుల పొడుగున్నదని సమద్రము కల్లోలము గా నున్నను కలుగు 20 మైళ్లు పోగలదట. ఇంగ్లీషు చానలు లో పడిపోవు విమానములను కాపాడుట కిది నియమించబడెనట.

ప్రంచి వైమానికము కొత్తక. ఆధివాడు తీవ్రశక్తి జేరెనట.

బాపట్ల సబార్డినేట్ బడ్జెట్ కోర్టులో

వి. పి. నెం 47/29.

పెటిషనరు:—(యూగ్రస్తుడు) యార్లగడ్డ సుబ్బయ్య కుమారుడు వాయకృష్ణయ్య చౌదరి, కమ్మకులము వ్యవసాయజీవనం. రేచెల్లె.

ఆడిటర్:

కౌన్సిలరు పెటిషనరు:—కొదలి శ్రీకృష్ణక అనే గామకొట్టయ్య. మరకొంపరు.

వై. తె. సె. నెం 47/29. పెటిషను వారు 1920 ఫలితం ఆఫ్టలోని 19 2) పెక్కు గవనలపని తిమ్మ ఇన్ సాక్ష్యంట్లు తీర్మానించవలసిట్లు ప్రార్థించుచు ఈకోర్టునందు పిక చాఖర్ చెన్నునని యున్నాడు. పనకు అర్జీవిచారణని 80-11-29 లేదీకి నాయిగా జేయబడినది.

సబ్-జడ్జ్, బాపట్ల పి. ఎస్. వి. రాస్వామి అయ్య. 18-11-29, ప్రిసిడెంట్ పర్సానల్ డిజి

గంజామండల ఆదిమాంధ్రోద్యమ వివరణము

నేతాభివృద్ధి సమస్తకాలాభివృద్ధిపై సాధారణదీక్షలున్నది. అట్టి సులభాభివృద్ధిని ఎవరూ భంగపెట్టదగిన నిజముగా అట్టివారే శ్రీద్రోహులును, సంధాతులును, అంటరానివారును అనదగుదురు. కాని, కాయకష్టములకోర్చి, చెమటయూడ్చి సర్వవిధముల ప్రజాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నవారు అంటరానివారు కానేరరు. దౌర్భాగ్యవశమన భారతీయులు కోట్లకొలదిగానున్న శోడి మానవులును, స్వయంతృప్తులను బకజాతి జాతినే అంటరానివాళ్లుగా భావించి రాక్షసత్వమువహించి సామాన్యమాన హక్కులయందుకూడ ప్రవేశవివేక పరమేశ్వరాంశ సంభ్రాంతుడగు మానవవృత్తి స్వాతంత్ర్యమును నాశమునకు పూర్తి సూరమును, అన్యాయమును, దేశభూయిష్టమును, అనర్థదాయకమును, సాపమును ఆరును.

భారతీయులు ధర్మరహితమైన యీ దుస్సాంప్రదాయమునుండి విముక్తిపొందనిది ధర్మస్వరూపుడును, సర్వమును ప్రదాతయు నగు పరమేశ్వరునుండి కార్యసాధనశక్తిని బడసి ప్రస్తుతిము తామెనర్చుచున్న రాజకీయస్వాతంత్ర్య సమరమున జయప్రదులు కానేరరు.

మొన్న ఆగష్టు 4 వ తేదీని హరిపురములో సమావేశమైన మా ఆదిమాంధ్రసభవారికి తత్పూర్వము లొనర్చిన దౌర్జన్యమును గూర్చి పాతకమహోదయ కెల్లరకు తెలిసియున్నది.

దీనిబంధువైన సరమేశ్వరుని ప్రేరేపణవల్ల ఈ జిల్లాలో మా యుద్ధమును తలయెత్తి సుందరు నాలుగేండ్లు కాన వున్నది. వినుగు పిరామమునేని నిరంతర ప్రచారమువల్ల నానా భరబృందములో చాల ప్రజోదము కలిగినది. ప్రస్తుత హింసత్వమును, అందుకుగల కారణములను గుర్తింపగలిగిన వారై ఆదిమాంధ్రులు సాంఘిక కట్టుబాట్లకు లోనై కులచారపద్ధతులను మార్చుకొనుచు అతియత్సాహముతో తాలూకా, జిల్లా సభలయందు పాల్గొనుచుండెడివారు.

ఈ సందర్భమున మా ప్రచారక కార్యమునకు తోడ్పడిన మహానియులకు కృతజ్ఞతను తెల్పుట మా ముఖ్యకర్తవ్యమున సమజసమునై యొక్కను ఒక సంవత్సరమునుండి నెలకు రు. 5 లు చొప్పున ప్రచారమునకు సహాయము చేయుచున్న శ్రమింతులును దేశాభిమానులును, సరసన్న పేట వాస్తవ్యులును నగు మురారా పొట్నూరు స్వామి బాబుగారికిని, అష్టాదశ్యుడు ప్రచారమునకు శక్తివంతన లేకుండా సహాయము చేయుచు ధనసహాయమొనర్చి మొన్న హరిపురములో జరుపబడిన జిల్లా ఆదిమాంధ్రసభకు మూలకారకులైన యువకులును నిరంతర ప్రజాస్వాతంత్ర్య సరితప్త హృదయులును, ఇచ్చాపుర వాస్తవ్యులును నగు మురారా పొట్నూరు క్యామసుందరరావు పంతులుగారికిని, శ్రమకదూడలతోర్చి ఆదిమాంధ్ర ప్రజోదమునకు తోడ్పడిన బ్రాహ్మణధర్మప్రచారకులును, నిరంతర దేశస్వాతంత్ర్యాభిలాషులును నగు మురారా జయంతి వేంకట నారాయణ పంతులుగారికిని మా కృతజ్ఞతా చందనము లర్పించుచు వ్వాము.

ఇట్టి తోడ్పాటులను, స్వశక్తియులనును దినదినాభివృద్ధి గాంచుచు ముచ్చుచున్న ఆదిమాంధ్ర ఉద్యమమునకు హతాశుగా గొంతునులిపి చంపినట్లు అన్యాయముగా దౌర్జన్య మొనర్చి చెబువును గలుగజేసిన హరిపురము ప్రజలయొక్క మా ర్భత్వమునకును అమానుషత్వమునకు మే మెంతయు చింతిల్లుచున్నారము.

సంఘమును మాండుకు సాగనియ్యక పట్టి లొనుచున్న కులచార పితామహుల సేనాశ మొనర్చిన గాని రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము లభించుట దుస్సరమని ఇపుడు రాజకీయనాయకు లనేకులు గ్రహించియుండ ఆస్పృశ్యత విషయమున ఇంకను యిట్టి దౌర్జన్యములు జరుగుచుండుట మనదేశ దౌర్భాగ్యస్థితికి నిదర్శనములని చెప్ప సాహసించుచున్నాము. ఇంతకును కారణము ప్రజల అజ్ఞానమును, బుద్ధి దౌర్బల్యమును, ప్రభుత్వముయొక్క యుపేక్షయు యని చెప్పక తప్పదు.

ప్రజలయొక్క శాంతిని, సౌఖ్యమును కాపాడుట ప్రభుత్వముయొక్క ముఖ్యకర్తవ్యమైయుండి, సాంఘిక, పుత విషయములు ప్రజా సమృద్ధిమేయని సాకులు చెప్పి యుపేక్షించుట ప్రభుత్వధర్మము కానేరదు.

ప్రభుత్వమువారికి ఇట్టి సాకులను చెప్పబడు తగిన అవకాశములు ప్రజలే కలుగజేయుచున్నారు. ఇందుకు నిదర్శనము బాల్యవివాహ విషేషచట్టముయొక్క కారదాబిలునను వ్యతిరేకముగా పూర్వచార పరాయణులు పెట్టిన గడ్డలే. వీరి ప్రయత్నముంతయు విఫలమై తుదకు ఇది చట్టరూపమును దాల్చుట హోదా సంఘమునకు కుభమానకము, ప్రభుత్వమువారు సాంఘిక

విషయమైన దీనికి తమ సంపూర్ణ యామోదమును, తోడ్పాటు నొసగుటలో గల రహస్యమును ప్రజలు గుర్తించకపోవుటలేదు. ఇట్లు ఆస్పృశ్యత నివారణమునకుకూడ ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడిన బాగుండెడిది. కాని ప్రభుత్వమువారు దీని జోక్యమును కలుగజేసుకొందురనికలలో నైన మేము నమ్ముజాలము. ఎట్టివిధమునైన మా సమస్తాభివృద్ధికి తోడ్పడుట ప్రభుత్వమువారి ముఖ్యకర్తవ్యమును సమంజసమునై యున్నది. అంతవరకు ప్రభుత్వమువారితో మేము ఏకీభవింపజాలము.

ఇక ప్రజలపై ఖరీదాడ విచారకరముగానే యున్నది. హిందూసంఘమునకు నాయకత్వము నహించి రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము కొఱకు పాటుపడుచున్న గాంధీమహాత్ముడు ఖద్దరు ధారణకు ను, ఆస్పృశ్యత నివారణమునకు ప్రాముఖ్యత విచ్చేసినాని ప్రజలకును, నాయకులకు ఖద్దరునందుగల అభిమానము, పట్టుదల ఆస్పృశ్యత నివారణమునందు లేదు. ఖద్దరును గూర్చి యిచ్చిన ఉపన్యాస గంభీరత ఆస్పృశ్యతనుగూర్చి మాట్లాడునప్పుడు కానబడదు. ఇంకను ఆరణా అనుకూల ప్రదేశములందు తప్ప ప్రజలయెదుటగాని ప్రజలమధ్యగాని పూర్వపు విధానమే. కారణమేమన ప్రజలలో తమకుగల, గౌరవము, పలుకు బడి, విలువ తగ్గి పోవుననుభయము. ఇంకొకభేదము కలమనాడు బహిష్కరింతురని. ఈ కారణము చేతనే ఆస్పృశ్యత నివారణ ప్రాముఖ్యమునుగూర్చి మోహటము లేకుండా ప్రజలకు నచ్చజేసి కైర్ద్యముతో ఆచరింపగలిగిన కాగ్యకూరులుకానరాకుండాయున్నాడు. ఇంతకును కారణము ఉద్యమముయొక్క మూలత్వమును గ్రహించకపోవుటయే.

సాంఘిక భేదము, రాజకీయభేద లెట్లుకాగలరు? ప్రజాభిప్రాయమువారనిది ఏయద్యమము పూర్తిగాకొనసాగనేరదు. అందుచేత ప్రస్తుత పరిస్థితులగూర్చి ప్రజలలో తీవ్రమైన ప్రచారము జరుగవలసియున్నది.

ఇందుకుగాను పేరు ప్రఖ్యాతులకాసింపక, జాతిమత భేదములు పాటింపక, ఈ శ్వరవిఖ్యాసులై, సత్యప్రేమల నారాధించిన యువకులే ఇప్పుడు దేశసేవకు గడంగవలసియున్నది. నేడు సేవకులుగా పనిచేసినవారు రేపు నాయకులుకాగలరు.

రాజ్యాంగస్వాతంత్ర్యాభిలాష నాయకులు సాంఘిక స్వాతంత్ర్యము కొఱకుకూడ తీవ్రరణ కుదిగా పాటుపడవలసి యున్నది. ముందు హిందూసంఘమునకు కళంకదాయకమైన "ఆస్పృశ్యత"ను నిర్మూలించుట ముఖ్యకర్తవ్యమైయున్నది. అంటరాని జాతుల బాగు పడక తాము బాగు పడజాలమునని గ్రహించి వారు ధారాళముగా గ్రామములో తిరిగి, పాతకాలలలో నడుపుకొని, దేవాలయములకు పోయి హరికథలకు, భజనలకు వెళ్లి బుద్ధిమంతుల స్నేహముచే బాగుపడుటకు అవకాశము కల్పించవలెను.

ఆదిమాంధ్రులకూడ తమలోగల భేదములను, మద్యపానము, మాంసాహారము, మురికితనము, మొదలైన దురభ్యాసములను పోగొట్టుకొనవలయును. అంటరానితనము పోవుటకు ఈ రెండు విధముల పనిముఖ్యముగా జరుగవలయును.

హిందూజన సలఖ్యలో ఆరవపాలు అంటరానివారుగా నున్నంతకాలము భారతజాతి యేర్పడుటకు వీలులేదని లాలా లజపతిరాయగారు చెప్పియుండిరి.

అంటరానితనము పోయినగాని స్వరాజ్యము లభింపజాలదనియు తనకు మరొకజన్మమే ఉండుపక్షమున పంచములను ఉద్ధరించుకై తాను అంటరాని కులగా పుట్టవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించెదనని దీనిబంధునకు శ్రీగాంధీ మహాత్ముడు నడిచి యుండెను.

కనుక ఎల్లదను అంటరానితనము ఎంత అక్రమమో ఎంత అమానుషమో గ్రహించి దీనిని రూపుమాప జేయుకై యత్నించెదరుగాక.

భర్మస్వరూపుడగు పరమేశ్వరుడు నిరత్యాహులై పడి యున్న మా గంజాం జిల్లా ఆదిమాంధ్రులకు మారినోత్సాహము ను కైర్ద్యమున, బలమును ప్రసాదించుగాక.

అనతికాలములో అంటరానితనము నిర్మూలమైన సర్వ మానవులందు వికసిత్యై మిగిల్చునట్లు "ఓం శివో నామో శివో" అను వేదవాక్యము సార్థకమునగుగాక.

సోకటి గురువులు.

కాశ్మీరములో వజ్రదలులేకుండ జేయుటకు ప్రయత్నములు

కాశ్మీరము, నవం 21:— పరదలలో నష్టము పొందిన వారికి సహాయమొనరించు ప్రయత్నముల సందర్భమున శ్రీ కాశ్మీర మహాంజావారు ఉచితముగా కొంత మొత్తమును సంచి పెట్టుటయేకాక, 7000 రూపాయల నేలనును నవలకొని, 16000 రూపాయలను తక్కువ బదులుగా వొసంగిరి. ముందు అపాయము కలుగకుండుటకై చీనాబు నదీ ప్రవాహమును వేరొకదిక్కునకు మల్లింప ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. విారు పురమదగ్గర కరకట్ట కట్టుటకై జాబితా తయారగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వ్యాయామక్రీడలు
విశాఖపట్టణముజిల్లా వ్యాయామక్రీడాసంఘము యొక్క ద్వితీయ వార్షికక్రీడలు పోటీపందెములను లీగువారిచే విషయ నగరమునందు నవంబరు 25, 26, 27, 28 వ తేదీలందు జరుపబడును.

మహారాజశ్రీ విజయనగరసంస్థాన ముఖ్యమంత్రి లగు యోచారి నరసింహముపంతులు ఎం. ఎ. గారు బహుమతులు పంచిపెట్టుటకు దయతో సంగీకరించిరి. భీమునిపట్టణము } మద్దూరి కోదండరామదీక్షితులు, 18-11-29 } కార్యదర్శి.

కార్యక్రమము
25-11-29 శుక్ర 7 గం|| బాడ్మింటను ఆటలు (జూనియరులు, సబ్ జూనియరులు)
ముల్ 2-80 ఆటలు, సీనియరులు
26-11-29 శుక్ర 7 గం|| వాలీబాలు, ఫుట్ బాలు, హాకీ, ముల్ 3 గం|| ఫుట్ బాలు, హాకీ, చెడుగుడు.
27-11-29 శుక్ర 7 గం|| బాడ్మింటను తుదియాటలు, వాలీబాలు, తుదియాటలు, చెడుగుడి.
ముల్ 3 గం|| హాకీ తుదియాటలు
28-11-29 శుక్ర 7 గం|| చెడుగుడు తుదియాటలు
ముల్ 3 గం|| ఫుట్ బాల్ తుదియాటలు
4-80 గం|| బహుమతులు పంచిపెట్టుట.
మద్దూరి కోదండరామ దీక్షితులు, కార్యదర్శి.

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ నవంబరు నెల 22-వ తేది శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రాదీ	అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రాదీ	వర్షపాతము	అత్యధిక వర్షపాతము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పరిమితము
గోపాల్ పూర్	85	65	...	25.7	+ 14.1
విశాఖపట్టణము	84	75	...	10.1	— 0.1
కాకినాడ	85	72	...	7.2	— 5.4
మచిలీపట్టణము	85	71	...	5.1	— 8.0
కర్నూలు	90	69	...	3.9	— 0.5
బళ్లారి	86	67	...	8.6	+ 2.9
అనంతపురం	...	...	...	6.0	+ 0.8
కడప	87	70	†	9.2	+ 1.6
నెల్లూరు	87	78	...	17.5	+ 0.6
మద్రాసు	86	75	0.8	19.8	— 2.5
కడపూరు	85	75	...	22.6	+ 0.1
నెల్లూరు	85	67	...	18.4	+ 1.2
నేలము	88	66	...	7.0	— 2.8
కోయంబత్తూరు	86	67	...	7.2	— 2.8
తిరువనాపల్లి	87	71	...	12.7	+ 1.6
నాగపట్టణము	88	75	0.8	16.5	— 6.9
మధుర	89	71	...	18.9	+ 1.8
పొంబట్	84	78	...	19.4	+ 1.5
పాలంకోట	...	...	0.1	14.1	+ 1.6
తిరువేండ్రము	82	78	0.1	16.0	— 0.2
కొచ్చిన్	86	76	...	80.8	+ 11.9
కాలికట్టు	92	78	...	10.4	— 4.8
పంగుళూరు	91	74	...	18.1	+ 7.7
తెనుకూరు	88	61	...	9.3	+ 0.8
మేర్కాళ	77	59	...	8.0	— 3.5
కొడైకనాల్	57	49	†	21.5	+ 5.9
హనుర్	67	47	0.1	18.5	...

సర్కారులు:—ఆకాశము మబ్బుగానున్నది. శివోష్ణస్థితి కొంచెము మామూలుకంటె ఎక్కువ.
డక్కా:—కడపలో చినుకులు పడెను. మబ్బు పట్టముగా నున్నది. కర్నూలులో రాత్రివేడివి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
కర్నూటకము:—మద్రాసులో శేషియ్యదయ్యను 25 పెంట్లు వర్షించెను. మబ్బు విస్తారముగా నున్నది. రాత్రివేడివి 3 మొదలు 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
ఏ. ఏ. నారాయణయ్యర్లు, హయానాథ వరదాచార్యులు

వంగరాష్ట్రపు నాయకులపై రాజద్రోహపు నేరము

డాక్టరు విజయకృష్ణబోసుగారు తుమాపగాకొరుట కలకత్తా, నవంబరు. 20: — కేటిదినము ఆలిపూరు మాజిస్ట్రేటు కోర్టులో వంగరాష్ట్రపు కాంగ్రెసు నాయకులగు బాబు సుబాస్ చంద్రబోసు- కిరణుకరరాయి ప్రభుత్వంపై తేబడిన రాజద్రోహ నేరపు కేసునందు నిందితులలో నొకరగు విజయకృష్ణబోసుగారు తుమాపగా కోరిరి. రాజకీయ నిర్బంధితుల ఉత్సవమున ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులకు విరుద్ధముగ రాజద్రోహ పూరితములగు కార్యములతో కూడిన పతాకములతో ఈరేగింపు జరిపిన నేరము వీరిపై మోపబడెను. విజయకృష్ణబోసుగారు ఉత్సవమునందు పాల్గొని నందులకు తుమాపగా చెలిపిరి. విప్లవ పూరితములగు భావములు ఉత్సవము సందర్భమున ప్రకటింపబడునని తెలిసివారు అందులో జోక్యము కలుగజేసికొని యుండరనియు, సభ్యులు విప్లవపు కేకలు వేయగనే వారు ఆచోటు వదలిపోయినదియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారి పక్షమున పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరు తుమాపగాను అంగీకరించి వారిపై కేసును ఉపసంహరించుకొనిరి.

మిగిలినవారిపై నేరవిచారణ డిసెంబరు 4 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

సర్ మహమ్మద్ హబీబుల్లాగారు

న్యూ డిల్లీ, నవం 20— సర్ మహమ్మద్ హబీబుల్లాగారి రాజప్రతినిధి కార్య నిర్వాహక సభా సభ్యత్వ కాల పరిమితి 1930 వ సంవత్సరం మార్చి నెల 31 వ తారీఖువరకు సార్వభౌమనిచ్చే మోచ్చింపబడినదనియు, వారు తమ వుద్యోగమును వదలినపుడు దానిని సర్ ఫజ్జీ హుసేన్ గారు గ్రహింపవలయునని సార్వభౌముడు యజ్ఞాపించెననియు, ప్రభుత్వ ప్రకటన దెలియజేయుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రెడ్డిమహాశయులకు విజ్ఞప్తి

ఈ నవంబరు నెల 23-24 తేదీలకు సరియగు కుక్కసం పెన్సర కార్తీక బ 7-8 తేదీ, ఆదివారములందు హైదరాబాదు శ్రీయుత రావు బహదూర్ యస్. వెంకటరెడ్డిగారి యాజమాన్యమున కడపపుగమున తొమ్మిదవ రెడ్డిజన మహాసభను జరుప నిశ్చయింపబడినది గనుక రెడ్డిమహాశయు లెల్లరు సభకు దయచేసి కార్యక్రమములో పాల్గొని సభను అఖండవిజయవంతముగా మంప ప్రారించుచున్నాను. తమవిధేయుడు, కడప కే. కోటి రెడ్డి, తేదీ 9-11-29 ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు

కార్యక్రమము

23-11-29 శనివారము

సభ్యాన్నం 8 గం|| రెడ్డిజనసంఘ అధ్యక్షులు మనగాల

రాజావారి ప్రారంభోపన్యాసము.

,, 8-30—5-30: మహాసభ.

,, 5-30: విజయనిర్ణయసభ.

24-11-29 ఆదివారము

ఉదయం 8-30—11-30: సభ: తీర్మానములు.

సభ్యాన్నం 2-30—6: ,, ,,

అధ్యక్షుల ముగింపు ఉపన్యాసము.

గజికి తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

ఈ తైలమును నాలుగు చూటలు కాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుగు, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును. అమ్మ వ్యాధిగారి గిర్రో, బొంగాయి - ముదరాను

జితేంద్రలాలు, నృపేంద్రబెనర్జీలపై కేసు

కలకత్తా, నవంబరు. 20:— సతీశ నేనుగారి విడుదలకై సెప్టెంబరు 17 వ తేదీని కలకత్తాలో ఆల్బర్ట్ హాల్ నందు జరిగిన సభను ప్రాధానము నృపేంద్రచంద్ర బెనర్జీగారు ఆధ్యక్షతవహించిరి. ప్రాధానము జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారు రుజువుపించిరి. వీరి ఇరువురిమీదను 124-ఎ సెక్షను ననుసరించి కేసులు తేబడెను. జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారు తన నిర్దోషిత్వమును ప్రకటించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—నేను ప్రభుత్వమువారి షరతులను విమర్శించితిని, కొంత కఠినముగ విమర్శించితిని, కాని, ఉపన్యాసము విమర్శన మనునగాని రాజద్రోహము కాజాలదు.”

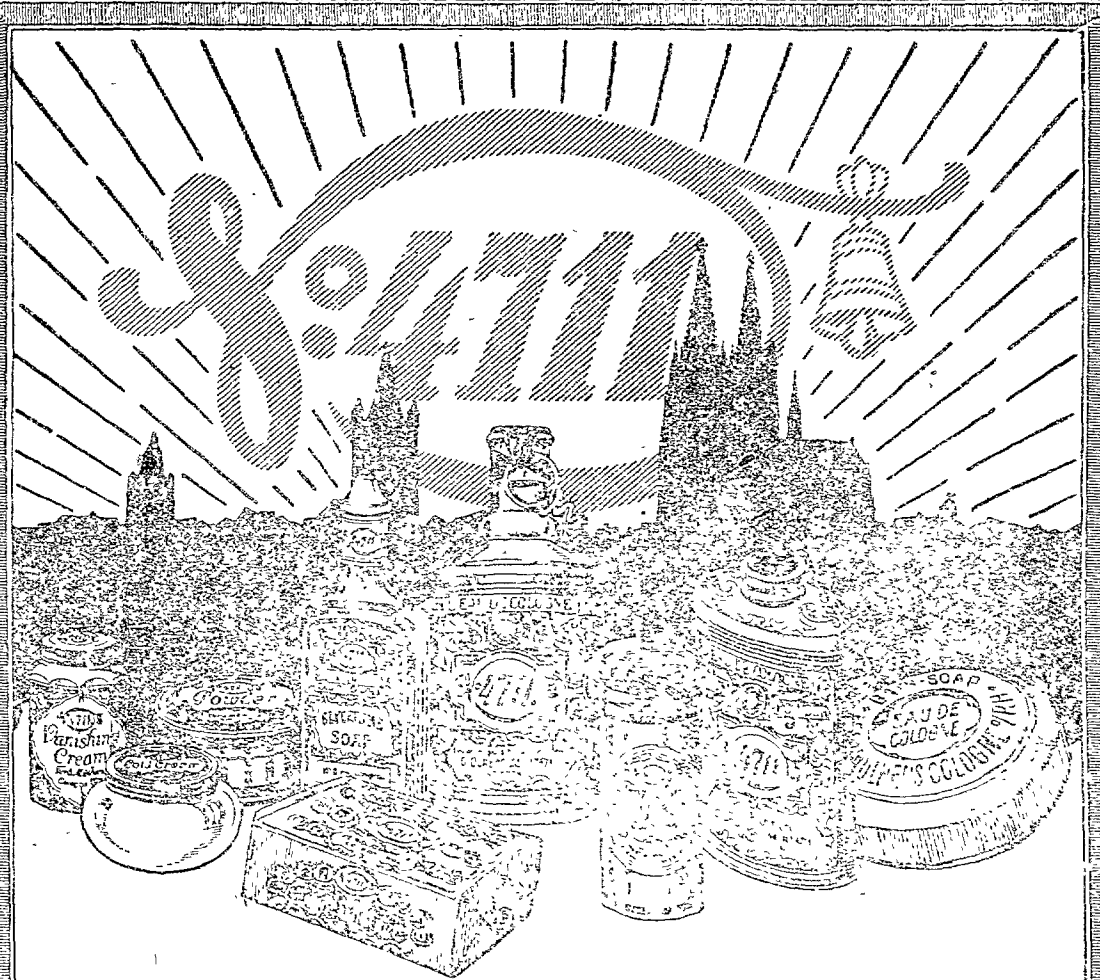
ప్రాధానము నృపేంద్రచంద్ర బెనర్జీగారు ఇట్లు చెప్పిరి:— నామీద నాలుగు సెక్షనులకేసులున్నవి. కావున నే నేవి యు చెప్పుజాలను. నేను బ్రిటిషు ప్రజలకు విరోధిని కాను, న్యాయబుద్ధి కలిగి నావలెనే ఎదురనిలిచి పోరాడు అంగీకరించి గౌరవించుచున్నాను. సహకారవాదుల ముని చెప్పుచును కుట్రలు చెయ్య భారతీయులనే నేను ద్వేషించుచున్నాను.

మాజిస్ట్రేటు రేపటిదినము ఉత్తరువులను ప్రకటించు నట్లు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

WANTED

A Pattern Maker Chargeman, Grade Rs. 265/- rising to Rs. 360/- in 5 years. Leave, Provident Fund etc. Under Indian State Railway Rules. Must have served his time in a large Railway or General Foundry and be capable of dealing with new work. Age not to exceed 35 years.

Application with copies of testimonials should be made to the Works Manager, G. I. P. Rly. Parel.

ఒక పట్టణము - ఒక గుర్తు

కలోన్ “4711” అందమైన నస్తు సముదాయములో కెల్ల శ్రేష్ఠమైనది, యింతకంటె మరొకటియుండబోదు. “4711” ఎడికలోన్ తదితర సుగంధ పరిమళములన్నిటికి “4711” నెంబరు: చేర్చబడియున్నది.

బంగారు, నీలముంగళంలో చిత్రించిన “4711” నెంబరు గుర్తుకొకటిను తెలియజేయును. నాణ్యమైనదవటకు అదేగుర్తు.

4711 Eau de Cologne

గుంటూరుమండల జాతీయ మహాజనసభ

మంతనవారి పాలెమందు జరుగనున్నది

చింతలపల్లి పాట, యాత్రీశ్రీ, హిందూస్థానీ నేపాదళ రాష్ట్రము, రైతుసభ, ప్రజా గుంటూరుమండల హిందూ రాష్ట్రములపై రాసభలకుగా జరుగును.

దెలిగేట్లు

1. ఇంటికి దెలిగేట్లు చేర్చు యే గ్రామసంఘము కంపియింపజేయదు. యీ నెల 25 వ తారీఖులోపల దెలిగేట్లు చేర్చుకొని పంపగోరుచున్నాము. తరువాత పంపిన వారిపై అమోదించబడవు. కాన్సర్వేటరువచ్చి అడ్డీవను అమోదించబడవు. చాలాచోట్ల జిల్లాకాన్సర్వేటర్ల సెక్రటరీల సిఫార్సులతోవచ్చి అడుగుచుందురు. దయయించి అటుల చేయక 25 వ తారీఖులోగా ఆహ్వానసంఘమువారికి పంప ప్రార్థన; జాతీయసభ దెలిగేట్లు అన్ని మీటింగులకు వెళ్లవచ్చు కుగాని నోటింగు అధికారముండదు. మిగతామీటింగులకు దెలిగేట్లు 0-6 0 ఆకాలు నిర్ణయించబడవలసింది. సభలసమయము లందు యేమిటింగుకు దెలిగేట్లు టికెటుయొందునో వాటి నోటింగులో పాల్గొనవలయును.

ప్రేక్షకులు

2. అన్ని సభలకు 1-0-0 రూపాయి నిర్ణయించబడవలసింది. ఒక రూపాయిపెట్టి టికెటు కొనినవారు నిరాకరింపక మూడు రోజులలో జరుగబోవు అన్ని సభలకు వెళ్లవచ్చును.

ఉద్దరప్రదర్శనము

3. సభలలో పాటు ఉద్దర ప్రదర్శనముగూడ జరుపబడును. శ్రీయంత దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు ప్రదర్శనము తెచ్చెదరు. అఖిలభారత చరఖాసంఘముయొక్క ఆంధ్ర కాఖిలదళము, సీతానగర ఆశ్రమమువారును ఉద్దర పంపుటకు అంగీకరించిరి. గుంటూరుమండలి శ్రీరామరాజా కేసుపరీక్షకు వారుకూడ కుసుసామాను తీసుకొనివచ్చుటకు అంగీకరించిరి.

వివిధముల కుర్చీలు, పట్లములు, పెట్టెలు, నగైరాసామానులు క్రమక్రమం దరలకు అమ్ముదురు. సామాను చాలా అందముగాను బట్టిగాను వుండి కొన్ని సామానుకన్న ఖరీదు స్వల్పముగాను యొక్కువ రోజులు వుండును. స్వదేశీవస్తువుల ప్రచారముల నుద్దేశములచే కర్తవ్యము అందరియందు వున్నదిగదా?

స్థాన హైప్రింగు

4. శ్రీయంత నడింపల్లి వేంకట లక్ష్మీ నరసింహా రావు పంతులుగారు స్థాన హైప్రింగుకు అంగీకరించిరి.

5. సభల అధ్యక్షులపేరు ఆహ్వానసంఘ అధ్యక్షులపేర్లు ప్రోగ్రాం ఎగైరాలు ముందు తెలియజేయుదుము.

6. మార్గము.

పామురు ప్రేక్షకులలో దిగి గుర్రపు బండ్లమీదను కారు మీదను ఎండవోలు కృష్ణకాళియ్య రేవువరకు వచ్చిన అక్కడ నుంచి రెండొడ్లబండ్లు యేర్పాటు చేయుదుము. రేవు దగ్గరనుంచి రెండుమైళ్లన్నర యుండును. కొంచెము ఖర్చుగాని తొందరగా రావచ్చును. రెండవమార్గము తెనాలిలో రాత్రి 8 గంటలకు జోటులు బయలుదేరును. ఆ జోటులో డ్రైలుదేరి తెల్లవారి 6 గంటలకు పిల్లలవాని పాల్గొ లాకులవద్ద దింపును. అక్కడనుంచి రెండొడ్ల బండ్లుయుండును. ఒక మైలుమార్గము. నూడవ మార్గము తెనాలి రేవువద్ద లైనులోయున్న భట్టిప్రోలు ప్రేక్షకులలో దిగిన కార్లమీద ఎండవోలు రేవుదగ్గరకు రావచ్చును. అక్కడనుంచి రెండొడ్ల బండ్లుయుండును యీ మార్గము రేవుతెనాలికా వారికి, కొంత తెనాలి తాలూకావారికి అనుకూలముగాని మిగతావారికి ఉబ్బుఖర్చు యొక్కువ. తెనాలి, గుంటూరు, నగైరా తాలూకాల వారు జోటుమీద రావచ్చును. ఖర్చు తక్కువకాని ఒకరాత్రి యంతయు పడవలో యుండవలయును. పామురు మార్గమునుం జూ కొంచెము ఖర్చుగాని తొందరగా జేరవచ్చును. వంగవోలు, తాపట్ల తాలూకాలవారు పామురు మార్గమునుండా రావచ్చును.

మంతన వేంకటరాజు

ఆహ్వాన సంఘ సెక్రటరీ.

ఒక లేఖరి కావలెను

లైన్ రైటింగునందు మంచి చేగము గలిగి వట్టియు, ఆంగ్లభాషనుండి ఆంధ్రమునకు భారాళ యుగాతర్థమూ చేయగలిగినట్టివారు మాత్రమే స్వ దస్తూరితో దరఖాస్తులను ఈదిగువ విలాసమునకు చేరువచే పంపుకొనవలెను.

A. D.

C/o Andhrapatrika,
P. B. No. 212, Madras.

జాబులు

అఖిలభారత సనాతనధర్మమహాసభ-చెన్నపురి

1. సనాతనధర్మమహాసభకు సహాయముచేయు స్వచ్ఛంద సేవకులు నాయకుడుగా, విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థి సైనికదళమునకు చేరిన, శ్రీరామ్ యస్. రాఘవాచారి బి. ఏ. ఆనర్సు గారు నియమింపబడిరి.
2. సభకు సహాయము చేయుటకుగాను సనాతనమతమునకు చేరినవారును, పూర్వాచారపరాయణత్వమునందు విశ్వాసము గలవారు తమదరఖాస్తులు పంపకొరబడుచున్నారు.
3. ఇర్లవిశ్వేశ్వర, స్వచ్ఛందసేవకులకు దినమునకు 3 కాకాహార భోజనము లియ్యబడును. సభలకు 2 దినములు ముందు గాను సభానంతరము 2 దినములు భోజన మియ్యబడును.
4. వారణాసిపురమునగల శ్రీ భారతధర్మమండల పీఠాధిపతులకు, శ్రీ జ్ఞానాంధజీ స్వామివారు యీసభయందు ఆదరణమాపుచు, ఆహ్వాదే శ్రీముఖము పంపిరి.
5. ఆసాము, వంగ, సంయుక్తరాష్ట్రములనుండి ప్రతి నిధులు 19 వ తేది ఉదయమున చేరుదురు.
6. ఇతరవిషయములకు కార్యదర్శిపేర వ్రాయవలెను. 88 నెంకటాచలముదలిపిడి, పాల్కురెవెను. యు. పి. కృష్ణమాచారి, కార్యదర్శి.

ఒరంపుర మహిళా సమాజము

ఈ సమాజముయొక్క 16 వ వార్షికోత్సవము పురమందిర మందు యీ నెల 17 వ తేది మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు జాతీయగీతములతో ప్రారంభింపబడినది. సభకు సుమారు మూడునెండు మంది స్త్రీలు విచ్చేసిరి. ప్రధమమున మహిళా సమాజ అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి వరహగిరి వెంకటసుబ్బమ్మగారు దైన్యప్రార్థన జరిపి తదుపరి స్త్రీవిద్యాలభిమానులను పెద్దలును అగు శ్రీమతి పాకల శ్రీరంగనాయకమ్మగారిని అగ్రాసనాధిపత్యమును స్వీకరింపమని సమాజము తరఫున కోరుచు ఆమెను కర్పూరమాలాలంకృతుల జేసిరి. అంతట సభ్యురాలొడ కరతాళధ్వనులతో ఆమె ఆననమును స్వీకరించి తమకు గౌరవపదవి నొసగి నందులకు సమాజురాలొడకు తమకృతజ్ఞతను తెలిపిరి. పిమ్మట శ్రీమతి సీతాబాయిగారు స్వాగత సమాజాశీర్వాద శ్లోకములను చెదిరిరి. అటుపిమ్మట సమాజకార్యదర్శిని సమాజముయొక్క యే దానియనుబంధమున విజయలక్ష్మీ పుస్తకభాండాగారము యొక్కయు కార్యదర్శివేదకు చదువుచు ప్రస్తుతము సమాజమునందు 50 మంది సభ్యురాలొడు కలరనియు, 50 సాధారణ సభలు 12 ప్రత్యేకసభలు జరుపబడినవనియు, భాండాగారము నందు 570 పుస్తకములు కలవనియు, ప్రతివారము స్త్రీలకుచితముగ పుస్తకము నివ్వబడుచున్నవనియు తెలియజేసిరి. నిజేది కాంతమున సమాజమునకును భాండాగారమునకును విరివిగా విరాళములిచ్చియు సభ్యురాలొడుగా చేరియు వాటి యభివృద్ధికి తోడ్పడమని స్త్రీల ప్రార్థించిరి. అనంతరము సమాజ గౌరవాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి గాదె చూడేశుడుత్తమ్మగారు పంపిన సందేశము చదువబడెను. పిమ్మట అధ్యక్షురాలు మతసాంఘిక విషయములగురించియు తదితర విషయముల గురించియు దీర్ఘపర్యాసమును గావించిరి. పిమ్మట పా. రామలక్ష్మమ్మగారు స్త్రీవిద్యను గురించి వుపదేశించిరి. తర్వాత బాలికలు సంవత్సరోత్సవిషయమున సంభాషణను జరిపియు, "శశిశ్రీ" నాటకమును కడురమణీయముగ ప్రదర్శించియు సభికురాలొడ నానందపరవశుల గావించిరి.

చివరకు అధ్యక్షురాలికి సభ్యురాలొడకు వందనముతోను, మంగళముతోను సభ రాత్రి 7 గంటలకు జయప్రదముగా ముగిసినది.

కొం. విజయలక్ష్మీబాయి,

కార్యదర్శిని.

ఆంధ్రదిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పారుగూరివారికి	చెన్నపట్నమువారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
అరుదూసములకు	12 0 0	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వార పత్రిక

వారపత్రిక సంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడు.

యానాంకు లేచిపోతారా?

ఏరయిలులో చూచినను, ఏపడవలో చిన్నను, ఏవంటి పూటి యింటిపద్ధ చూచినను, ఒకచోటననేల, పదిమంది సమావేశమైన ప్రతిస్థలమందు, కారదాబిల్లు ఆందోళనయే గదా! ఈ మార్గశిరమాసములో జరుగబోయే వివాహములు కొన్ని లక్షలందునని వానమ్మకము. పసికూనలకు సహితము వివాహము గావించుటకై యత్నించుచున్నారు. ఈ సోదరులు ముక్కుపచ్చలారని పసికూనలకు, వివాహముగావించి, దా మెట్టిసౌఖ్యము, ఆనందము అనుభవించ నెంచిరో అర్థమగుటలేదు. బిల్లు అమలులోనికి వచ్చినతరువాత, పదునాల్గు ఏండ్లవచ్చువరకు వివాహము లుండవుగదా! అందరికి ఒకే సమస్య అయినపుడు, ఒకరిని ఒకరు వెలివేయువారుందురా? వారికి మాత్రము యిట్టిదిరాదా? ఎట్టికేలకు, ఎవరైన వెలి అనుబోధ పెట్టుచో, సంఘ మూరకుండునా? కొండలు దురభిప్రాయము, భయముకలిగి, యానాము లేచివెళ్లి వివాహములుచేసుకొని, సంవత్సరం దాటిన తరువాత రాగలమనియు, సంవత్సరం దాటినతరువాత శిక్షింపబడవనియు, చెప్పుకొనుట ప్రారంభించినారు, మన సంఘమును ఆవరించియున్న దురాచార పితాచమును నవతలికి త్రోయ యత్నించుచున్న నిట్టి తరుణమున, నిట్టి పిరికివారలు, యిట్టి భయమును పొందుట ఆశ్చర్యమేమిస్తుంది. "రాకన్ మానవుడని వృద్ధులు మహారాజ్యంబులం డాగినన్" అనిచెప్పు రీతిగ, యానాం వెల్లి నప్పటికిని, అట్టి ఆచారము చిరకాలకాము నిలిచియుండ నేరదని నా సోదరులు తలంచెదరుగాక!

తల్లాద్రగడ వెంకటేశ్వరరావు.

సకలత్వాలాగారి ప్యాసుపోర్టు

నిరాకరణము

బీము నర్సిసు)

లండన్, నవంబరు 20.—గల్లోచరు, సకలత్వాలాగార్ల ప్యాసుపోర్టు నిరాకరణమునుగూర్చి బ్రిటిషుపత్రికలన్నియు విన్నవన్నవి. కాని ఒక్క డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ పత్రిక మాత్రము ఇండియా కార్యాలయమువారి చర్యను సంపాదకీయమున సమర్థించుచున్నది. సాధారణముగ వ్యక్తులు స్వేచ్ఛగ సంపించుటను అరికట్టుట అవివేకమే కాని ప్రత్యేక పరిస్థితులు ప్రత్యేకముగా ప్రవర్తించి ప్యాసుపోర్టులను నిరాకరింపవలసి వచ్చును. ప్రభాత్యమునకు ప్రత్యేకపరిస్థితులందు ప్యాసుపోర్టులను నిరాకరింపవలెను. ఇంగ్లండులో సకలత్వాలాగారు తనను తప్ప ఇతరులపక్షమున ప్రాతినిధ్యమునుబడయరని సాధారణముగ భారతీయులెరుగరు. తీవ్రముగ ప్రతిపూలముగ బ్రిటిషువారిపట్ల ఆందోళనము సల్పువారలకు ప్యాసుపోర్టులను ఇవ్వనటులే తనకుగూడ ఇవ్వలేదని మొఱపెట్టవచ్చుననుచున్నది. కాంతియుతముగ బ్రిటిషుపాఠులకు ఇవ్వ నలసిన ప్యాసుపోర్టుల నీయ నిరాకరించిన సకలత్వాలాగారు మొఱపెట్ట వలెలేదనుచున్నది.

రావు ఆటో ఎక్సువర్సు

మాన్యులు

ప్రకాశకులు శ్రీరామ మోహారు స్కూలు-

మదరాసు

ఈ మాన్యులు 8 సంపుటముల అంగ్లగ్రంథము. మొదటి సంపుటమును కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ప్రస్తుతము రెండవ సంపుటముగూడ విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నదని ప్రకాశకులు తెలిపిరి. నెలకు రెండు సంపుటముల చొప్పున నాలుగునెలలలో గ్రంథ మంతయును ప్రకటింపబడును. ఒక సంపుటము నెల 4 రూపాయలు. అంగ్లభాషలో 8 సంపుటములును ముద్రింపబడిన పిమ్మట ఆంధ్రభాషలో గూడ ముద్రింప దలచితిమని ప్రకాశకులు తెలిపిరి.

ఈ మొదటి సంపుటమునందు 156 పేజీలలో 9 పాఠములు కలవు. ఆయా విషయములకు సంబంధించిన యువకరణాలు పటములుగూడ నిందు కలవు. (1) మోటారు బండిలో పనిచేయునట్టి వివిధభాగములు (10 పేజీలు) 2. పరరు ప్లాంటులు, కంప్రీలు, పార్షన్ (11) 3. ఇంజనులను కట్టెడురీతి (17) 4. సిలండరులు కలసి పనిచేయురీతి (20) 5. ఇంజనులు పనిచేయురీతి (14) 6. వాల్వుల నుపయోగించు పద్ధతి (14) వాల్వులను అప్పుచేడు పద్ధతి (18) 8. ఇంజనుకు చమురుజేయురీతి (26) గా ను కు ని ప్త శు ర గు లా లు పు రీతి (26)

శారదాచట్రము ప్రతికూలాందోళనము

ఎమ్. ఆర్. వి. కృష్ణారావు గారు, రాజమండ్రి

భారతీయుల అదృష్టం కొద్ది బాలశాలికలు ఆచారాన లాని కామంతికాకుండా రక్షించే శారదాచట్రము కాసనమయింది. ఇంతటితో పసిబాలికల కష్టాలు గట్టెక్కాయనునది భారత దేశం సత్వరాభివృద్ధి గాంచుతుందని తలచి సంకల్పిస్తాను. సమయంలో పాసికంలో పుడకల్లాగ ఈ పూర్వాచారపరాయణులు మాత్రం కాసనధిక్కారమే కర్తవ్యమని గోలపెడుతున్నారు. వీరి ఆందోళన మొదటినుంచి పరిహాసాస్పదంగానే వుంది. పూర్వాచారపరాయణుల డెప్రెస్సేషను సిగ్గు చెల్లినప్పుడు, ఏ పెద్ద పండితుడైనా ధాటిగా జూమాయిచి సంస్కృతిలో సన్మానం కోల్పోయాడంటే, గోవను ప్రభువు హడలేత్తి, వీళ్లం చేస్తారోరా బాబూ, ఏమంత్రాల్లావా ప్రయోగిస్తారేమో అని హడలు పుట్టి బిల్లు కాసనం కాకుండా వీటో చేస్తాడేమో అని భయపడినవారుకూడా కలరు. అల్లా అయితే బాగుండును అని తలచిన పూర్వాచారపరాయణులు లేకపోలేదు. వీరికి మొదటినుంచి చొకలే ఆహా. వివాహం సాంఘికం కాదని, అది మతం మీద ఆధారపడివుందని, ఆధునిక శాస్త్రజ్ఞుల అమూల్యపరిశోధనలన్నీ నైతేనేం, ప్రపంచ మానవచారిత్రాన్ని బట్టియితే నేం ఇదంతా మాత్రం సత్యంగాదని తెలుసుకుంటున్నాం.

పూర్వకాలం అనగా మానవుడింకా అనాకరిడుగ ఉన్నప్పుడు మానవులు సంపుటసంపుటగా నివసిస్తుండేవారు. వారికి వివాహమంటే ఏమిటో తెలియదు. క్రమంగా జాతి వృద్ధియవ్వొద్దీ, వారికి పిల్లలు పుట్టినకొద్దీ వివాహం ఒకవిధమైన రక్షణక్రింద అమలులోకి వచ్చింది. తన పిల్లలికి తానే బాధ్యత వహించవలెనని ఒకనియను ఏర్పడి వ్యాయరక్షణక్రింద వివాహ మేర్పడ్డది. క్రమంగా ఏకపత్ని, పాతివర్యాలు, నైతిక శాస్త్రాలు ఏర్పడ్డాయి. మానవుడు అభివృద్ధిగాంచి, తన బుద్ధి సూక్ష్మతను, తెలివితేటలను ఉపయోగించి పరిణామం పొందిన కొద్దీ వివాహమనేది ఒక సాంఘిక పుకట్టుబాటు. అది నేడుంటే లేవు పోవచ్చు. ఆమెరికాలోను రష్యాలోను కొన్ని సంస్థలను చూస్తే కొంతకాలానికి వివాహం పోలే పోవచ్చుననికూడా తెలుసుట కనకాశేమంది. కాని మతం, మానవుడు ప్రపంచంలో వున్నంతకాలం, ప్రపంచం వున్నంతకాలం పోదు. అది కొన్ని సత్యాలని నిరూపిస్తుంది. ఆ సత్యాన్నేవగడై మార్గాలను ఏయగంవారు ఆయగంబో ఏర్పాటు చేసుకుంటారు. శాస్త్రాలు, స్మృతులు ఎల్లకాలం నిత్యమలుకావు. భారతదేశంలోనేలో పరిసిగలనిబట్టి చూస్తే పూర్వాచారపరాయణులు వర్తమానంకము మనేది తప్పక వస్తుందని గొప్పరింపగలరు. ఇద్దాశ్రమ ధర్మము లేదిప్పుడు. ఆశ్రమధర్మము పోయినది. వర్తమేమనాత్రం నిలిచివుంది చాలా అనర్థాలకి హేతుభూతిమే. సాంఘిక సంస్థలు కాలానుగుణ్యముగా మార్పుజేందక తప్పదు. మార్పు, పరిణామము, ప్రకృతికాసనములు అవి లేక ప్రపంచమే లేదు.

అందుచేత మార మాలోచింపని మనపూర్వాచారపరాయణులు ఇంతటితో తమ ఆందోళనను కట్టిపెట్టిన బాగుంటుంది. ఇక కాసనధిక్కారము తమపరువుకోసం, తమ ఆముష్మికను ఖంకోసం పసికూనలని యజ్ఞపశువులలాగ తమస్వార్థానికి, ఆచారానికి, క్రోధానికి ఆహుతి చేయడంకన్నా అధర్మంగాని, అమానుషంగాని వుంటుందీ? కాసనధిక్కారం గావించి, జైలు కెళ్ల భగవంతునియెదుట ప్రగల్భాలు, కొడదామని లాగుండి వీరి ఉపా. ఈ ప్రపంచంలో వీరిని హస్తించేవాళ్లవ్వవుచుగా. అంతవరకు నిజం. భావిభారతనిర్మాతలైన యువకుల పానుచూతని పూర్వాచారపరాయణులు కాసనధిక్కారం చేసేయెడల పూర్తిగా గోల్పోతారు. ఇంతటి వీరే గనుక ఇధూనగల కష్టం లేకుండా వివాహాలు తమ బలవంతంకొద్దీ చేస్తే ఏ పడేతరువాతో కాసనధిలు ఇప్పటి యువకులతోను, యువకులతోను నిండి వున్నప్పుడు విడాకులపట్టం ప్యాసుచేసి వాళ్లని రక్షించారనే చార్తవారు ఏలోకంలో నున్నా వివగలరు.

1921 లో కాసన ధిక్కారంచేసి అసహాయవాదులు జైలులుకెళ్లలేదా? ఇప్పుడెళ్లబంటేదా? వారిని దేశం గౌరవించి పూజిస్తోంది. అల్లాగే మనం ఈ విధంగానైనా జైలులు కెడితే ఏదో పేరు తెచ్చుకోవచ్చు అనుకుని జైలులుకెళ్ల పూర్వాచార పరాయణులు కొందరుంటారు. కొందరేమిటి? వారు జైలులు కెడితే అందుకేనని ప్రతివారు తలపారని వారు వృథం గా నమ్ముచున్నాను. కాని వారికి వీరికి హస్తములేకాంతరం తేడావుందని తలచికోందురుగాక. మొదటివారు భారతమాత చాస్యనిముక్తికి సర్వస్వమర్పించినవీరులు. స్వేచ్ఛారాధకులు దేశభిక్షులు ఇప్పుడు జైలులు కెళ్లనే బామ్యే పూర్వాచారపరాయణులు మతి ధర్మమును పేరుతో,

భారతమాతని, స్వేచ్ఛకై, స్వాతంత్ర్యముకై పెనుబానుతూ కొంచెమో గొప్పో సాంఘికంగానైనా స్వేచ్ఛ పొందిన భారతమాతను, ఆచారమనే శృంఖలచే బంధింప ప్రయత్నించిన భావవాదులు, వేళ్లతోను లని గ్రహింపక మానరు.

శారదాచట్రము చట్ట మయిందగదా అని ఏగ్రిలులోపున పసికూనలకు పుస్తముజేద్దాం, యెండికో చొకడికట్టి చెడవోచని బాలికలకు వివాహంచేసినా, లేక తరువాత కాసనధిక్కారం చేసినా వారికి దైత్యం లేదనిన్ని, భావవాదులని, ఆచార శృంఖలాబద్ధులని, తా మనుకోన్నట్లుగా గాక పరలోకసౌఖ్యానికి మారమునలారనిన్ని యువకలోకం తప్పక తెలుస్తుంది, ముమ్మాటికి నిజము. పెద్దలయిన పూర్వాచారపరాయణులందుచేత తమ వృథాబోధన నింతటితో దిగమించుకుని సంఘాన్ని, మానవజాతిని, కలసి వదిలేట్టి, భారతకల్యాణానికి తోడ్పడమని నామనది.

హైదరాబాద్ సంగమసంస్కరణసభ

కలకత్తా, నవం 21:— కాంగ్రెసు నాయకులూ హోదాలో జరుగవచ్చు హైదరాబాద్ సంగమసంస్కరణసభకు శ్రీ హరిబిలాస్ శారదాగారు అధ్యక్షులుగా నుండవలయునని బెంగాలు సంఘ సంస్కరణసంఘము నిర్ణయాన్ని చేయుచున్నది. (ప్రే. ప్రే.)

చంద్రగుప్త నాటకము

గ్రంథకర్త శ్రీయుత జోషులగడ్డ సత్యనారాయణ మూర్తిగారు ఎం. ఏ. బి. ఎల్.

రాజమహేంద్రవరమున సరస్వతీ గ్రంథమండలి నాటకాడు బంధమున 8 వ నాటకమును నీ చారిత్రకనాటకముచు కృతజ్ఞతతో వందలకొంటిమి. ఇది వివరములు నాటకము. ఇది వృత్తము సప్రసిద్ధము. ప్రార్యంభకథాపకుడగు చంద్రగుప్తకు కథా నాయకుడు. శైలి మృదులమగు గ్రాంథికము. దీనివలకు 1-0-0, చలయనా గిబుల ప్రాయసలెను.

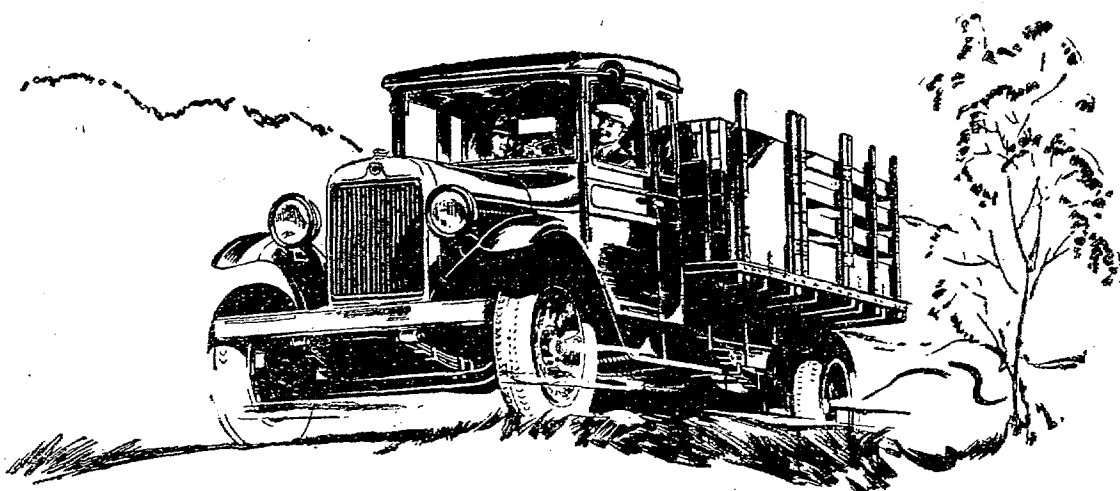
మేనేజరు సరస్వతీ గ్రంథమండలి, రాజమహేంద్రవరము.

బెంగాలురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు

కార్యనిర్వాహక సంఘము

నేనుగువూగారి రాజీనామా

కలకత్తా, నవంబరు 21:—నవంబరు 17 న తాత్కాలిక సై సంఘమునకు ఎన్నుకొనబడిన కలకత్తా పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు జే. యమ్. శేషునూగారు నేటిసాయంత్రము తమ పదవ్యర్థమునకు రాజీనామా వ్రాసెరి. (ఆ. ప్రే.)

మీ కు త గి న ది మీ రే ఏ ర్చ ర చు కొ ను డు

బస్సులోగాని బ్రక్కులలోగాని మీ కనుకూలమైనది మీరే ఏర్పరచుకొనుడు. మీ అవసరములకు ఎంత ఎవరు, ఎంత స్పీడ్ కాకలెనో లేక ఎంతబరువును మోయగలదో విచారింపుకొనుడు, తమదరి డాబ్బీబరక్స్ బస్సును, బ్రక్కులను పరిశోధింపుడు. మీ కనువైన బస్సు లేక బ్రక్కు సులభముగా దొరకును. మీ రుపయోగించి చూచుడు.

ఎట్టికరిగ్గితు లుండెనను ఎక్కువవనికి తాళగలదు. ఎక్కువసామ్యు సంపాదించి యివ్వగలదు. అందుపయోగించిన వస్తుసామగ్రి శ్రేష్ఠమైన దగుటచే ఎండ్ల పరిష్కారముకూడ చక్కగా మున్నును. లాభమును చేకూర్చి యిచ్చుచుండును.

డీప్లీబ్యాటర్:-

అడిసన్ అండు కో. లిమిటెడ్.,
మదరాసు.

L-X 133.

బెంగుళూరు, కల్కికోట, కొట్టయ్య, తిరుచినాపల్లి.

DODGE BROTHERS TRUCKS AND BUSES

1 3 0

వెడ్డిఉడ్ గారిపై సర్ వాల్టరువిల్సనుగారి దాడి

(బీము సర్వీసు)

లండను, నవంబరు 20:— వెడ్డిఉడ్ తెన్ను గారు సామ్రాజ్యపు నాడులను నాశనము చేయుచున్నారని సర్ వాల్టరు విల్సనుగారు డెయిలీ మెయిలు పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు. ఇతడు డిల్లీ పట్టణ బ్రిటిషువర్తకుల తరపున ప్రతినిధిగ నుండెను. ఇండియాలో బ్రిటిషువారి పలుకుబడి లేకుండ చేయుటకును, బ్రిటిషువర్తకులను పాడుచేయుటకును సంసిద్ధులై సంకల్పమును గావించుకొని రని వాల్టరుగారు రచించుచున్నారు. భారత రాజకీయవేత్తలు బహిరంగముగ చెలువుచున్నారనుచున్నారు. ఇండియానుండి బ్రిటిషువారిని వెడలగొట్టుటకు భారత రాజకీయవేత్తలు బహిరంగముగ సంసిద్ధులై యున్నారు. ఇండియాలో నివసించు యూరపియను బ్రిటిషు ప్రజలకు నియోజకాధికారముగూడ లేకుండ చేయుటకు నెహ్రూ కమిటీవారు దృఢీకరించినది. కాని బ్రిటిషు హక్కులకు భయము లేదనియు, ఆ భయమిచ్చిన విషయమును నెహ్రూ నివేదికలో నున్న సంగతినీ మాత్రము పేర్కొనడు. నెహ్రూకమిటీవారు అదిలోనే బ్రిటిషు ప్రజలకు నియోజకాధికారమును నూచించిరి. వారి కట్టి యుద్దేశ్యమే లేకున్న మొదటిలోనే ఏల వారు నూచించిరో ఇతడు చెలువడు. నెహ్రూకమిటీవారు తయారుచేసిన విధానము సందర్భములో యూరపియనులను నెహ్రూగారు అభిలషకు సమావేశమునకు ఆహ్వానించిన సంగతినీగూడ వాల్సనుగారు చెలువరలు.

ఇండియా ఎగుమతి దిగుమతి వర్తకాధికార మంతయు బ్రిటిషు వర్తకులచే యని వాల్సనుగారు రచించుచున్నారు. బ్రిటను అధినీవేశవ్యాపారమును ఇండియాలో సుంకములను ప్రజావెట్టి తగులబెట్టుటకు భారత రాజకీయవేత్త లలో విందుచున్నారట. యూరపియను సుంకములను తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుచు పనిలేనివారి సమస్యను పరిష్కరించుటకు థామస్ గారిని నియమించిన కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఇండియాలో బ్రిటిషు వ్యాపారమును నాశనముచేయుటకు జెన్నుగారిని, అంగీకరించి నందుల కేమనవలెనని వాల్సనుగారు రచించుచున్నారు.

తూర్పు ఆఫ్రికా సమస్య

[బీము సర్వీసు]

లండన్, నవం 20:—తూర్పు ఆఫ్రికా సమస్యను బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారు త్వరలో నాలోచించుచున్నారు. భారతీయులు కోరుకొన్న సామన్య నియోజకవర్గమునుగూర్చి సర్ క్యామ్యూలు విల్సనుగారి నివేదికనుగూర్చి నిశ్చయం పవలసి యున్నది. భారతీయులు యూరపియనులకు ఒకే ఎన్నికపట్టి యుండవలెనని కోరుచున్నారు. ఈ విషయమై తూర్పు ఆఫ్రికా లో భారతీయులు చేయుచున్న ఆందోళనమును గూర్చి వారి ఆశయములనుగూర్చి అధినీవేశ కార్యాలయమువారికిని, ఇండియా కార్యాలయమువారికిని నచ్చజెప్పటకు పండిత హృదయ నాథ కుంజ్రాగారు పాటుబడిరి. మంత్రివర్గ నాయకులతో ఇతడు పెక్కుసార్లు సంభాషించిరి. కార్మిక, లిబరలు, కన్సర్వేటివు పక్షములతో మాట్లాడిరి. భారతీయుల యభిప్రాయములపట్ల జెన్నుగారు సానుభూతిని కుంజ్రాగారితో చెలియ జేసిరి. కాని ప్యాష్టిల్లు ప్రభుని పెత్తనము సాగుచున్నది. అతనికి భారతీయులకు యూరపియనులతో పాటు సామన్యనియోజకపట్టి నీయ నిష్ఠము లేదు. మంత్రివర్గము త్వరలో సమావేశము గానుండుటచే ప్యాష్టిల్లు ప్రభునితో కుంజ్రాగారు ప్రత్యేకముగ మాట్లాడిరి. పర్యవసానమును కుంజ్రాగారు చెలువక నూనమును ధరించిరి. కాని ప్యాష్టిల్లుగా కేమయ్య ఇందుల కంగీకరించువారు గారనే చెలియుచున్నది. కుంజ్రాగారికిగూడ ప్యాష్టిల్లు ప్రభువు ఇష్టపడునని తోచుచున్నది. ప్యాష్టిల్లు ప్రభువు బహిరంగముగ భారతీయుల ఆశయములను సానుభూతితో జూడజాలనని చెలువుచున్నారట. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పట్టుదలను జూపుచున్నటుల కన్పించెదట. భారతీయుల తరపున వాదించునటుల లేదట. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరాప్తాఫీసువలె స్థాయి సలభమువారి యభిప్రాయములను చెపుట తప్ప భారతీయుల హక్కులను సమర్థించుట లేదట. రాజప్రతినిధి జెన్నుగారులు రాజప్రతినిధి ప్రకటనముచే బయలుదేరిన పరిస్థితులతో మునిగి యుండుటచే వారుగూడ భారతీయుల కోర్కెలను వారవిడిచి ప్యాష్టిల్లుగారికి లోబడెద రనుకొనుచున్నారు.

సామ్రాజ్యములో స్వేచ్ఛావ్యాపారము

బ్రిటిషుమంత్రివర్గమువారి వైఖరి

రంగు, నవంబరు 19:— సామ్రాజ్యములో స్వేచ్ఛావ్యాపారము నభివృద్ధి చేయుటకు ప్రభుత్వమువారేమైన చేయదలచి రాయని బీరరు బ్రూకు ప్రభువడుగ స్వేచ్ఛావర్తక విధానమును విడనాడువారము కామని దేశమంతయు పడేపడే చెలువుచున్న దనియు, డొమినియనులు ఈపదతి కంగీకరించుచో వారు తమ సంరక్షక వ్యాపారపద్ధతిని గోల్పోవలసివచ్చునుగాన డొమినియనులు ఈపదతి కంగీకరించమని ఆర్జుల్లు ప్రభువనెను. సామ్రాజ్య స్వేచ్ఛావర్తకముచే సామ్రాజ్యాభివృద్ధిగాంచలేదని యు దాని ననలంబించవలసివచ్చిన మాతృదేశముయొక్క ఆర్థిక విధానమును మార్చవలసి వచ్చుననియు సంరక్షక విధానముగ మార్చవలసి వచ్చుననియు చెలిసిరి.

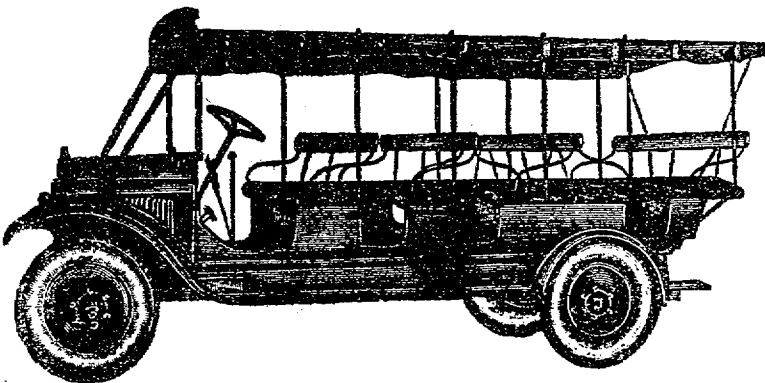
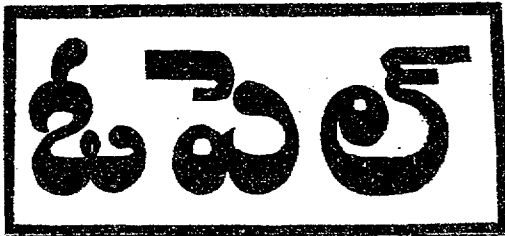
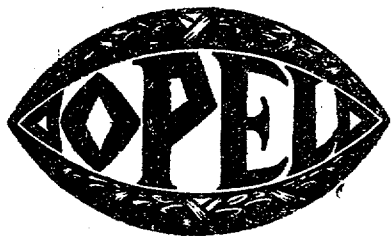
బీవరుబ్రూకుగారు చెలిపిన విధానములనే ఆహారపదార్థముల ధరలు హెచ్చుననియు ప్రభుత్వమువారుండుటకు పోత్వాహమును జూపజాలరనియు ఆర్జుల్లు ప్రభువు చెలిపెను. ప్రత్యేక సుంకముల విధానమును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించువారు గారనిరి. సామ్రాజ్య ఐక్యతను ప్రభుత్వము ఆవలంబించు విధానముచే యభివృద్ధియగు ననిరి.

యూదులపై ఆరబ్బులు పడి జంపకుండ ఆగస్టు 24 లేదని గాపాడినందులకు హబ్రులోనున్న చీపు పోలీసు వ్యక్తి యను కపలేటాగారికి రాజుగారి పోలీసుపతకమును బహుమతిగ నిచ్చిరి. పలనైయినులో సెప్టెంబరు 24 లేదవరకు 207 మృతులైరి. 879 తుతగాతులైరి.

మత్స్య పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయుటకును ప్రభుత్వము వారు పరిశోధనలకు 75,000 పానులను ప్రతిసాలను ఖర్చుచెట్టుచున్నారు.

డాక్టరు బెంజమిన్ నోలీసుగారు తనభార్యను జంపెనని గత నవంబరులో శిక్షితుడాయెను. అతడు ఆపిలు జేసికొనగా ప్రిసికపున్సులు జుడిమలుకమిటీవారికిని శిక్షను తీసివేయవలెనని సార్వభౌమునకు సిఫార్సుజేసిరి.

కావలసినవారు వచ్చి (ట్రయలు) పరీక్షించవచ్చును

జగత్ ప్రసిద్ధముగు జర్మన్ ఓపెలు కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది.

కార్లు, బస్సులు, ఉత్తమమైనవి. 1½ టన్ను బస్సు గ్యాలక్కు 23 మైళ్లు గ్యారంటీగా పనిచేయును.

Max.—H. P. 45.

“గ్రహం-వేజ్”

కార్లు, బలిష్ఠముగను, అందముగను యుండును.

కార్ల స్పేరు పార్టు ఎల్లప్పుడు స్టాకులో యుండును.

ధరలు, వివరములకు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయుడు:—

వాణి మోటార్సు, బెజవాడ.

కృష్ణా, గుంటూరు,

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలకు ఏజెంట్లు.

VANI MOTORS

(Proprietors: VANI PRESS)

BEZWADA

నగన్వతపవర్తైనేరాజమండ్రి

అన్ని విధములగు అచ్చుపనులు, బైండు పనులు చేయబడును.

సామర్థ్య

ఈమధ్య కొందరు మాత్రమే మార్కులవంటి మార్కులు కాయచేసి వారిబట్టలకు వేసికొని అమ్ముచున్నారు. అట్టి మార్కులున్నంతమాత్రమున అవి వున్న బట్టలు మావి అని ప్రజలు పొరపాటు పడవచ్చు. పెద్దాపురము కిల్ల-పంచలు కొనుగోలుకు హయొక్క ప్రేమ మార్కులను, ఆ మార్కులకొంద మారకం పెన్ నీలును ఆబట్టలమీదవున్నవా లేనా అని పరీక్షచేసి మాచి ఉన్నయెడలమాత్రమే కొనవలెను. లేనియెడల కొనవద్దని వేరేచెప్ప వక్కరలేదు.

మావద్ద సిల్క్ ఖండువాలు ధోవతులు, వర్తింగులు, గోరింగులు, వారమడి (పాత్తు) పంచలు, చీరలు మొదలయినవి అన్ని రకాలలోను, అన్ని ప్రజలలోను ఉన్నవి. నగిషీ అంచులతోను, జరితోను, జరి లేకుండగను, బీదలకును, ధనవంతులకును అన్ని తరగతులవారికి ఉపయోగించునట్లు చీరలు వస్త్రాలు మాయొద్ద వారకును, రు 500/-ల రూపాయలవరకు ఖరీదుగల చీరలు తయారు చేసియున్నాము.

కాంపిల్లు కొరవారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఇట్లు విన్నవించు,

ముప్పన సోమరాజు & వీరాజు.

ప్రాప్రయిటర్లు, శ్రీ లక్ష్మీశిల్ప ఫ్యాక్టరీ పెద్దాపురం
తంతివిలాసము }
"సిల్క్ గుడ్డు" } (తూర్పు గోదావరి జిల్లా.)

మీకు సంతానం, అనర్థకం,

అనవసరం, అయితే

'కాంట్రా నెప్టిన్'

ఒక్కటే

నిరపాయమైన, అమోఘమైన

ఉపాయం

ఉపయోగించండి!! తెలుస్తుంది.

పెద్ద పెద్ద డాక్టర్లచే పొగడ్త గన్నది

16 మోతాదుల ట్యూబు రు. 1-12-0

ట్యూబులకు, ఇతర విషయాలకు, ఈ దిగువచిరునామాకు వ్రాయండి.

ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్.

1/3 అంపర్స్ వీధి, (ఇంగ్లీషు టాక్సీ కంపెనీ వద్ద)
బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు నెగరోగములను నివారించి మూత్రము నీడుగునప్పుడు గలగు పొటలు, మంట, చురుకును యింజక్షన్ లతోను పిచ్చికారీలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును
సీసా 1-5 రు 8-0-0

మూర్ఖారిష్టము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వము యెన్ని సంవత్సరములనుండియున్న మూర్ఖత్వమునైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
నెలకు పదిపావుమందు రు 8-0-0.

పొడలకు తెలము

131

ఈ తెలము తెల్లపొడలనేగాక యితరవిధములైన నూగొట్టును. ఇంకను తామర, గడ్డి, కర్పాణి, అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి నర్మమును మోక్షిగో మార్చును. వర్షి 1 రు 1-0-0.

తల్లూక. డి. తెల్లము. ఇండియాన్ యిండి
మందులను, మందులను,
వీడెంటు కావలెను. 131

విట్టి కమిషను విచారణ

బహిష్కారవాదుల సభ

బొంబాయి, నవంబరు 20:—భారతదేశ కార్మికసంఘ పరిశీలకులను గూర్చి విచారణచేయుటకై వచ్చిన విట్టి కమిషను వారియెదుట సాక్ష్యమొసంగరాదనియు సదరు కమిటీవారిని బహిష్కరించ వలసినదనియు వాదించెడి బహిష్కార వాదులు బొంబాయిలో సభ చేసెరి.

యస్. జి. జివ్వాలాగారు ఈ సభకు అధ్యక్షత వహించి యిట్లు చెప్పిరి. ఈ విట్టి కమిషనులోని సభ్యులందరును కార్మిక పక్షాభిమానులు కాదు. వీరు భవానికులగు విల్లు దారుల పక్షాభిమానులు గల వారై యున్నారు. అందువల్ల యీ కమిటీవారు కార్మికుల స్థితిగతులను నిష్పక్షపాతమున విచారణచేయుట కర్హులుకారు. ఇప్పుడు వీరుచేయబోయెడి విచారణయొక్కవత్తును ఫ్యాక్టరీలలోని పనివాండ్లనుగూర్చియే యెయ్యవచ్చు. అదియునుగాక గవర్నమెంటువారు మన కార్మికోద్యమమునకు ప్రతికూలురై మన కార్మిక నాయకులను నిర్బంధించి కార్మికోద్యమ శ్రేయమునకు విరోధభావముతో వర్తించుచున్నారు. కనుక గవర్నమెంటు వారు నియమించిన యీ విట్టి కమిషను మనచే సన్మానింప దగినదికాదు.

రణదేవుగారు, గాంధీగారినికూడ నిరసించుట

కార్మిక నాయకులగు రణదేవుగారు కార్మిక శ్రేయమున కాంగ్రెసు నాయకులు గూడ మనములోనుంచుట లేదనియు కార్మిక పక్షము యెడల గాంధీ మహాత్ముడు గూడ విముఖుడై యున్నాడనియు సభలో చెప్పిరి.

విట్టి కమిటీవారి బొంబాయి మకాము

విట్టి కమిషనువారు అహమ్మదాబాదునుండి బొంబాయి విచ్చేసిరి.

కమిటీ సభ్యులలో అందరును విచ్చేసిరి. కాని, సర్ వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు మాత్రము రాలేదు. వీరికి దేహములో అస్వస్థతగా నుండటము వల్ల.

నేటిదినము కొందరు ప్రభుత్వప్రతికూలులతో ఇష్టాగోష్ఠి సభ జరిగెను. శేషటినుండియు క్రమముగా బహిరంగ విచారణ జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

సంస్థానములు - బ్రిటిషు ఇండియా

వైస్రాయిగారు కొల్లాపూరు దర్బారులో

మహస్వసించుట

రౌండుటేబిలు సభాభివృద్ధిమునకై ఎదురు చూచుట

కొల్లాపూరు, నవం 20:—కొల్లాపూరు దర్బారునందు మహారాజావారు జరిపిన విందులో వైస్రాయి ఇర్విను ప్రభువు గారు ఉపన్యసించుచు యిట్లు చెలిపిరి. "భారతదేశ సంస్థానములు ప్రస్తుతము నిరుక్షమైయున్న ముఖ్యరాజ్యాంగ నిర్మాణ సమస్యలగుర్చి మీరు మంచి ఆశురతతో వేచియున్నారని చెలియుచున్నది. తనప్రజల ఆభిమానమును గర్హియున్న పాలకుడు తనరక్షణకై యెట్టి సంధి మరతులపై నాధారపడ నవసరములేదని తమరు గుర్తించుట న్యాయముగనే యున్నది. ఇకముందు బ్రిటిషు ఇండియా, సంస్థానములు విడబడి యుండజాలవనియు, ఉభయుల శ్రేయోభివృద్ధికిరకు మునుందు అన్యోన్యసహకారమును బడయగల రాజ్యాంగవిధానమొందు యేర్పడవలసి యున్నదనిగూడ మీరు గుర్తించియున్నారు. ఈ సమస్యపరిష్కారమునకు ముఖ్యముకాక పోవచ్చును. బట్లరు కమిషనువారు ప్రస్తుత స్థితి గతులను గూర్చి విచారింపి యున్నారు. వారి విచారణ ఫలితమునుబట్టి ముందెట్టి రాజ్యాంగ నిర్మాణము జేయవలెనో మనము ఆలోచించుటకు వీలగును. సర్ జానుసైమును కమిషనువారుగూడ దీనికి సహాయకారిగా నుండు కొంత సమాచారమును చెల్లపగలరు. ఈమధ్య నేను చేయవలసినవచ్చిన ప్రకటనను మీరు గుర్తించియే యుండురు. బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు, భారతసంస్థానముల ప్రతినిధులను రప్పించి రాజ్యాంగ సమస్యల నిర్వింపవలెనని సార్వభౌమని ప్రభుత్వమువారు దలంచినవిషయమెరింగించియుంటిని. భావిదశ గూర్చి చర్చించునపుడు భారతదేశములోని యీ రెండుముఖ్య భాగములు కలిసి ఉభయులకు సంబంధించిన ముఖ్యసమస్యలను పరిష్కరింప వలెనని నేను అనుకొనుచునే యుంటిని. ప్రస్తుతము మనల పీడించుచున్న క్లిష్టపరిస్థితులనుండి బయటపడుటకు తగుసాధన లభించునని నమ్ముచున్నాను. ఎల్లర మహాద్భావము వలనను సార్వభౌమని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించినవలె మంచి ఫలితముచేయగలరు." (ఆ. ప్రె.)

నేషనల్ ఇన్స్ట్రుమెంట్ కంపెనీ

లిమిటెడ్,

ప్రధాన కార్యాలయము: కలకత్తా.

అభివృద్ధిలోనున్న ఇండియా ఇన్స్ట్రుమెంట్ కంపెనీ

ఆస్తులు రు. 13500000

భీమాలు చెల్లించబడినవి 5700000

అమలులోనున్న పాలసీలు 50000000

నెల ర ఆదాయము 2500000

1928 యివ్వబడిన నూతన పాలసీలు ఒక కోటి రూపాయలకు వైగానే గలదా. పిల్లల విద్యకు లేక వివాహమునకు ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రత్యేక పద్ధతులు గలవు.

ప్రాస్పెక్టును, ఏజెన్సీ మరతులకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

కె. ఎస్. గోపాలయ్యగారు,

కార్యదర్శి, మద్రాసు బ్రాంచి,

లోక్ స్పెషిల్ బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

101

ఆటలకై పరచుట

మానసిక, శరీర సంబంధ క్రీడలు ఆటలకై పరచబడిన దయచేసి

కామశాస్త్రమును

వంతుడు

ఇది ఆరోగ్యము, సంపద, అభివృద్ధి వగైరాలకు వారి చూపును.

ఇశాముగా తపాలుఖచ్చు లేక పంపబడును. దయచేసి ఒకకార్డును ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు. 2-2

ఆటలకై పరచుట పొగ్గునీ, 26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు

"వశీకరతేహ్యము"

నె 5

గంటకు వీర్యము గట్టిపరచును. సింహముతో పోరాడ గల కత్తి నిచ్చును. సంసారసౌఖ్యమును చక్కగ అనుభవించ వీలగును. రక్తము శుభ్రపరచును. గోడ్రాండ్రకు సంతానము కలిగించును. శ్రీపురుషులకు ఆనందము కలుగజేయును. హిమాలయ పర్వత వనమాలికలతో, బంగారుతో చేయబడిన గుర్రము లేదన్న వారికి డబ్బు వాపను అందెదము. దీనిగూము వర్ణించుటకు దొరతన మొప్పుదు. వాడితీరుడు. డబ్బా 80 తురు 8, 60 తు. 5-8. బర్మనుకాళ్ళు యెల్లుగ నేరియాకు 80, రు 2/8 డాక్టర్ A. S. మూర్తి, చికాగోలో నెటి.

మీకు జీవిత సరళి

కో-ఆయల్ వెంటుకలను శాశ్వతముగా మొలవకుండ చేయును. రు 2. నపుంసకత్వం వరముల బలహీనతకు నెక్క. రు 2 ధన్యతాలయం, వేటపాలెము.

మద్రాసు పందెములు

1929-30

మొదటి దినము

శనివారము

30-11-1929.

మద్రాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(22-11-29)

శుభవర్ణ దినములు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై

కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై

కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై

కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై

కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై

కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై

కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై

వకటన

(2040)

కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకినాడ గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై

ధాన్యముల ధరలు

(22-11-1929)

మంచినీటియ్యము

బస్తా 1-3 రు. అ. పై
బస్తా 1-3 రు. అ. పై

ఉప్పుదుబియ్యము

ఉప్పుదుబియ్యము 164 పాసులు మి. 11 10 9 12 4 9

బియ్యము నూక

రంగూన్	1	200	15	0	9
..	2	..	18	12	9
..	3	..	12	8	9
..	4	..	14	12	9
..	5	..	18	8	9
..	6	..	12	8	9
..	7	..	18	4	9
..	8	..	12	4	9
..	9	..	11	0	9
సింగపూరు	1	240	..	..	..
..	2	216	..	15	12

గోధుములు

కందువా 206 16 8 9 17 0 9

కాయధాన్యములు

చిక్కుడుగింజలు (నూజ్)	174	16	8	9
బటాణి గింజలు	205	17	10	9
..	164	14	4	9
ఎత్త బీన్లు	125	12	0	9
కందులు (అరా)	205	..	..	..
కందిపప్పు (కలకత్తా)	..	18	0	9
.. (కాన్పూరు)	..	20	8	9
మినుములు (రాయపూరు)	225	17	8	9
.. (రాజనంగ)	225	18	0	9
పెసలు (బొంబాయి)	200	17	0	9
.. (సింగపూరు)	205	16	8	9
శనగలు (రంగూన్)	195	16	6	9
.. (కరాచి)	205	20	0	9

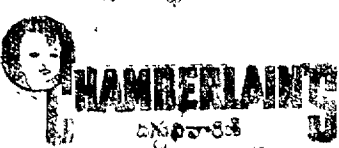
నులభముగా

నిజముగా ఉపయోగము, సౌఖ్యమును గలిగించును. గడచిన 50 సంవత్సరములకు పైగా మంచితో కుమారులు, పిల్లవాడు మొదలగువారు ప్రపంచమునందు దంతులు

చాలబడ్డెను
దగ్గునివారినే పుచ్చుకొనుచున్నార.
దీని ఉపయోగమును పైని, ముద్రితపత్రములుగాని లేక ఇతరచోనికరమైన ఎన్నెన్నోనుతో కలియబడిన దగ్గులను, జంబులను, బిడ్డలకును, కింకవాయువును, ఇదివారమును, ఇన్ ఫ్లుఎన్సా, కొమ్మువడికను, తీవ్రతీక్షణులకు హానికలిగించు నట్టి మృత్యుహానితో బద్ధమము మొదలగునవి వృద్ధిగా కందునట్లు ఆంధ్రవారమున, ఆంధ్రవారమున దగ్గుల తయారీ, కరవులవలన వాయువో కలిగినవారమున కలిగించుచున్నది. అందుచేత ఆంధ్రవారము ప్రపంచమునందును, ఆంధ్రవారము ప్రపంచమునందును ఉపయోగమును చూచుచున్నార.

చాలబడ్డెను దగ్గునివారినే
CHAMBERLAIN MEDICINE Co.
Des Moines, Iowa U. S. A.
ప్రపంచమునందును చాలవారములను విఖ్యాతి గలిగిన దగ్గులను, జంబులను, బిడ్డలకును, కింకవాయువును, ఇదివారమును, ఇన్ ఫ్లుఎన్సా, కొమ్మువడికను, తీవ్రతీక్షణులకు హానికలిగించు నట్టి మృత్యుహానితో బద్ధమము మొదలగునవి వృద్ధిగా కందునట్లు ఆంధ్రవారమున, ఆంధ్రవారమున దగ్గుల తయారీ, కరవులవలన వాయువో కలిగినవారమున కలిగించుచున్నది. అందుచేత ఆంధ్రవారము ప్రపంచమునందును, ఆంధ్రవారము ప్రపంచమునందును ఉపయోగమును చూచుచున్నార.

నీటికల్పిత బోధితమాలము కాకినాడ

నీటికల్పిత బోధితమాలము కాకినాడ
నీటికల్పిత బోధితమాలము కాకినాడ
నీటికల్పిత బోధితమాలము కాకినాడ

ఉచితము! పూర్ణాంశము!

అంజన యోగములమున జీవితముదలి
ముఖ్య ఫలితములు మీ ఆర్థముచేరిన వారములో
పంపుదుము. మీ జన్మనక్షత్రము లేక 9 అక్షరములు
దాదాపు వయస్సుతో ఖర్చులకు రు 1-0-0 పంపించినచో బడయగలరు. ప్రశ్నకు ప్రత్యేకము 0-4-0 లు పి. యస్. యస్. శర్మ, అంజనాలయం, కాకినాడ.

చంద్రా నర్సరీలోటు- నేలం జంక్షన్
8 సం. అంటుమీడిచెట్టు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర, డిజిటల్, కామ, దాదీ, అంజన, అంజన, సులాది, బ్రోమిస్సు, పూలచెట్టు డిజిటల్, రు. 50 వేలకి తక్కువ, పూలచెట్టు, స్వ. 3 రూ. 8, సులక్ష్మ, సులక్ష్మ, ప్రతిదిను 24 పాకెట్లు రు. 25. Diato 12 పాకెట్లు రు. 15. కామలము, కామలము, Chandra Nursery, P. O Salem Junction.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి

నూమిడి అంట్లు జంబులను మొదలగు ప్రశ్నలకు 200 కములున్నా యితర ఫల, పుష్ప, పత్రములు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కామలము ఉచితము. రావు చిన్న రావు డి. సి. నర్సరీ, కామలము, కామలము, కామలము.

జాతక మార్తాండము

8వ భాగము అమృతమునందు. యందు వీలగుమును ఏదైనాము ఎక్కడనుండిన దే దే ఫలములనుపునో ఆదిమ మంతయు మేమలగుములగాయిదు మీమలగుము ఆదిమమును యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా శ్లోకార్థములతో భాగమాయునది. తెల రూ 1-8-0. పాపు ఖర్చులు వేరు. ఆంధ్ర వేంకటేశ్వర, గోపాలపురం, కామలము, కామలము, కామలము.

మద్రాసు రెసులు

1929/30
మొదటిరోజున 30-11-29 తేదీ
తగ్గింపబడిన ప్రవేశకట్టములు.

మొదటి ఎన్కోజర్
పురుషులకు రు 3. స్త్రీలకు రు 2.

రెండవ ఎన్కోజర్
పురుషులకు రు 3. స్త్రీలకు రు 2.

మొదటి ఎన్కోజర్
పురుషులకు రు 3. స్త్రీలకు రు 2.

రెండవ ఎన్కోజర్
పురుషులకు రు 3. స్త్రీలకు రు 2.

మొదటి ఎన్కోజర్
పురుషులకు రు 3. స్త్రీలకు రు 2.
రెండవ ఎన్కోజర్
పురుషులకు రు 3. స్త్రీలకు రు 2.
మొదటి ఎన్కోజర్
పురుషులకు రు 3. స్త్రీలకు రు 2.
రెండవ ఎన్కోజర్
పురుషులకు రు 3. స్త్రీలకు రు 2.

భిక్షగర్హ పాశ్యపు వెంకటాచల వందీతుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు చోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు

ఈ మాత్రలలో అనేక రకపు గుణములు చేరలేదు. ఈ మాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతో వాడెడిదిగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుకొని ఎటువంటి కఠినరాహిత్యమునైనను తీర్చి కరించి, నాతి నిశ్చయము నుచు మారులనైన నెదుపుకొనిలాగున దేహమును పాపానును, పిల్లలు మొదలు మువ్వవారి వరకు అందరి ను గఱు, ముఱుద్దము, పడిమెము, దుస్త, గు-రలు, కీటలముచే కాట్లలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపుబొప్పి, కక్క, యిందు బొప్పి, అప రతేర్ల కాంతుండు నలబొప్పి, లింగురము, బ్లగము, ప్లేగ ఇత్యాయంబు ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరి మను, స్త్రీలు ప్రసవించినవాడు పన్నవమూడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈ మాత్రలు 4-5 ను 2-3 తమలపాకులతో నమలి మ్రుంగవలెను. నాంక్రామికతోనులతో నుండవలసినవారు, వినము 1-2 మాత్రలను తినించిన అత్యద్భుతాంగు లిందును. ఈ మాత్రల సీసాతోగల అపపానవ్రతమును చూచుడు. 300 మాత్రలు గల సీసా 1-1/2 అం. లును ప్రతిపాపులోకమున కొరవడు. పొట్టుమాలకముగా తీసేసాలు రు 1-0-0 35 సీసాలు రు 1-0-0 35 సీసాలు రు 1-0-0 35 సీసాలు రు 1-0-0 35

సారస్వతానమ

పెదరుతు బలమును కలిగించి, జ్ఞానశక్తిని, దృఢచేయును గావున, ముఖ్యము లక్షణములగు నీ సారస్వతమును పరిపూరించి నరములకు ముచిత్రము. కష్టమునకు తీరగ చేయును. గుండె బలము కంఠస్వరమును నుదురుమధురత్వము నిచ్చును. పాదము పొడను పుష్కరాను నిలబడి, అంతిమమున ప్రతిదినము (వెల్లి నోడ చాలా మెత్తగా వుండుటవలన) మాట్లాడున ననునకు కానిపిల్లలకు పంజీనివంటిది క కొమ్మల సీసా 1-1/2 రు 1-0-0, పొట్టుబుచ్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతా రామ వ వైద్యశాల, మైసూరు.

మోక్షగుండరామాయణము

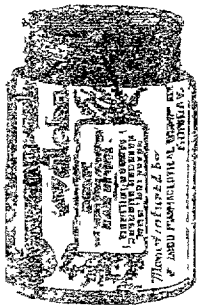
యుగము, పాఠిక, 6 కాండములు గల సంపూర్ణ రామాయణము. పద్యములు పాటలు, కీర్తనలు, మెట్లు, తోహదాలు అన్ని శుభకార్యములలో పాడవచ్చును. పారిధిక్షులకు, ప్రభువులకు ఉపయోగము. 422 పుటల క్యాలికోబైందు. రు 2-8-0.

జ్ఞానశక్తిపురాణసారము

పెదరుతు బలమును కలిగించి, జ్ఞానములుగ నులభింపజేసి వచనములో కథలవలె చేసి, పామర, స్త్రీ, పురుష, చాల బాలికలకు ఉపయోగించునట్లు వ్రాయబడినది. పెం భాగము 1-8 రు 1-0-0 పాల్గుభాగములుగల సంపూర్ణ గ్రంథము. క్యాలికోబైందు, పెం రు 4-8-0. 308 ఈదర వెంకయ్యవంతులు వ్రాసేటటు రామా అందు కో, ఏలూరు.

THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS LTD, BOMBAY.

చోక ప్రసిద్ధమైన "జాండు" గారి చ్యవనప్రాశ

వచ్చని అస్తమితో ఇరు డమరలు చెప్పి రెయోచేయబడినవి. నన్న, జలుబు, రొమ్ముకడము, కొంతురాదు, కంఠమునకి అయోపుమైన చోమధము, ఉబ్బునము, తయ రోగము మొదలగు కఠినవ్యాధుల క ఇదిచాల ముచిదమిచ్చును. సామాన్యమైన బాహీనత, నరముల బలహీనత, మనలకు చే గల బలహీనత, రక్తక్షీణత, బరువుతగ్గుట, ప్రాణశక్తి తగ్గుట మొదలగువాటి అత్యుపమైన బానిగగా ఉపయోగించువచ్చును. దీనిని ఒకసారివాడి, చూచుడు. 1 బాతుకచ్చి 1-కి రు. 2-8-0, 1/2 బాతుకచ్చి 1-కి 1-5-0.

వృక్ష రసములతో గాఢముగా— దామోదర్ అందు కంపెనీ 72, వై నాలబాదోద్దు, 2-3, మద్రాసు.

అనంతపురం, రామకృష్ణమూర్తియ్యగారు కడప, జి. కరసింహయ్యగారు గుంటూరు, జి. హెచ్. రామకృష్ణమూర్తిగారు భద్రాచలం మెడికల్ స్టూడెంట్స్ హాస్పిటల్— బాపట్ల, బంసోలు డాక్టర్ గారు భద్రాచలం, వైద్యం, హనుమంతపురాం హుద్దు పడచర గోపాచరియ్య 2-3-0— ఈర్వోదాస్ అందు కో, రామకృష్ణమూర్తియ్యగారు.

అల్లూరు, అనియోసాగారి సీతా శ్రీకృష్ణ శాస్త్రిగారిద్దరు నరసరావుపేట, ఎ. వి. పుష్పరామయ్యగారు ఎల్లూరి, శ్రీమతి రత్నలయ నర్సాపురం, వై. శ్రీకృష్ణారావు గారు కుంగగల్, శ్రీ రామకృష్ణయ్య.

Price Annas 10 only.
AMRUTANJANI DEPOT
MADRAS & BOMBAY

నవ యోగము

25 మాత్రలు సీసా రు 2-8-0. నీరై పోయిన శుక్రమును గట్టిపరచుటకు ముప్రసిద్ధ మైనది. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి, వనయోవ్వన విచ్చును. వరములకు బలము కలిగించి, సం సారముకు మనుభవించు నటుల జేయును. మిచ్చు తైరములు రహస్యముగా నుంచెదము. కా మె ప క ర జి చెడిన నరములకు బాసచేయుటకు వైపుత మందు గ్యారంటీగా పనిచేయుటలో, ప్రసిద్ధిపొందినది. వి. పి. చార్మిలేట సీసా 1-కి రు 1-0-0. అనందబావాజీ ఆశ్రమం, 121 గవర్నరు పేట, బెజవాడ.

మా చ సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు) కల నల్లము (హస్తబుద్ధులు ప్రత్యేకము) నగు మధికము! తీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాశల కీమాత్రలు దివ్యామృతము, అక్షిణ్యము, అరుచి, అపురీతలం, అగ్ని మంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలహీనము, పిక్కులు, పార్యములు, శిరస్సు, శ్రేణు, అస్థులు మొదలగువానియందు గలిగిడి వాపులను హస్తబుద్ధి చేయమను మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈ మాత్రలు మేహావస్థలో వున్నవలె మోస్తును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి అనుభవముగల చోమధ గుణలచేతను పరమహంక్రేయ యని చెప్పవచ్చును. పిక్కు, పారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. ఎరువామా!— (98) ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, హస్త నిమిషాలు, ఎల. కృష్ణాజిల్లా.

రసాయన చాయశాల చేతన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు రయోచుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మె. గజేనా రసి మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు. అన్ని రకములలోను పక్కా రంగులు సరిగ్గా చిక్కును. ఒకవర్గాలము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు ఏనా, మరి యింక రకములను ముద్దరు. 120

కాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించెడి.

శాశాశతము

కా మా మృ త ము 9 కయోమధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్ర పుచ్చు కొనిన ఎంత నిస్వారమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారసౌ ఖ్యము నీడుగలదు. 5 దినములలో మాత్రములో గలసిగాని, ముందు వెనకలాగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్లమును దృఢ ముగా నిలిపేయును. మధ్యనపుంసకులు, వరములబలము లెగ్గ నవారు ఈమందుచే వైకి ప్రాతగాగూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి శక్తిమంతులు కాగలరు. మియు తైరములు రహస్య ముగా భద్రము చేయబడును. మోగ్యతాపత్రములు అనంత ములుగా గలవు. 20 మాత్రలసీసా రు 2-0-0 అడ్రసు:— అంబళ్ళేశ్వరము నెం 1, ఏలూరు ప. గోదావరిజిల్లా.